

Załącznik nr 2A do Uchwały Nr XLIV/380/2018
Rady Gminy Iława z dnia 23 lutego 2018 r.

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego **Gminy IŁAWA**

Tekst ujednolicony

Wprowadzone zmiany wynikające z realizacji Uchwały Nr XX/185/2016 Rady Gminy Iława z dnia 29 kwietnia 2016r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Iława uwidoczniono w tekście czcionką koloru czerwonego. Zapisy usuwane oznaczono poprzez przekreślenie tekstu. Treści niezmienione oznaczono czcionką czarną.

IŁAWA 2018

~~IŁAWA 2010~~

Załącznik Nr 1-
do uchwały Rady Gminy Iława
nr XLVII/454/2010
z dnia 5 listopada 2010 r.

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY IŁAWA

CZĘŚĆ II KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY IŁAWA

Skład zespołu autorskiego zmiany Studium:

mgr inż. Maciej Wronka
mgr inż. Emilia Gałuszka-Wronka
mgr inż. Marta Witkowska

Zespół autorski

Główny projektant mgr inż. arch. Kazimierz Burzyński
Projektant mgr inż. Michał Romański
Współpraca:
mgr Justyna Sobieraj
inż. Włodzimierz Wiśniewski

OPRACOWANIE WYKONANE PRZEZ

ROK ZAŁOŻENIA 1988

PRZEDSIĘBIORSTWO GOSPODARKI GRUNTAMI

Pluski, ul. Pluszna 19, 11 – 034 STAWIGUDA,

tel./fax. 89 527 33 23

E-Mail: pgg@topoz.com.pl, [http:// www.topoz.com.pl](http://www.topoz.com.pl)

konto : PKO S.A. O/Olsztyn

14 1440 1228 0000 0000 0401 2941

NIP : 739 – 302 – 04 – 62

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	6
1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów.....	11
1.1 Główne cele przekształceń przestrzennych.....	11
1.2 Cele rozwoju społeczno – gospodarczego gminy.....	13
1.3 Czynniki rozwoju gminy.....	16
1.4 Zasady zrównoważonego rozwoju gminy.....	16
1.5 Struktura przestrzenna obszaru gminy.....	17
2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym wyłączone z zabudowy.....	28
2.1 Wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów.....	28
2.2 Tereny podlegające ograniczeniom i zakazem zabudowy.....	41
3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk.....	45
3.1 Rezerваты przyrody.....	45
3.2 Pomniki przyrody.....	47
3.3 Użytki ekologiczne.....	56
3.4 Park Krajobrazowy Pojezierza Łtawskiego.....	59
3.5 Doliny rzek: Drwęcy, Osy i Łtawki.....	60
3.6 Aleje i zadrzewienia o wartościach przyrodniczych i krajobrazowych usytuowane wzdłuż dróg.....	61
3.7 Obszary chronionego krajobrazu.....	62
3.8 Europejskie sieci i programy ochrony przyrody na terenie gminy.....	65
4. Obszary oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	68
4.1 Archeologia.....	69
4.2 Dziedzictwo kultury.....	84
5. Kierunki modernizacji i rozbudowy układu komunikacyjnego.....	97
5.1 Komunikacja kolejowa.....	97
5.2 Komunikacja drogowa.....	98
5.2.1 Układ nadrzędny, do którego zalicza się drogi krajowe.....	98
5.2.2 Układ podstawowy, do którego zalicza się drogi wojewódzkie.....	98
5.2.3 Układ uzupełniający, do którego zalicza się drogi powiatowe.....	99
5.2.4 Układ lokalny, do którego zalicza się drogi gminne publiczne.....	99
5.2.5 Zasady i kierunki modernizacji drogowego układu komunikacyjnego.....	103
5.3 Drogi wodne.....	105
5.4 Kierunki modernizacji rozbudowy sieci infrastruktury technicznej.....	105
5.4.1 Zaopatrzenie w wodę.....	105
5.4.2 Kierunki działań w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych.....	106
5.4.3 Kanalizacja deszczowa.....	108
5.4.4 Gospodarka odpadami.....	109
5.4.5 Gospodarka ciepłna.....	111
5.4.6 Gazownictwo.....	112

5.4.7 Elektroenergetyka	113
5.4.8 Telekomunikacja	115
6. Obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym	115
7. Obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego i ustaleniami programów zadań rządowych	118
8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m ² oraz obszary przestrzeni publicznej	121
9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne	121
10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	122
10.1 Rolnictwo	122
10.2 Gospodarka leśna	123
11. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania mas ziemnych	125
12. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	126
13. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412 oraz z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 153, poz. 1271)	127
14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rewitalizacji	128
15. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej	128
ZAŁĄCZNIKI	129

Spis treści

Wstęp	9
1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów ...	11
1.1. Cele polityki przestrzennej gminy.....	11
1.1.1. Cel główny	11
1.1.2. Cele szczegółowe	11
1.2. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy, w tym wynikające z audytu krajobrazowego	17
2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy.	27
2.1. Podstawowe kierunki dotyczące zabudowy i zagospodarowania terenów ..	30
2.1.1. Tereny otwarte – aktualne zagospodarowanie	30
2.1.2. Kierunki rozwoju	32
2.2. Wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów w strefach polityki przestrzennej	36
2.3. Tereny podlegające ograniczeniom i zakazom zabudowy	42
3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk.....	45
3.1. Obszary chronione na podstawie przepisów o ochronie przyrody	45
3.1.1. Rezerваты przyrody	45
3.1.2. Pomniki przyrody	47
3.1.3. Użytki ekologiczne	56
3.1.4. Park Krajobrazowy Pojezierza Łtawskiego	59
3.1.5. Korytarze ekologiczne – Doliny rzek: Drwęcy, Osy i Łtawki	60
3.1.6. Aleje i zadrzewienia o wartościach przyrodniczych i krajobrazowych usytuowane wzdłuż dróg	61
3.1.7. Obszary chronionego krajobrazu	62
3.1.8. Obszary Natura 2000	65
3.2. Ochrona pozostałych składników środowiska	66
3.2.1. Ochrona wód	66
3.2.2. Ochrona powietrza	67

3.2.3. Ochrona gatunków	67
3.2.4. Ochrona lasów	67
4. Obszary oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	68
4.1. Stanowiska archeologiczne	69
4.2. Dziedzictwo kultury	84
4.3. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	95
5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej	97
5.1. Komunikacja kolejowa	97
5.2. Komunikacja drogowa	98
5.2.1. Układ nadrzędny, do którego zalicza się drogi krajowe	98
5.2.2. Układ podstawowy, do którego zalicza się drogi wojewódzkie	98
5.2.3. Układ uzupełniający, do którego zalicza się drogi powiatowe	99
5.2.4. Układ lokalny, do którego zalicza się drogi gminne publiczne	99
5.2.5. Zasady i kierunki modernizacji drogowego układu komunikacyjnego	103
5.3. Drogi wodne	105
5.4. Kierunki modernizacji rozbudowy sieci infrastruktury technicznej	105
5.4.1. Zaopatrzenie w wodę	105
5.4.2. Kierunki działań w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych	106
5.4.3. Kanalizacja deszczowa	108
5.4.4. Gospodarka odpadami	109
5.4.5. Gospodarka ciepła	111
5.4.6. Gazownictwo	112
5.4.7. Elektroenergetyka	113
5.4.8. Telekomunikacja	115
5.4.9. Energetyka odnawialna	115
6. Obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym	115
7. Obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego	

województwa i ustaleniami programów zadań rządowych	118
8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia procedury scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m ² oraz obszary przestrzeni publicznej	121
9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne	121
10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	122
10.1. Tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej	122
10.2. Tereny leśnej przestrzeni produkcyjnej	124
11. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych	125
12. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu filar ochronny	127
13. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz.U. z 2015r. poz.2120)	127
14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji, tereny zdegradowane	128
15. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej	128
16. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym	128
17. Synteza ustaleń Studium oraz uzasadnienie przyjętych rozwiązań	129
Wykaz tabel	138

Wstęp

Podstawy prawne opracowania Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego:

- Ustawa z 27 marca 2003 r. z ~~późniejszymi zmianami~~ o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2017r., poz. 1073 z późn. zm.);
- ~~Uchwała Nr XXIX/317/09 Rady Gminy Łtawa w sprawie przystąpienia do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łtawa;~~
- Uchwała Nr XX/185/2016 Rady Gminy Łtawa z dnia 29 kwietnia 2016r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łtawa.
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r., w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy;
- ~~Umowa – zlecenie między Urzędem Gminy a Przedsiębiorstwem Gospodarki Gruntami „TOPOZ” w Olsztynie.~~

Zgodnie z Ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, studium nie jest aktem prawa miejscowego, natomiast określa zasady i kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy, jako instrumentu działalności samorządu lokalnego, stanowiąc jednocześnie wytyczne przy sporządzaniu planów miejscowych. Zmiana dotychczas obowiązującego „studium” polega szczególnie na określeniu kierunków przestrzennego rozwoju jednostek osadniczych gminy, legislacyjnemu zaktualizowaniu poszczególnych elementów zagospodarowania przestrzennego w zakresie ochrony środowiska naturalnego, ochrony dóbr kultury, rozwoju infrastruktury, rolnictwa, turystyki, rekreacji i ~~sportu~~ oraz pozostałych dziedzin życia

społecznego i gospodarczego.

Niniejsze studium jest zmianą dotychczas obowiązującego studium, uchwalonego przez Radę Gminy Łława uchwałą ~~Nr XIX/146/2000~~ ~~dnia 14 kwietnia 2000 r.~~ **Nr XLVII/454/2010 z dnia 5 listopada 2010 r.**

Studium w postaci tekstowej i graficznej składa się z następujących części:

I część – Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, zatytułowana „**Uwarunkowania Rozwoju Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łława**”, która zawiera **informacje określające:**

- **stan ładu przestrzennego**
- **stan zasobów przyrodniczych, w tym elementy ekofizjograficzne**
- ~~stan zasobów kultury materialnej~~
- **stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej**
- **warunki i jakość życia mieszkańców, w tym funkcjonowanie usług publicznych i stan wyposażenia obiektów**
- **rozwiązania komunikacji i infrastruktury technicznej**
- **potrzeby i możliwości rozwoju gminy uwzględniające analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne**
- **rysunek „studium” – mapa w skali 1:25000**

II część – Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, zatytułowana „**Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łława**”, która zawiera:

- **ustalenia dotyczące kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów**
- **rysunek „studium” – mapa w skali 1:25000**

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów

1.1. ~~Główne cele przekształceń przestrzennych~~ **Cele polityki przestrzennej gminy**

1.1.1. Cel główny

Zrównoważony rozwój społeczno - gospodarczy służący poprawie jakości i warunków życia mieszkańców, zwiększenie dostępu do usług lokalnych, ograniczenie bezrobocia, przy zachowaniu równowagi między aktywnością gospodarczą, a ochroną środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.

1.1.2. Cele szczegółowe

Wypełnienie celów szczegółowych, których źródłem opracowania jest dochodzenie do założonego celu głównego, stanowić będzie podstawę rozwoju Gminy Łtawa:

- a) cele ekonomiczne** – tworzenie niezbędnych mechanizmów korzystnie wpływających na rozwój gospodarczy Gminy, zapewniających stały spadek bezrobocia, a co za tym idzie podnoszenie zamożności mieszkańców. Zapewnienie odpowiedniego standardu dostępu do usług publicznych (oświata, ochrona zdrowia, sport i rekreacja, kultura), a także dostępu do usług komercyjnych i handlu. Zapewnienie optymalnego wyposażenia obszaru Gminy w infrastrukturę techniczną, w tym w szczególności terenów zabudowanych oraz terenów, które będą przeznaczone pod zabudowę. Uwzględnienie aspiracji Gminy związanych z możliwościami produkcji energii odnawialnej z pełnym poszanowaniem zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
- b) cele społeczne** – uruchamianie procesów zapobiegających odpływom ludności z Gminy. Ponadto kształtowanie struktury

osadniczej wraz z systemami gospodarki wodno – ściekowej w taki sposób, aby tworzyły łącznie interesującą ofertę mieszkaniową, a także inwestycyjną związaną z różnego rodzaju formami działalności gospodarczej;

c) cele przyrodnicze – zachowanie, ochrona i poprawa jakości zasobów środowiska przyrodniczego poprzez egzekwowanie obowiązujących zasad użytkowania i zagospodarowania terenów w działalności planistycznej i inwestycyjnej;

d) cele kulturowe – dążenie do zachowania dziedzictwa kulturowego, zabytków, obiektów archeologicznych. Podejmowanie starań wpływających na poprawę stanu cennych obiektów zabytkowych;

e) cele przestrzenne – kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy zgodnie z zasadami ładu przestrzennego. Propagowanie na terenach wiejskich rozwoju zabudowy zagrodowej ściśle związanej z prowadzoną działalnością rolniczą. Wspomaganie działań planistycznych mających na celu zlokalizowanie w formie bezkonfliktowej zabudowy mieszkaniowej, rekreacyjnej, obiektów usługowych i produkcyjnych oraz terenów rolniczych.

~~Na tle uwarunkowań w „studium”, w części II – „Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy”, została uwzględniona problematyka, a w szczególności:~~

- ~~• dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu;~~
- ~~• występowanie obiektów i terenów chronionych szczególnymi przepisami;~~
- ~~• stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;~~
- ~~• funkcjonowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym prawa własności gruntów;~~
- ~~• występowanie obiektów i terenów chronionych szczególnymi przepisami;~~
- ~~• występowanie obszarów objętych ochroną środowiska przyrodniczego~~

i kulturowego;

- ~~wartości zasobów przyrodniczych i zagrożenia środowiskowe;~~
- ~~jakości życia mieszkańców, w tym ochrony zdrowia;~~
- ~~obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej i leśnej, w tym wyłączone z zabudowy;~~
- ~~obszarów, które mogą być przeznaczone pod zabudowę, ze wskazaniem obszarów przewidzianych dla zorganizowanej działalności inwestycyjnej;~~
- ~~rozwoju układów komunikacyjnych, w tym obwodnic miejscowości;~~
- ~~obszarów, dla których sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest celowe.~~

Ponadto w „studium”, stosownie do aktualnych potrzeb i trendów rozwoju gospodarczego, zostały określone zasady:

- rozwoju przestrzennego jednostek osadniczych;
- możliwości i warunki lokalizowania farm wiatrowych;
- możliwości i warunki lokalizowania stacji bazowych telefonii komórkowej;
- przeznaczania gruntów pod zalesienia;
- dostosowania rozwiązań przestrzennych do obowiązującego stanu prawnego.

~~1.2. Cele rozwoju społeczno – gospodarczego gminy~~

~~Gmina Łtawa posiada opracowaną „Strategię rozwoju gminy Łtawa na lata 2000 – 2015” Kierunki rozwoju gminy, zawarte w niniejszym opracowaniu, są zgodne z celami określonymi w strategii rozwoju gminy Łtawa. O ile strategia rozwoju gminy koncentruje się na wyznaczaniu celów społeczno-gospodarczych, o tyle kierunki rozwoju przestrzennego gminy skupiają się na określaniu i wyznaczaniu warunków kształtowania struktur przestrzennych, szczególnie sieci osadniczej, kubaturowych i sieciowych struktur gospodarczych z poszanowaniem zasobów przyrodniczych i kulturowych~~

środowiska. Prowadzić ma to do zrównoważonego rozwoju, zgodnie z celami określonymi przez Unię Europejską.

W dążeniu do realizacji wyznaczonych celów, nieodłącznym zjawiskiem jest występująca rozpiętość pomiędzy zamierzeniami a możliwościami, przeważnie na mniej korzystny układ tych drugich. Mając na uwadze taką prawidłowość, można sformułować następujące cele i sposoby ich realizacji:

- poprawę skuteczności sposobów ochrony środowiska przyrodniczego;
- ochronę wód powierzchniowych i zbiorników podziemnych;
- wzmożenie ochrony zasobów kulturowych poprzez określanie w planach miejscowych i polityce lokalizacyjnej zasad ochrony;
- zapewnienie możliwości rozwoju przestrzennego jednostek osadniczych;
- poprawę zdrowia mieszkańców gminy, między innymi poprzez usprawnianie funkcjonowania gminnego personelu służby zdrowia, utrzymania obiektów w należytym stanie technicznym i unowocześnianie wyposażenia medycznego;
- otoczenie opieką społeczną większej liczby potrzebujących;
- rozwijanie form pomocy bezrobotnym poprzez ułatwienia w zdobywaniu nowych zawodów, organizowanie szkoleń i kursów kwalifikacyjnych;
- uzyskiwanie przez gminę większej stabilności gospodarczej poprzez stosowanie zachęt do inwestowania, jak również stosowania ulg podatkowych;
- przygotowanie terenów mieszkaniowych z usługami nieuciążliwymi jako terenów rozwojowych jednostek osadniczych;
- przygotowanie terenów dogodnych komunikacyjnie i uzbrajanie ich w infrastrukturę techniczną pod różnego rodzaju działalność gospodarczą i usługową;
- rozwój lokalnego rynku pracy poprzez średnie i małe, nieuciążliwe dla środowiska zakłady usługowe i produkcyjne;
- rozwój rolnictwa, poprawa struktury obszarowej poprzez

~~przeciwdziałanie nadmiernemu rozdrobnieniu gospodarstw rolnych;
stosowanie zachęt do rozwoju rolnictwa ekologicznego, gospodarstw
specjalistycznych i agroturystycznych;~~

- ~~• ochronę gruntów rolnych, szczególnie kompleksów klasy III;
przeznaczanie gruntów najłabszych pod zalesienie;~~
- ~~• ochronę wzbogacających środowisko przyrodnicze naturalnych
zadrzewień
i zakrzewień śródpolnych oraz terenów bagiennych;~~
- ~~• porządkowanie zagospodarowania terenów zabudowy zagrodowej,
jednorodzinnej, usługowej i działalności gospodarczej;~~
- ~~• sukcesywne uzbrajanie wsi i terenów usługowych, w tym terenów
turystycznych oraz terenów przeznaczonych pod rozwój, w kanalizację
sanitarną;~~
- ~~• podjęcie działań w celu wyposażania terenów zabudowanych
i przeznaczonych pod rozwój zabudowy w sieć gazu ziemnego;~~
- ~~• poprawę funkcjonowania dróg publicznych w ścisłej współpracy z
zarządcami dróg krajowych i wojewódzkich, szczególnie w
zabezpieczaniu terenów pod obwodnice miejscowości;~~
- ~~• stałą modernizację dróg gminnych, szczególnie sukcesywne
utwardzanie dróg o nawierzchni gruntowej, budowy chodników w
poszczególnych miejscowościach;~~
- ~~• poprawę bezpieczeństwa publicznego;~~
- ~~• zagospodarowanie terenów turystycznych, w tym ścieżek rowerowych,
szlaków wodnych oraz promowanie walorów przyrodniczych i
kulturowych gminy w celu rozwijania turystyki jako czynnika rozwoju
gospodarczego;~~
- ~~• sporządzanie planów miejscowych stosownie do aktualnych potrzeb
mieszkańców gminy.~~

1.3. Czynniki rozwoju gminy

Czynnikami rozwoju gminy Łtawa będą:

- rolnictwo zgodnie z predyspozycjami lokalnymi gruntów, w tym hodowla drobiu jako specjalizacja gminy;
- produkcja oparta na surowcach lokalnych: przemysł spożywczy, drzewny i stolarstwo;
- usługi turystyczne: zajazdy, hotele, ośrodki wczasowe, pensjonaty, kwatery prywatne, gospodarstwa agroturystyczne.

Do niekorzystnych zjawisk w rozwoju należy zaliczyć zmiany w strukturze wieku (proces starzenia się ludności), ujemną migrację w poszukiwaniu miejsc pracy, obejmującą przeważnie ludzi młodych, niezadowolający stan dróg i stan wyposażenia w infrastrukturę techniczną, szczególnie w sieć kanalizacji sanitarnej. Działania władz gminy zmierzają do minimalizacji tych niekorzystnych zjawisk, między innymi poprzez stosowanie zachęt podatkowych, ułatwienie w przygotowaniu procesu inwestycyjnego dla inwestorów, poprawę standardu dróg gminnych, budowę sieci kanalizacji sanitarnej. Intensyfikacja tych działań odbywać się będzie przy pozyskiwaniu w coraz większym stopniu środków z Unii Europejskiej. Wyznaczone w niniejszym „studium” obszary pod działalność inwestycyjną będą jednym z podstawowych czynników rozwoju gminy.

1.4. Zasady zrównoważonego rozwoju gminy

- Walory przyrodniczo-krajobrazowe gminy Łtawa, w postaci znacznych obszarów leśnych, dużej ilości jezior ze znanymi szlakami żeglarskimi i kajakowymi, zobowiązują do skutecznej ochrony wartości przyrodniczych, przy prowadzeniu polityki inwestycyjnej i działalności gospodarczej. Szczególną ochroną z mocy prawa objęte są rezerваты przyrodnicze, użytki ekologiczne, pomniki przyrody, obszary programu Natura 2000, obszar Parku Pojezierza Łtawskiego, obszary chronionego krajobrazu oraz pozostałe elementy krajobrazowe, jak aleje przydrożne.

~~Dotyczy to również dóbr kultury w postaci obiektów zabytkowych, wpisanych do rejestru zabytków, w tym obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków. Formy ochrony wymienione w niniejszym studium będą uszczegóławiane w rozwiązaniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.~~

~~1.5. Struktura przestrzenna obszaru gminy~~

1.2. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy, w tym wynikające z audytu krajobrazowego

~~W obszarze gminy naturalne warunki fizjograficzno – przyrodnicze pozwalają wyodrębnić cztery strefy o zróżnicowanych predyspozycjach rozwojowych, dla których określa się skalę rozwoju gospodarczego, przy zachowaniu wartości przyrodniczych i kulturowych.~~

W obszarze Gminy naturalne warunki fizjograficzno – przyrodnicze oraz analiza części pierwszej studium tj. Uwarunkowań Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Iława pozwalają wyodrębnić cztery strefy polityki przestrzennej o zróżnicowanych predyspozycjach rozwojowych, dla których określa się skalę rozwoju gospodarczego, w tym także rozwoju zabudowy, przy zachowaniu wartości środowiskowych, przyrodniczych i kulturowych.

Dla terenu województwa warmińsko-mazurskiego, w tym Gminy Iława, sejmik województwa nie uchwalił dotychczas audytu krajobrazowego, z którego wynikałyby kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów.

Strefa I Krajobrazowa

Obejmuje południową część obszaru Parku Krajobrazowego Pojezierza Iławskiego oraz południowe części ~~Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Iławskiego – Wschód~~ i ~~Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Iławskiego~~ (część A i część B) i ~~Obszaru Chronionego Krajobrazu Kanału Elbląskiego~~. W granicach parku położona jest miejscowość wypoczynkowa Siemiany. Poza granicami Parku, w jego otulinie i w części południowo

zachodniej ~~stref~~ **Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Iławskiego (część A)** położone są miejscowości Szymbark, Starzykowo, Gardzień i Kamionka, a w części wschodniej miejscowość Sąpy, Wola Kamieńska, Tynwałd, Kamień Duży oraz Szałkowo, Jażdżówki, Makowo i Jezierzycy – jako miejscowości letniskowe. Na zachód od miejscowości Siemiany znajduje się rezerwat „Jezioro Jasne”. Znaczącą rolę gospodarczą i turystyczną dla tego obszaru pełni akwen Jezioraka.

Strefa II Rolnicza

Obejmuje zachodnią część gminy z miejscowościami: Ząbrowo, Gałdowo, Laseczno, Stradomno, Nejdyki, Wikielec, Mózgowo.

Strefa III Rolniczo – gospodarcza

Obejmuje wschodnią część gminy z miejscowościami: Frednowy, Tynwałd, Franciszkowo, Stanowo, Wola Kamieńska, Rudzienice, Kałdunki, Mątyki, Kałduny, Gromoty, Ławice i Dziarny. W miejscowościach tych rozwinięta jest towarowa hodowla drobiu, będąca specjalizacją gminy.

Wschodnia granica gminy, będąca jednocześnie granicą strefy, pokrywa się z rzeką Drwęcą jako „Rezerwatem Rzeki Drwęcy”.

Strefa IV Leśna

Obejmuje południowy kompleks lasów iławskich z miejscowościami: Radomek, Karaś, **Szeplerzyzna, Smolniki, Dziarnówko** i rezerwatem przyrody „Jezioro Karaś”.

**W granicach poszczególnych stref określa się następujące zasady,
dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów:**

Strefa I Krajobrazowa

- Obszar parku i jego otuliny w planie jego ~~zagospodarowania przestrzennego~~ **ochrony** został podzielony na strefy o różnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych.
- "Plan ochrony parku krajobrazowego pojezierza iławskiego" szczegółowo ustala zasady gospodarowania na terenie Parku, odnoszące się szczególnie do możliwości wznoszenia obiektów budowlanych, w tym inwentarskich, prowadzenia gospodarki rolnej, leśnej i turystycznej, ochrony krajobrazowej, jak również utrzymywania istniejącej substancji budynkowej.
- Gospodarka leśna w sferze produkcyjnej podporządkowana jest zasadom ochrony przyrodniczej i krajobrazowej terenów Parku.
- Dla miejscowości Siemiany, położonej w granicach Parku oraz pozostałych miejscowości, położonych w tej strefie, adaptuje się istniejącą zabudowę. Projektowane tereny pod zabudowę mieszkaniową i turystyczno – usługową zostały wskazane na załączniku graficznym niniejszego „studium” – jako wytyczne do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- ~~Lokalizacja elektrowni wiatrowych i stacji bazowych telefonii komórkowych jest możliwa pod warunkiem uwzględnienia uwarunkowań przyrodniczych i walerów krajobrazowych.~~
- Należy zachować zadrzewienia i zakrzaczenia nadbrzeżne w celu ochrony przed erozją.
- Nie dopuszcza się lokalizowania obiektów mogących negatywnie wpłynąć na jakość wód GZWP nr 210.
- Preferuje się ekologiczne metody produkcji rolnej, opartej na nawożeniu naturalnym z ograniczeniem pestycydów. W tej mierze

stosowane będą zachęty ekonomiczne w oparciu o możliwości prawne.

- Rozwój miejscowości położonych na wschodnim wybrzeżu Jezioraka: (Szatkowo, Jezierzycy, Makowo) winien się odbywać w oparciu o rozwiązania i ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, uwzględniających dostępność linii brzegowej jeziora, ekspozycje widokowe i krajobrazowe wraz z zaprojektowaniem kompleksów zielonych, których to nadbrzeże jest pozbawione.
- Ustala się możliwość rozwoju zabudowy wiejskich jednostek osadniczych określonych na rysunku studium jako tereny istniejącej zabudowy. Uzupełnienie zabudowy powinno stanowić kontynuację dotychczas ukształtowanej struktury urbanistycznej.
- Ustala się rozwój zabudowy zgodnie z kierunkiem rozwoju określonym na rysunku studium.
- W granicach strefy I dopuszcza się lokalizowanie mikroinstalacji wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii w ramach zaspokojenia potrzeb z zakresu energetyki i ciepłownictwa indywidualnych gospodarstw domowych, z uwzględnieniem przepisów odrębnych, a także wszelkich uwarunkowań środowiskowych i kulturowych.
- W granicach strefy zakazuje się lokalizowania inwestycji wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW;
- Wszelkie inwestycje w granicach tej strefy należy realizować zgodnie z przepisami odrębnymi dotyczącymi ochrony przyrody wynikającymi z położenia w granicach Parku Krajobrazowego Pojezierza Łtawskiego oraz Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Łtawskiego (część A i B) i Obszaru Chronionego Krajobrazu Kanału Elbląskiego obowiązują ustalenia zawarte w odpowiednich aktach prawnych.

Strefa II Rolnicza

- Strefa stanowi obszar wykorzystywany rolniczo z dopuszczeniem lokalizacji w wyznaczonych kierunkach rozwoju - zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej i usług nieuciążliwych, a także terenów wykorzystywanych do działalności gospodarczej, produkcyjnej, usługowej oraz składów i magazynów.
- Dla miejscowości położonych w tej strefie adaptuje się istniejącą zabudowę.
- Wyznacza się projektowane tereny pod zabudowę mieszkaniową i usługową ~~zostały wskazane~~ na załączniku graficznym niniejszego „studium” – jako kierunki rozwoju, stanowiące wytyczne do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- Wykształcone układy urbanistyczne jednostek osadniczych powinny być zachowane i uzupełniane zabudową przestrzeni publicznej, zabudową mieszkaniową i usługową wraz z wyposażeniem nowych terenów inwestycyjnych w niezbędną infrastrukturę komunikacyjną i techniczną oraz zielenią zieleni.
- ~~Znajdujące się~~ Objęte ochroną konserwatorską obiekty, zespoły pałacowo – parkowe, cmentarze oraz obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków wymagają, w zależności od rodzaju, opieki oraz właściwego zachowania tkanki zabytkowej zachowania, a także wyznaczania odpowiednich stref ochronnych i uwzględniania ich ekspozycji architektonicznych i krajobrazowych.
- W kształtowaniu współczesnej zabudowy wsi należy nawiązywać do tradycji regionalnych skalą, gabarytami zabudowy, geometrią i pokryciem dachów i stosowaniem tradycyjnych architektonicznie materiałów budowlanych dla obiektów, ogrodzeń i małej architektury (z wyłączeniem obiektów usługowych i produkcyjnych).
- Na terenach poza jednostkami osadniczymi wraz z rozwojowymi

terenami **rozwojem terenów** projektowanej zabudowy mieszkalno – usługowej **istnieje również** możliwość tworzenia nowych siedlisk w zabudowie zagrodowej uzależniona jest od spełnienia warunków:–

~~– łączny areal przy tworzeniu nowych gospodarstw rolnych będzie wynosił nie mniej niż 2 ha.~~

- ~~• Przeznaczenie do rozwoju terenów osadniczych usługowych, turystycznych, działalności gospodarczej i ich realizacja powinno się odbywać przy równoległej budowie dróg dojazdowych, sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i pozostałych elementów infrastruktury technicznej.~~
- ~~• Nie dopuszcza się lokalizowania obiektów mogących negatywnie wpłynąć na jakość wód GZWP nr 210.~~
- ~~• Przeznaczenie terenu w planach miejscowych pod lokalizację elektrowni wiatrowych i stacji bazowych telefonii komórkowej powinno uwzględniać uwarunkowania wynikające z ochrony przyrodniczej terenów, ze szczególnym uwzględnieniem tras przelotu ptaków i korytarzy migracyjnych.~~
- ~~• Lokalizacja warsztatów i usług uciążliwych na terenach mieszkalno – usługowych jest możliwa pod warunkiem, że uciążliwość zamknie się w granicach własnej działki.~~
- ~~• Lokalizacja uciążliwych rzemieślniczych zakładów produkcyjnych i warsztatów jest możliwa poza terenami mieszkalno – usługowymi pod warunkiem powiązania z istniejącą infrastrukturą techniczną. W celu zmniejszenia uciążliwości, niezależnie od rozwiązań technicznych w tym zakresie, należy utworzyć pasy izolacyjne z gęstej zieleni (niskiej i wysokiej) w postaci żywopłotów od zabudowanych działek sąsiednich.~~
- ~~• W przypadkach stwierdzonych konieczności ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków fauny i flory wymienionych w załączniku I i II Dyrektywy 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory należy rozważyć korektę~~

przebiegu drogi nr 16.

- Rozwój terenów przeznaczonych na cele zabudowy mieszkaniowej, usług nieuciążliwych i zabudowy zagrodowej, powinien odbywać się z poszanowaniem zasobów środowiska przyrodniczego.
- Funkcje usługowe realizować jako nieuciążliwe w formie uzupełnienia zabudowy mieszkaniowej lub stanowiące odrębną funkcję usługową.
- Dopuszcza się realizację funkcji usług uciążliwych oraz produkcyjno-składowych na terenach wskazanych na załączniku graficznym, pod warunkiem zachowania odległości niezagrożącej istniejącej zabudowie, w szczególności nie pogarszającej jakości życia mieszkańców terenów zurbanizowanych.
- Dopuszcza się w wyznaczonych obszarach o kierunku rozwoju terenów specjalnych lokalizowanie inwestycji takich jak: tereny cmentarza, teren grzebowiska dla zwierząt, po spełnieniu warunków określonych przepisami odrębnymi.
- W granicach strefy II dopuszcza się lokalizowanie mikroinstalacji wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii w ramach zaspokojenia potrzeb z zakresu energetyki i ciepłownictwa indywidualnych gospodarstw domowych, z uwzględnieniem przepisów odrębnych, a także wszelkich uwarunkowań środowiskowych i kulturowych.

Strefa III Rolniczo – gospodarcza

- ~~Ustalenia zawarte dla Strefy II Rolniczej obowiązują również dla Strefy III Rolniczo – gospodarczej.~~
- Strefa stanowi obszar wykorzystywany rolniczo z dopuszczeniem lokalizacji w wyznaczonych kierunkach rozwoju - zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej i usług nieuciążliwych, a także terenów wykorzystywanych do działalności gospodarczej, produkcyjnej, usługowej oraz składów i magazynów.
- Dla miejscowości położonych w tej strefie adaptuje się istniejącą

zabudowę.

- Wyznacza się projektowane tereny pod zabudowę mieszkaniową i usługową na załączniku graficznym niniejszego „studium” – jako kierunki rozwoju, stanowiące wytyczne do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- Wykształcone układy urbanistyczne jednostek osadniczych powinny być zachowane i uzupełniane zabudową przestrzeni publicznej, zabudową mieszkaniową i usługową wraz z wyposażeniem nowych terenów inwestycyjnych w niezbędną infrastrukturę komunikacyjną i techniczną oraz zieleni.
- Objęte ochroną konserwatorską obiekty, zespoły pałacowo – parkowe, cmentarze oraz obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków wymagają, w zależności od rodzaju, opieki oraz właściwego zachowania tkanki zabytkowej, a także wyznaczania odpowiednich stref ochronnych i uwzględniania ich ekspozycji architektonicznych i krajobrazowych.
- W kształtowaniu współczesnej zabudowy wsi należy nawiązywać do tradycji regionalnych skalą, gabarytami zabudowy, geometrią i pokryciem dachów i stosowaniem tradycyjnych architektonicznie materiałów budowlanych dla obiektów, ogrodzeń i małej architektury (z wyłączeniem obiektów usługowych i produkcyjnych).
- Na terenach poza jednostkami osadniczymi wraz z rozwojem terenów projektowanej zabudowy mieszkalno – usługowej istnieje również możliwość tworzenia nowych siedlisk w zabudowie zagrodowej.
- Rozwój terenów przeznaczonych na cele zabudowy mieszkaniowej, usług nieuciążliwych i zabudowy zagrodowej, powinien odbywać się z poszanowaniem zasobów środowiska przyrodniczego.
- Funkcje usługowe realizować jako nieuciążliwe w formie uzupełnienia zabudowy mieszkaniowej lub stanowiące odrębną funkcję usługową.
- Dopuszcza się w wyznaczonych obszarach o kierunku rozwoju terenów

specjalnych lokalizowanie inwestycji takich jak: tereny cmentarza, teren grzebowiska dla zwierząt. Dodatkowo dopuszcza się kontynuowanie w granicach tych terenów funkcji aktualnie realizowanych.

- W granicach strefy III dopuszcza się lokalizowanie mikroinstalacji wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii w ramach zaspokojenia potrzeb z zakresu energetyki i ciepłownictwa indywidualnych gospodarstw domowych, z uwzględnieniem przepisów odrębnych, a także wszelkich uwarunkowań środowiskowych i kulturowych.
- W granicach strefy III dopuszcza się lokalizowanie farm fotowoltaicznych, stanowiących inwestycje wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, z uwzględnieniem przepisów odrębnych, a także wszelkich uwarunkowań środowiskowych i kulturowych.

Ustalenia dodatkowe dla strefy III:

- ~~Cechą charakterystyczną tego obszaru jest~~ W granicach strefy III występują gospodarstwa z zakresu produkcji rolniczej ~~specjalizacja~~ ~~specjalizujące się~~ gospodarstw w towarowej hodowli drobiu.
- ~~Dopuszcza się~~ rozbudowę istniejących i lokalizację nowych obiektów hodowli drobiu, ~~powinna uwzględniać uciążliwości z tego wynikające,~~ ~~a także oddziaływania skumulowane~~ zgodnie z wyznaczonymi na załączniku graficznym kierunkami rozwoju funkcji terenów przeznaczonych na cele działalności gospodarczej, produkcyjnej, składów i magazynów;
- Inwestycje z zakresu budowy nowych oraz rozbudowy istniejących obiektów chowu i hodowli zwierząt należy lokalizować w odległości niezagrożącej istniejącej zabudowie, w szczególności nie pogarszającej jakości życia mieszkańców gminy na obszarach zabudowy mieszkaniowej.
- Inwestycje z zakresu chowu i hodowli zwierząt powinny być

prowadzone z zachowaniem wymogów ochrony środowiska.

- W zakresie ochrony przyrodniczej szczególnej uwagi wymaga jezioro Łabędź.
- Tereny rozwoju zabudowy w miejscowościach Nowa Wieś i Kamień Mały, graniczące z brzegami jeziora Łabędź, w sporządzanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, powinny uwzględniać wzbogacenie w zielen słabo zadrzewione brzegi jeziora, a także wyposażenie terenów w niezbędną infrastrukturę techniczną.
- Wschodnią granicę strefy III i gminy wyznacza rzeka Drwęca, będąca rezerwatem przyrody. Wzdłuż rzeki rozciąga się pas terenów podmokłych, stanowiących razem z rzeką obszar niezwykle cenny przyrodniczo i krajobrazowo. Jest to teren wyłączony z ingerencji gospodarczej z dopuszczeniem niezbędnych zabiegów utrzymania użytków zielonych i urządzeń dla potrzeb utrzymania szlaków kajakowych.

Strefa IV Leśna

- Obszar strefy IV charakteryzuje się szczególnymi zasobami i walorami przyrodniczymi objętymi prawnymi formami ochrony. Wśród nich należy wyróżnić: Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy, obszary Natura 2000 oraz rezerваты przyrody: Jezioro Karaś oraz Rzeka Drwęca, a także liczne pomniki przyrody i użytki ekologiczne.
- Przeważający obszar stanowi południowy kompleks lasów łtawskich oraz jezioro Łtawskie z doliną rzeki Łtawki (rezerwat Rzeki Drwęcy) i jezioro Karaś będące (rezerwatem „Jezioro Karaś”).
- Tereny objęte prawną ochroną przyrody należy pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu. Dopuszcza się zagospodarowanie rekreacyjne tych terenów, m. in. pod trasy piesze i rowerowe, miejsca wypoczynku, szlaki kajakowe, ścieżki edukacyjne i parkingi leśne.
- Z Wśród głównych jednostek osadniczych znajdują się wsie: Karaś, Radomek, Szeplerzyzna, Dziarnówko i Smolniki, które stanowią główne

ośrodki rozwoju zabudowy mieszkaniowo-usługowej oraz towarzyszących usług publicznych ~~oraz oczyszczalnia ścieków dla miasta Łtawy i gminy Łtawa.~~

- W miejscowościach Karaś, Szeplerzyzna i Smolniki dopuszcza się także rozwój terenów działalności gospodarczej, produkcyjnej, składów i magazynów.
- W granicach strefy IV dopuszcza się lokalizowanie mikroinstalacji wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii w ramach zaspokojenia potrzeb z zakresu energetyki i ciepłownictwa indywidualnych gospodarstw domowych, z uwzględnieniem przepisów odrębnych, a także wszelkich uwarunkowań środowiskowych i kulturowych.
- W granicach strefy IV prowadzona jest czynna eksploatacja kruszywa naturalnego określanego jako złożo „Łtawa II”. Dopuszcza się dalszy rozwój terenów eksploatacji kopalin zgodnie z rysunkiem załącznika 1B – kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Łtawa
- Eksploatacja złóż powinna być prowadzona z zachowaniem wymogów ochrony środowiska, w tym ochrony złoża i obiektów budowlanych, z nimi sąsiadujących, wraz z określeniem warunków zachowania bezpieczeństwa powszechnego. Na terenach górniczych mogą być lokalizowane jedynie obiekty i urządzenia bezpośrednio związane z eksploatacją kopalin.
- Na terenach rolniczych dopuszcza się eksploatację złóż kopalin nieuwjętych w studium jednak tylko w przypadku, gdy nie będzie ona powodowała kolizji z określonym przeznaczeniem terenu i nie będzie generowała uciążliwości dla terenów zabudowanych.
- Po wyeksploatowaniu kruszyw należy przeprowadzić rekultywację terenów górniczych w kierunkach: rolnym, leśnym, wodnym lub łączącym wymienione zgodnie z wymaganiami określonymi w oparciu o ustalony kierunek rekultywacji.

- Dla terenów sąsiednich nie objętych eksploatacją każdorazowo należy ustalać pasy ochronne zgodnie z przepisami odrębnymi.
- Zabudowa istniejąca i tereny projektowanego rozwoju wsi Karaś i Dziarnówko powinny być podporządkowane rygorom ochrony przyrodniczej. Wyklucza się lokalizacje zakładów i obiektów.

2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym **tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny** wyłączone spod zabudowy

~~2.1. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów~~

~~Kierunki rozwoju gminy i zasady zagospodarowania przestrzennego przyjęte w niniejszym „studium” stanowiąc będą podstawę podejmowanych działań samorządu gminy. Przyjęte wskaźniki należy traktować jako generalne wytyczne, które mogą być w swych wielkościach dostosowywane do lokalnych uwarunkowań obszarów opracowywanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.~~

Obszar	Główne funkcje	Podstawowe wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów

Strefa I- Krajobra- zowa	Park Krajobrazowy Pojezierza Iławskiego Gospodarka leśna prowadzona w symbiozie z ochroną przyrodniczą, funkcje uzupełniające: rola dydaktyczna i krajoznawcza połączona z turystyką. Miejscowości turystyczno-wypoczynkowe: Siemiany (w obszarze Parku; miejscowość Siemiany przewidziana jest do uzyskania statusu uzdrowiska), Szatkowo, Makowo, Jezierzycze oraz pozostałe miejscowości: Sapy, Starzykowo, Szymbark, Kamionka (wszystkie w obszarze chronionego krajobrazu).	W miejscowościach wypoczynkowych dominuje zabudowa rekreacji – indywidualnej (letniskowa), pensjonatowa oraz ośrodków wypoczynkowych. Pozostała zabudowa – to mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa. 1). Maksymalna wysokość zabudowy letniskowej, jednorodzinnej i zagrodowej: dwie kondygnacje nadziemne (parter i poddasze). Dla zabudowy pensjonatowej i usługowej dopuszcza się trzy kondygnacje, a dla hotelowej cztery kondygnacje nadziemne. Wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej dla zabudowy jednorodzinnej i pensjonatowej nie powinien być niższy niż 0,40, dla zabudowy letniskowej 0,70, a dla zabudowy usługowej 0,20. 2). Wskaźnik intensywności zabudowy (brutto) dla zabudowy jednorodzinnej, letniskowej, pensjonatowej i usługowej – ustalony poprzez wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej Przyjmuje się następujące wielkości powierzchni działek jako minimalne: dla zabudowy jednorodzinnej – 1200 m² dla zabudowy letniskowej – 600 m² dla zabudowy pensjonatowej – 1500 m² dla zabudowy usługowej – ustalenia indywidualne.
Strefa II- Rolnicza	Miejscowości o charakterze rolniczym, położone poza terenami chronionymi. Są to: Ząbrowo, Gałdowo, Segnowy, Łaseczno, Nejdyki, Mózgowo, Gulb, oraz Stradomno i Wikielec, będące miejscowościami podmiejskimi z rozwijającą się zabudową jednorodziną.	Wysokość zabudowy, wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej i wskaźniki intensywności zabudowy – jak dla Strefy I. Dopuszcza się lokalizację poza terenami mieszkalno – usługowymi ferm hodowlanych, rzemieślniczych warsztatów, zakładów przetwórczych o umiarkowanej uciążliwości określanej w odpowiednich dokumentach i operatach wpływu inwestycji na środowisko przyrodnicze. Należy zagwarantować wykonanie pasów izolacyjnych z zieleni, których szerokość określa rozwiązania szczegółowe. Dopuszczalna jest lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej i elektrowni wiatrowych.

Strefa III- Rolniczo- gospodar- cza	Miejscowości o charakterze rolniczym położone poza terenami chronionymi. Są to: Frednowy, Pikus, Stanowo, Franciszkowo, Rudzienice, Mątyki, Kałduny, Gromoty, Dziarny, Dziarnówko i Nowa Wieś, która w części zabudowy na terenie gminy jest miejscowością podmiejską z rozwijającą się zabudową jednorodzinną.	Wszystkie ustalenia jak dla strefy II. Ze względu na rezerwat przyrody „Rzeka Drweca” warsztaty, zakłady przetwórcze i fermy hodowlane mogą być lokalizowane jedynie po zachodniej stronie drogi przechodzącej przez miejscowości: Ławice, Gromoty, Mątyki, Franciszkowo i Stanowo. Stacje bazowe telefonii komórkowej i elektrownie wiatrowe mogą być lokalizowane przy uwzględnieniu uwarunkowań przyrodniczych.
Strefa IV- Łeśna	Prawie cały obszar strefy zajmują tereny leśne. Gospodarka leśna prowadzona w symbiozie z ochroną przyrodniczą. Enklawy niezalesione po stronie wschodniej to okolica miejscowości Dziarny i oczyszczalni ścieków Dziarny oraz po stronie zachodniej okolica wsi Karaś i obszar rezerwatu jeziora Karaś. W strefie jest zlokalizowana oczyszczalnia ścieków dla miasta i gminy.	Wysokość zabudowy, wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej i wskaźniki intensywności zabudowy – jak dla Strefy I. Dla rezerwatu „Jezioro Karaś” obowiązują formy ochrony ustalone dla rezerwatów.

2.1. Podstawowe kierunki dotyczące zabudowy i zagospodarowania terenów

Studium określa zasady lokalizacji różnych rodzajów zabudowy, wyznaczając na załączniku graficznym obszary podzielone na dwie grupy: tereny otwarte i kierunki rozwoju. Tereny otwarte podzielone zostały na funkcje odpowiadające aktualnemu wykorzystaniu lub przeznaczeniu terenów. Kierunki rozwoju zabudowy wyznaczone zostały na podstawie analiz przestrzennych w tym, inwentaryzacji urbanistycznych wykonanych w terenie, jak również oceny rozwoju na podstawie map satelitarnych.

2.1.1. Tereny otwarte – aktualne zagospodarowanie

a) Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej i zagrodowej

Poprzez tereny zabudowy mieszkaniowej należy rozumieć zabudowę, w której realizowane są funkcje mieszkaniowe oraz wszelką infrastrukturę techniczną towarzyszącą funkcji mieszkaniowej, niezbędną do jej prawidłowego funkcjonowania. Tereny zabudowy mieszkaniowej koncentrują się głównie wokół wykształconych jednostek osadniczych, które charakteryzują się uporządkowaną strukturą funkcjonalno-przestrzenną.

Poprzez tereny zabudowy zagrodowej należy rozumieć zabudowę związaną z prowadzeniem gospodarstw rolnych i służącą przede wszystkim prowadzonej produkcji rolnej, w tym specjalnym działom rolnictwa. W skład zabudowy zagrodowej wchodzi budynek mieszkalny służący zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych rolnika i jego rodziny, stwarzające możliwość prowadzenia działalności agroturystycznej, a także zabudowa gospodarcza i inwentarska związana z produkcją rolniczą oraz chowem i hodowlą zwierząt. Tereny zabudowy zagrodowej zlokalizowane są na terenie całej Gminy Łtawa, głównie w strefach: II (rolniczej) i III (rolniczo-gospodarczej).

Poprzez tereny usług należy rozumieć tereny istniejącej zabudowy usługowej obejmującej usługi towarzyszące funkcji mieszkaniowej zarówno usługi komercyjne, jak i o charakterze publicznym, takie jak: usługi z zakresu ochrony zdrowia, oświaty i kultury, bezpieczeństwa, kultu religijnego, pomocy i opieki społecznej oraz tereny wykorzystywane na cele sportu i rekreacji, obejmujące m. in. tereny związane z funkcjonowaniem głównych jednostek osadniczych, a także przeznaczone na zagospodarowanie terenów zielonych położonych w pobliżu jezior i rzek, w tym: plaże i boiska sportowe wraz z zabudową towarzyszącą, trasy piesze i rowerowe, miejsca wypoczynku, szlaki kajakowe, ścieżki edukacyjne i parkingi leśne.

b) Tereny zabudowy turystyki i rekreacji

Poprzez tereny zabudowy turystyki i rekreacji należy rozumieć zabudowę, w której realizowane są funkcje z zakresu rekreacji indywidualnej (leśniskowej) oraz zbiorowej (pensjonatowej oraz ośrodków wypoczynkowych). Tereny istniejącej zabudowy turystyki i rekreacji rozproszone są po terenie całej Gminy Łtawa, głównie na obszarach atrakcyjnych przyrodniczo, w otoczeniu lasów i jezior – w strefach I (krajobrazowej) i III (rolniczo-gospodarczej).

c) Tereny zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów, w tym tereny eksploatacji złóż kopalin

Poprzez zabudowę objętą niniejszą grupą terenów należy rozumieć: zabudowę związaną z produkcją, składowaniem i magazynowaniem, przetwórstwem, usługami i handlem, wyposażoną w niezbędną infrastrukturę techniczną oraz układ komunikacyjny.

Do wyżej wymienionych terenów zaliczają się również istniejące obszary eksploatacji złóż kopalin oraz zabudowa rolnicza przeznaczona na przemysłowy chów zwierząt.

d) Tereny specjalne

W tej kategorii terenów mieszczą się wszelkie tereny funkcjonalne, których nie można przyporządkować kategoriom opisanym powyżej. Należą do nich m.in.: cmentarze zlokalizowane w różnych częściach gminy Łtawa oraz oczyszczalnia ścieków w miejscowości Dziarny.

2.1.2. Kierunki rozwoju

a) Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej i zabudowy zagrodowej

Tereny zabudowy mieszkaniowej stanowią ogniwo wielofunkcyjnego rozwoju jednostek osadniczych obejmujących zabudowę mieszkaniową

jednorodzinną wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i układem komunikacyjnym. Rozwój zabudowy mieszkaniowej powinien stanowić kontynuację dotychczas ukształtowanej struktury urbanistycznej.

W ramach realizacji przedmiotowej zabudowy dopuszcza się lokalizację zabudowy towarzyszącej funkcji mieszkaniowej, nie powodującej kolizji przestrzennych i uciążliwości dla istniejącej zabudowy sąsiedniej, w tym jej mieszkańców, a także niezbędnej do jej prawidłowego funkcjonowania, wzbogacającej lub uzupełniającej istniejącą lub projektowaną zabudowę. W szczególności zabudowie mieszkaniowej może towarzyszyć zabudowa związana z funkcjami usługowymi, oraz handlowymi (realizowanymi w powiązaniu z budynkami mieszkalnymi lub stanowiących odrębne obiekty budowlane), a także zabudowa związana z usługami o charakterze publicznym i zabudowa rekreacji i sportu. Zabudowa mieszkaniowa powinna być realizowana w formie jednorodzinnej. Na obszarach miejscowości atrakcyjnych pod względem turystycznym, zwłaszcza położonych przy jeziorach, dopuszcza się realizację zabudowy turystycznej oraz rekreacji indywidualnej.

Zabudowę zagrodową należy lokalizować w sposób ograniczający do minimum oddziaływanie na istniejącą zabudowę mieszkaniową. Obiekty zabudowy zagrodowej związane z chowem lub hodowlą zwierząt powinny być lokalizowane w pierwszej kolejności poza lub na obrzeżach jednostek osadniczych. W granicach lub sąsiedztwie terenów zabudowanych zabudowa zagrodowa powinna ograniczać się wyłącznie do obiektów zapewniających zaspokojenie potrzeb mieszkalnych rolników i osób pracujących w gospodarstwach rolnych.

W ramach zabudowy usług nieuciążliwych dopuszcza się realizację zabudowy usługowej, w tym zabudowy usług publicznych oraz usług sportu i rekreacji.

Rozwój funkcji usługowej nieuciążliwej, w tym usług publicznych przewidziany jest w obrębie obszarów o rozwiniętej strukturze funkcjonalno-

przestrzennej, w obrębie wykształconych jednostek osadniczych oraz terenów zainwestowanych lub przeznaczonych do zainwestowania.

W procesie kształtowania nowej struktury zabudowy usługowej należy dążyć do koncentrowania jej, uwzględniając potrzebę wzbogacenia funkcji mieszkaniowej o elementy niezbędne do prawidłowego funkcjonowania jednostki osadniczej oraz zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego.

Rozwój funkcji terenów usług sportu i rekreacji koncentrować się będzie głównie w obrębie wykształconych jednostek osadniczych, jak również na terenach atrakcyjnych przyrodniczo przeznaczonych na cele rekreacji i wypoczynku. Na przedmiotowych terenach dopuszcza się realizację budynków i urządzeń oraz obiektów służących krzewieniu sportu i rekreacji, takich jak: boiska sportowe, siłownie wewnętrzne i zewnętrzne, sale sportowe, plaże oraz inne obiekty i urządzenia przeznaczone na cele wypoczynku krótko pobyтового, w tym służące rozwojowi turystyki pieszej, rowerowej i wodnej – głównie w Strefie I – Krajobrazowej oraz Strefie III – Rolniczo – Gospodarczej.

b) Tereny zabudowy turystyki i rekreacji

Na terenie Gminy Łtawa przewiduje się rozwój zabudowy turystycznej tj. obiektów rekreacji indywidualnej oraz zbiorowej związanej z turystyką, rekreacją i wypoczynkiem, w rejonach wyznaczonych terenów rozwojowych funkcji turystyki i rekreacji, a także na terenach zwartej zabudowy turystycznej. Zabudowa turystyczna powinna być oparta głównie na zabudowie rekreacji indywidualnej. Dodatkowo dopuszcza się lokalizację obiektów zamieszkania zbiorowego w formie pensjonatów i hoteli, z uwzględnieniem każdorazowo negatywnego oddziaływania planowanej inwestycji na środowisko. Dopuszcza się w granicach terenów rozwojowych funkcji turystycznej lokalizowanie wszelkiego rodzaju zabudowy sportowej związanej z rekreacją i wypoczynkiem oraz urządzeń i sieci infrastruktury technicznej pod warunkiem, że zachowane zostanie podstawowe przeznaczenie terenu.

Lokalizowanie obszarów zabudowy turystycznej w granicach terenów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody, powinno wiązać się bezpośrednio z budową niezbędnej infrastruktury technicznej celem minimalizacji negatywnych wpływów na środowisko przyszłego zainwestowania.

Zgodnie z istniejącym zapotrzebowaniem i przeprowadzonymi analizami, wyznacza się nowe tereny zainwestowania turystycznego, zlokalizowane głównie na obszarach atrakcyjnych przyrodniczo, tj. w Strefie I – Krajobrazowej oraz Strefie III – Rolniczo – Gospodarczej.

e) Tereny zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów, w tym tereny eksploatacji złóż kopalin

Rozwój funkcji terenów zabudowy produkcyjno-składowych realizowany będzie głównie jako rozszerzenie istniejących zakładów produkcyjnych. Przewiduje się także rozwój nowej zabudowy produkcyjno-składowej, magazynów, zakładów przetwórczych, usług i handlu, zgodnie z istniejącym zapotrzebowaniem, szczególnie na obszarach przyległych do wschodniej granicy z miastem Ława, a także we wschodniej części Strefy III Rolniczo-gospodarczej w okolicach miejscowości Franciszkowo.

Wśród terenów zaliczających się do tej grupy należy wymienić również:

- tereny eksploatacji złóż kopalin zlokalizowanych na obszarze górniczym zwanym Ława III, zgodnie ze wskazanym na załączniku graficznym kierunkiem dalszego rozwoju przedmiotowego terenu – Strefa IV (Leśna);
- tereny zabudowy przeznaczonej do produkcji z zakresu chowu przemysłowego zwierząt (fermy drobiu, trzody chlewnej, itp.)

Zabudowa przeznaczona do produkcji z zakresu chowu przemysłowego zwierząt powinna być lokalizowana w odległościach zapewniających ograniczenie uciążliwości, zwłaszcza zapachowych, dla zabudowy mieszkaniowej.

W zakresie rozwoju terenów przeznaczonych na cele przemysłu należy

przede wszystkim dążyć do lokalizowania zakładów średniej i małej wielkości stosujących nowoczesne technologie produkcji, ograniczające do minimum negatywne oddziaływanie na ludzi i środowisko. Rozwój terenów przeznaczonych na cele produkcyjno-składowe powinien opierać się na kompleksowym przygotowaniu terenów pod inwestycje, w tym wyposażenie w niezbędną infrastrukturę techniczną i drogową.

Na terenie Gminy Łtawa ustanawia się zakaz lokalizacji nowych zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

c) Tereny specjalne

Rozwój funkcji terenów usług specjalnych obejmować będzie te grupy terenów, których nie można przyporządkować grupom terenów opisanym powyżej. Wśród przedmiotowych terenów przewiduje się rozwój istniejących cmentarzy (w zakresie zwiększenia ich powierzchni), terenów lokalizacji instalacji fotowoltaicznych wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW (wskazanych na rysunku Studium w strefie III), wyznaczenie terenu przeznaczonego pod grzebowisko dla zwierząt (w miejscowości Laseczno), po przeprowadzeniu szczegółowych analiz oraz badań geologicznych, poszerzenia terenu oczyszczalni ścieków w miejscowości Dziarny oraz pod budowę zbiornika na ścieki technologiczne (w pobliżu miejscowości Smolniki), a także terenów przeznaczonych na gospodarowanie odpadami.

2.2. Wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów w strefach polityki przestrzennej

Kierunki rozwoju Gminy Łtawa i zasady zagospodarowania przestrzennego stanowić będą podstawę podejmowanych działań Samorządu Terytorialnego. Przyjęte wskaźniki traktować należy jako główne wytyczne, które należy respektować przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Dopuszcza się odstępstwa

od poniższych wskaźników w przypadku wystąpienia szczególnych uwarunkowań lokalnych.

TABELA 1

PODSTAWOWE WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW STREFA I KRAJOBRAZOWA					
PARAMETRY I WSKAŹNIKI URBANISTYCZNE	RODZAJ ZABUDOWY				
	mieszkaniowa jednorodzinna oraz rekreacji indywidualnej	rekreacji zbiorowej	zagrodowa	usługowa nieuciążliwa	produkcyjno- przemysłowa
LINIA ZABUDOWY	Zgodnie z zapisami mpzp ¹				
MINIMALNY WSKAŹNIK POWIERZCHNI ZABUDOWY	Nie mniej niż 1%	Nie mniej niż 10%	Nie mniej niż 5%	Nie mniej niż 5%	Nie mniej niż 10%
MAKSYMALNY WSKAŹNIK POWIERZCHNI ZABUDOWY	Nie więcej niż 30%	Nie więcej niż 30%	Nie więcej niż 60%	Nie więcej niż 50%	Nie więcej niż 80%
POWIERZCHNIA BIOLOGICZNIE CZYNNA	Nie mniej niż 60%	Nie mniej niż 60%	Nie mniej niż 20%	Nie mniej niż 40%	Nie mniej niż 10%
WYSOKOŚĆ BUDYNKÓW	Maksymalnie 2 kondygnacje nadziemne	Maksymalnie 2 kondygnacje nadziemne	Maksymalnie 2 kondygnacje nadziemne	Maksymalnie 2 kondygnacje nadziemne	Maksymalnie 2 kondygnacje nadziemne
POKRYCIE DACHOWE	Ustalenia pokryć dachowych na podstawie mpzp ¹ .				
KOLOR ELEWACJI	Ustalenia kolorów elewacji na podstawie mpzp ¹ .				
MINIMALNE POWIERZCHNIE DZIAŁEK	1200 m ² – wolnostojąca 600 m ² – bliźniacza 400 m ² – szeregową	1500 m ²	Zgodnie z przepisami odrębnymi	1200 m ²	1500 m ²

¹ mpzp – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

TABELA 2

PODSTAWOWE WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW STREFA II ROLNICZA					
PARAMETRY I WSKAŹNIKI URBANISTYCZNE	RODZAJ ZABUDOWY				
	mieszkaniowa jednorodzinna oraz rekreacji indywidualnej	rekreacji zbiorowej	zagrodowa	usługowa nieuciążliwa	produkcyjno- przemysłowa
LINIA ZABUDOWY	Zgodnie z zapisami mpzp ¹				
MINIMALNY WSKAŹNIK POWIERZCHNI ZABUDOWY	Nie mniej niż 1%	Nie mniej niż 10%	Nie mniej niż 5%	Nie mniej niż 5%	Nie mniej niż 10%
MAKSYMALNY WSKAŹNIK POWIERZCHNI ZABUDOWY	Nie więcej niż 30%	Nie więcej niż 30%	Nie więcej niż 60%	Nie więcej niż 50%	Nie więcej niż 80%
POWIERZCHNIA BIOLOGICZNIE CZYNNA	Nie mniej niż 60%	Nie mniej niż 60%	Nie mniej niż 20%	Nie mniej niż 40%	Nie mniej niż 10%
WYSOKOŚĆ BUDYNKÓW	Maksymalnie 2 kondygnacje nadziemne	Maksymalnie 2 kondygnacje nadziemne	Maksymalnie 2 kondygnacje nadziemne	Maksymalnie 2 kondygnacje nadziemne	Maksymalnie 2 kondygnacje nadziemne
POKRYCIE DACHOWE	Ustalenia pokryć dachowych na podstawie mpzp ¹ .				
KOLOR ELEWACJI	Ustalenia kolorów elewacji na podstawie mpzp ¹ .				
MINIMALNE POWIERZCHNIE DZIAŁEK	1200 m ² – wolnostojąca 600 m ² – bliźniacza 400 m ² – szeregowa	1500 m ²	Zgodnie z przepisami odrębnymi	1200 m ²	1500 m ²

¹ mpzp – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

TABELA 3

PODSTAWOWE WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW STREFA III ROLNICZO-GOSPODARCZA					
PARAMETRY I WSKAŹNIKI URBANISTYCZNE	RODZAJ ZABUDOWY				
	mieszkaniowa jednorodzinna oraz rekreacji indywidualnej	rekreacji zbiorowej	zagrodowa	usługowa nieuciążliwa	produkcyjno- przemysłowa
LINIA ZABUDOWY	Zgodnie z zapisami mpzp ¹				
MINIMALNY WSKAŹNIK POWIERZCHNI ZABUDOWY	Nie mniej niż 1%	Nie mniej niż 10%	Nie mniej niż 5%	Nie mniej niż 5%	Nie mniej niż 10%
MAKSYMALNY WSKAŹNIK POWIERZCHNI ZABUDOWY	Nie więcej niż 30%	Nie więcej niż 30%	Nie więcej niż 60%	Nie więcej niż 50%	Nie więcej niż 80%
POWIERZCHNIA BIOLOGICZNIE CZYNNA	Nie mniej niż 60%	Nie mniej niż 60%	Nie mniej niż 20%	Nie mniej niż 40%	Nie mniej niż 10%
WYSOKOŚĆ BUDYNKÓW	Maksymalnie 2 kondygnacje nadziemne	Maksymalnie 2 kondygnacje nadziemne	Maksymalnie 2 kondygnacje nadziemne	Maksymalnie 2 kondygnacje nadziemne	Maksymalnie 2 kondygnacje nadziemne
POKRYCIE DACHOWE	Ustalenia pokryć dachowych na podstawie mpzp ¹ .				
KOLOR ELEWACJI	Ustalenia kolorów elewacji na podstawie mpzp ¹ .				
MINIMALNE POWIERZCHNIE DZIAŁEK	1200 m ² – wolnostojąca 600 m ² – bliźniacza 400 m ² – szeregową	1500 m ²	Zgodnie z przepisami odrębnymi	1200 m ²	1500 m ²

¹mpzp – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

TABELA 4

PODSTAWOWE WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW STREFA IV LEŚNA					
PARAMETRY I WSKAŹNIKI URBANISTYCZNE	RODZAJ ZABUDOWY				
	mieszkaniowa jednorodzinna oraz rekreacji indywidualnej	rekreacji zbiorowej	zagrodowa	usługowa nieuciążliwa	produkcyjno- przemysłowa
LINIA ZABUDOWY	Zgodnie z zapisami mpzp ¹				
MINIMALNY WSKAŹNIK POWIERZCHNI ZABUDOWY	Nie mniej niż 1%	Nie mniej niż 10%	Nie mniej niż 5%	Nie mniej niż 5%	Nie mniej niż 10%
MAKSYMALNY WSKAŹNIK POWIERZCHNI ZABUDOWY	Nie więcej niż 30%	Nie więcej niż 30%	Nie więcej niż 60%	Nie więcej niż 50%	Nie więcej niż 80%
POWIERZCHNIA BIOLOGICZNIE CZYNNA	Nie mniej niż 60%	Nie mniej niż 60%	Nie mniej niż 20%	Nie mniej niż 40%	Nie mniej niż 10%
WYSOKOŚĆ BUDYNKÓW	Maksymalnie 2 kondygnacje nadziemne	Maksymalnie 2 kondygnacje nadziemne	Maksymalnie 2 kondygnacje nadziemne	Maksymalnie 2 kondygnacje nadziemne	Maksymalnie 2 kondygnacje nadziemne
POKRYCIE DACHOWE	Ustalenia pokryć dachowych na podstawie mpzp ¹ .				
KOLOR ELEWACJI	Ustalenia kolorów elewacji na podstawie mpzp ¹ .				
MINIMALNE POWIERZCHNIE DZIAŁEK	1200 m ² – wolnostojąca 600 m ² – bliźniacza 400 m ² – szeregowa	1500 m ²	Zgodnie z przepisami odrębnymi	1200 m ²	1500 m ²

¹mpzp – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

2.2 2.3. Tereny podlegające ograniczeniom i zakazem zabudowy

W studium wskazuje się tereny podlegające ograniczeniom i zakazom zabudowy, wynikającym z przepisów odrębnych oraz uwarunkowań środowiskowych, przyrodniczych, kulturowych, a także wynikających z lokalizacji inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, komunikacji oraz odnawialnych źródeł energii.

Lokalizowanie i funkcjonowanie na terenie gminy obiektów kwalifikujących się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (lub innych obiektów o charakterze uciążliwym) powinno odbywać się przy zapewnieniu takiego ich sytuowania oraz z zastosowaniem takich rozwiązań technicznych, technologicznych lub organizacyjnych, które zapewnią:

- nierozprzestrzenienie się czynników uciążliwych na okoliczne tereny zabudowy przeznaczonej na pobyt ludzi (w szczególności mieszkalnej, mieszkalno usługowej, zamieszkania zbiorowego, przeznaczonej na pobyt dzieci i młodzieży, opieki zdrowotnej) oraz terenów rekreacyjno-wypoczynkowych;
- brak zagrożeń dla środowiska gruntowo-wodnego oraz jakości powietrza;
- brak zagrożeń dla jakości płodów rolnych, sadowniczych lub ogrodniczych (w szczególności uprawianych z docelowym przeznaczeniem do spożycia przez ludzi) na pobliskich terenach;

Ograniczenia wynikające z uwarunkowań środowiskowych, przyrodniczych i kulturowych:

- Tereny w granicach Parku Krajobrazowego Pojezierza Iławskiego podlegają zakazom i ograniczeniom wynikającym z ustaleń planu ochrony zagospodarowania przestrzennego Parku.
- Tereny zlokalizowane w granicach Parku Krajobrazowego Pojezierza

Łtawskiego, a także pozostałe tereny objęte prawnymi formami ochrony przyrody —ochroną krajobrazową podlegają zakazom i ograniczeniom wynikającym z ~~odpowiednich~~ Rozporządzeń ~~Wojewody~~ przepisów odrębnych dotyczących tych obszarów. Nakazuje się lokalizowanie nowej zabudowy zgodnie z wytycznymi wynikającymi z przepisów odrębnych dotyczących tych obszarów.

- ~~Zabudowa powinna się koncentrować w obszarach i sąsiedztwie terenów zabudowanych oraz na terenach przewidzianych w „studium” do rozwoju.~~
- Należy zachować obszary w sąsiedztwie czynnych i projektowanych cmentarzy wolne od zabudowy mieszkaniowej poprzez zachowanie odpowiednich stref ochrony sanitarnej.
- W obszarach dolin rzek, gdzie występuje możliwość wylewu wód i podtopień, ustala się ograniczenia w zabudowie zgodnie z przepisami odrębnymi.
- Należy pozostawić obszar wolny od zabudowy w sąsiedztwie urządzeń melioracji wodnej zgodnie z przepisami odrębnymi;
- Dla obszarów eksploatacji złóż kopalin należy wyznaczać pasy ochronne terenów górniczych zgodnie z przepisami odrębnymi;
- W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej określa się ograniczenia w sposobie użytkowania i zagospodarowania wynikające z przepisów odrębnych.

Ograniczenia w zabudowie związane z infrastrukturą techniczną:

W związku z obecnością sieci oraz urządzeń infrastruktury technicznej, a także przebiegami istniejącej i projektowanej sieci komunikacyjnej wskazuje się następujące tereny, na których występują ograniczenia lub zakazy zabudowy:

- dla sieci elektroenergetycznych ustala się strefy ograniczonego zagospodarowania od napowietrznych przewodów linii

elektroenergetycznych, w których dopuszcza się lokalizowanie zabudowy oraz zieleni wysokiej przy uwzględnieniu odległości od sieci wynikających z przepisów odrębnych;

- dla sieci gazowych zgodnie z przepisami odrębnymi obowiązującymi odpowiednie strefy kontrolowane, w których zakazana jest lokalizacja obiektów budowlanych i zieleni wysokiej oraz podejmowanie działań mogących spowodować uszkodzenie i awarię gazociągu podczas jego użytkowania;
- dla lokalizacji ujęć wód podziemnych ustala się bezpośrednie strefy ochronne ujęć wody zlokalizowane w granicach działek ewidencyjnych, na których występują oraz działek sąsiednich zgodnie z opracowaną dokumentacją ustanawiającą zasięg tych stref.

Ograniczenia wynikające z przyszłego zagospodarowania terenów:

- w celu ochrony zdrowia i życia ludzi, w związku z ustaleniem konkretnych kierunków rozwoju funkcji terenów, w studium wskazuje się konieczność wprowadzenia ograniczeń w zabudowie;
- ograniczeniom w zabudowie podlegać będą tereny w sąsiedztwie: obiektów o funkcji przemysłowej, w tym także urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy pow. 100kW, obiektów i obszarów działalności rolniczej, w tym w szczególności chowu i hodowli zwierząt oraz innych, których uciążliwość mogłaby spowodować konflikty;
- ograniczeniom w zabudowie podlegać będą tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych np.: tereny w sąsiedztwie linii kolejowych i dróg w obszarach występowania przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu oraz drgań, obszary w sąsiedztwie linii przesyłowych oraz tereny w sąsiedztwie istniejących i projektowanych części cmentarzy w odległościach określonych w przepisach odrębnych.

3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

3.1. Obszary chronione na podstawie przepisów o ochronie przyrody

Obszar gminy Łtawa charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczymi. Znaczna część terenu gminy objęta jest ochroną krajobrazową w związku z licznym występowaniem obszarów objętych prawnymi formami ochrony przyrody. Północna część gminy Łtawa znajduje się w granicach Łtawskiego Parku Krajobrazowego. Ponadto na terenie gminy znajdują się liczne rezerваты przyrody: „Jezioro Karaś”, „Jasne” i „Rzeka Drwęca”, w tym planowane do powołania: „Żurawinowe Bagno”, „Krzywy Róg”, „Buczyna na Łaniochu”, „Borowe Bagno” oraz pomniki przyrody, użytki ekologiczne, obszary chronionego krajobrazu, a także obszary Natura 2000.

Na terenie gminy spotykane są rozległe zbiorowiska leśne, wodne, bagienno - torfowe, łąkowe i synantropijne. Spotykane są różnorodne gatunki, zbiorowiska i ekosystemy cenne przyrodniczo, charakteryzujące się unikatowością występowania w skali kraju.

Głównym celem ochrony obszarów cennych przyrodniczo jest zachowanie możliwie niezmienionej, atrakcyjnej formy, walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych dla różnej działalności człowieka, w tym dla potrzeb turystyki i rekreacji. Gospodarowanie na tych terenach podlega rygorystycznym reżimom ochronnym wynikającym z przepisów odrębnych odnoszących się do prawnie chronionych form ochrony przyrody.

3.1.1. Rezerваты przyrody

Rezerваты przyrody stanowią obszary występujące w stanie naturalnym lub zmienionym w nieznacznym stopniu przez antropizacyjną działalność. Obejmują ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami

przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

~~Szczególne zasoby i walory przyrodnicze gminy Łtawa chronione są dzięki ustanowionym rezerwatom, parkom krajobrazowym, wyznaczonym obszarom chronionego krajobrazu, ustalonym pomnikom przyrody i użytkom ekologicznym.~~

Na terenie gminy znajdują się następujące rezerваты:

- Rezerwat "Jezioro Karaś" obejmuje jezioro wraz z przyległymi terenami bagiennymi. Obiekt ornitologiczny o powierzchni 816 ha (w tym na terenie gminy Łtawa 581,29 ha). Rezerwat utworzono w celu ochrony miejsc lęgowych ptactwa wodnego i błotnego oraz zachowania środowiska zarastającego jeziora.
- Rezerwat "Jezioro Jasne" obejmuje jezioro Jasne i jezioro Luba wraz z torfowiskami i drzewostanem, okalającym obydwie jeziora. Powierzchnia rezerwatu wynosi 106,3 ha.
- Rezerwat „Rzeka Drwęca” obejmuje rzekę Drwęcę oraz część rzeki Łtawka. Granice rezerwatu biegną wzdłuż rzeki w odległości 5m od linii brzegowej. Jest to rezerwat ichtiologiczny, utworzony w celu ochrony środowiska wodnego i ryb w nim bytujących.

Do granic gminy przylegają dwa dalsze rezerваты: „Jezioro Czerwica” i „Jezioro Łgi”, w których głównym obiektem ochrony są miejsca lęgowe ptactwa wodnego i błotnego oraz zespoły roślinności torfowiskowej.

Projektowane są następujące rezerваты:

- Rezerwat "Żurawinowe Bagno" o powierzchni 52,4 ha, położony na północno-wschodnim skraju wsi Smolniki. Obejmuje torfowisko niskie i przejściowe wraz z otaczającym drzewostanem.
- Rezerwat "Krzywy Róg" o powierzchni 77,6 ha. Obejmuje półwysep w części południowej Jezioraka, porośnięty buczyną i olchą.
- Rezerwat "Buczyna na Łaniochu" o powierzchni 214,5 ha, położony 4 km na wschód od wsi Gardzień, obejmuje las bukowy o bogatym runie.
- Rezerwat "Piotrkowskie Bagno" o powierzchni 92,4 ha. Obejmuje obszar

torfowiskowy porośnięty borem bagiennym.

~~Formy ochrony dla rezerwatów~~

W zakresie ochrony rezerwatów określa się zasady i sposoby użytkowania terenów wynikające z obowiązujących przepisów prawa z zakresu ochrony przyrody, w tym m.in.:

- zakaz realizacji zabudowy bądź przebudowy istniejących obiektów budowlanych, z wyłączeniem obiektów i urządzeń służących celom realizowanym na rzecz utrzymania rezerwatu ;
- zakaz pozyskiwania, niszczenia, zanieczyszczania roślin i grzybów;
- zakaz chwytania, zabijania dziko żyjących zwierząt a także ich schronień oraz miejsc rozrodu;
- zakaz zmiany stosunków wodnych;
- zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu;
- zakaz wytwarzania hałasu i spalin przez silniki spalinowe.

~~Zabrania się zmiany stosunków wodnych, przekształceń, w tym przyległych terenów i wznoszenia wszelkich budowli. Lokalizacja obiektów i urządzeń budowlanych w odległości mniejszej niż 50 m od granicy rezerwatu wymaga zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.~~

~~Zasady lokalizacji obiektów i urządzeń budowlanych na terenach o różnych funkcjach lub różnych zasadach zagospodarowania powinny spełniać wymogi dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku, zawarte w art. 113 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późn. zmianami).~~

~~Ponadto do granicy gminy przylegają dwa dalsze rezerваты: „Jezioro Czerwica” i „Jezioro Łgi”, w których głównym obiektem ochrony są miejsca lęgowe ptactwa wodnego i błotnego oraz zespoły roślinności torfowiskowej.~~

3.1.2. 3.2 Pomniki przyrody

Na obszarze Gminy znajduje się znaczna ilość pomników przyrody

(pojedyncze drzewa, skupiska drzew - aleje), co wynika z wysokiego stopnia zalesienia i zadrzewienia gminy ~~obfituje w znaczną ilość pomników przyrody.~~ Tą formą ochrony obejmuje się pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiątkowej i krajobrazowej odznaczających się indywidualnymi wyróżniającymi je cechami.

Tabela 5. Pomniki przyrody – stan na 31.01.2010 r.

Nr ew.	Obiekt	Obwód cm	Wysokość m	Lokalizacja	Rok uznania
36	cis pospolity <i>Taxus baccata</i> - 4 szt.	40	2,8	N-ctwo Susz , L-ctwo Rożek oddz. 296	RIb-16/36/52 29.12.1952 r.
41	cis pospolity <i>Taxus baccata</i> - 3 szt.	30	3,5	N-ctwo Susz , L-ctwo Rożek oddz. 297	RIb-16/41/52 29.12.1952 r.
134	dqb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	325	25	N-ctwo Łtawa, L-ctwo Papiernia oddz. 274	RIb-16/134/52 29.12.1952 r.
135	sosna pospolita <i>Pinus sihestris</i> - 2 szt., dqb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - 2 szt.	280;340 310;365	26;29 25;30	N-ctwo Łtawa, L-ctwo Smolniki oddz. 144a (1963) L-ctwo Smolniki oddz. 145a,b (1963)	RIb-16/13 5/52 29.12.1952 r.
137	dqb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	330	19	N-ctwo Łtawa, L-ctwo Radomno oddz. 127c (1963)	RIb-16/137/52 29.12.1952 r.
138	dqb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - 2 szt.	370;385	26;30	N-ctwo Łtawa, L-ctwo Radomno oddz. 69f, 54c (1963)	RIb-16/13 8/52 29.12.1952 r.
215	dqb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	585	28	N-ctwo Łtawa, m. Segnowy, pole p. Sińnika	Orzec. Nr Lb-215/57 Prez. WRN w Olsztynie z 29.05.57 r.
216	dqb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	425	27	N-ctwo Łtawa, L-ctwo Rydzewo oddz. 189 (1962)	Orzec. Nr Lb-216/57 Prez. WRN w Olsztynie z 24.05.57 r.
217	dqb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	425	29	N-ctwo Łtawa, L-ctwo Rydzewo oddz. 189 (1962)	Orzec. Nr Lb-217/57 Prez. WRN w Olsztynie z 24.05.57 r.
218	dqb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	510	27	N-ctwo Łtawa, L-ctwo Rydzewo oddz. 129 (1962)	Orzec. Nr Lb-218/57 Prez. WRN w Olsztynie z 24.05.57 r.

221	dąb szypułkowy Quercus robur	430	23	N-ctwo Łąwa, L-ctwo Rydzewo oddz. 189 (1962)	Orzec. Nr Lb- 221/57 Prez. WRN w Olsztynie z 24.05.57 r.
222	dąb szypułkowy Quercus robur	410	30	N-ctwo Łąwa, L-ctwo Rydzewo oddz. 189 (1962)	Orzec. Nr Lb- 222/57 Prez. WRN w Olsztynie z 24.05.57 r.
223	dąb szypułkowy Quercus robur	450	24	N-ctwo Łąwa, L-ctwo Rydzewo oddz. 189 (1962)	Orzec. Nr Lb- 223/57 Prez. WRN w Olsztynie z 24.05.57 r.
224	dąb szypułkowy Quercus robur	500	25	N-ctwo Łąwa, L-ctwo Rydzewo oddz. 189 (1962)	Orzec. Nr Lb- 224/57 Prez. WRN w Olsztynie z 24.05.57 r.
225	dąb szypułkowy Quercus robur	560	24	N-ctwo Łąwa, L-ctwo Rydzewo oddz. 202 (1962)	Orzec. Nr Lb- 225/57 Prez. WRN w Olsztynie z 24.05.57 r.
226	dąb szypułkowy Quercus robur	575	25	N-ctwo Łąwa, L-ctwo Rydzewo oddz. 183a (1962), 200modrz. Osy	Orzec. Nr Lb- 226/57 Prez. WRN w Olsztynie z 24.05.57 r.
227	dąb szypułkowy Quercus robur	645	30	N-ctwo Łąwa, L-ctwo Rydzewo oddz. 189 (1962), nad jez. Szymbarskim 100m od rz. Osy	Orzec. Nr Lb- 227/57 Prez. WRN w Olsztynie z 24.05.57 r.
234	„Aleja Napoleona”- ok. 100 sosen	50-380	10-25	N-ctwo Łąwa, przy drodze gruntowej z Szymbarka na N od szosy Łąwa-Susz	Orzec. Nr Lb- 234/57 Prez. WRN w Olsztynie z 24.05.57 r.
343	dąb szypułkowy Quercus robur	655	30	L-ctwo Rydzewo oddz. 183a (1962), 400 modrz. Osy	Nr 343/68 26.06.1968 r.
366	sosna pospolita Pinus sihestris	310	32	N-ctwo Susz, L-ctwo Różek oddz. 267d	Nr 366/75 17.04.1975 r.
407	buk pospolity Fagus syhatica- 3 szt.	420-435	28-30	m. Rudzienice, park podworski	RGŻL-op-407/84 11.06.1984 r.
408	jesion wyniosły Fraxinus excelsior, dąb szypułkowy Quercus robur	370 360	27 29	m. Stanowo, park podworski	RGŻL-op-408/84 11.06.1984 r.
432	buk pospolity Fagus sylvatica	470	32	L-ctwo Gardyny, SW część oddz. 66g	RGŻL-op-432/84 11.06.1984 r.

433	buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i> -2 szt.	420, 438	32	L-ctwo Gardyny, W część oddz. 80a	RGŻL-op-433/84 11.06.1984 r.
539	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - 13 szt.	320-620	22	Skraj lasu przy drodze nadjeziornej z zamku w Szymbarku do ZR Kamionka (na pocz. pomnik nr 227, na końcu nr 343)	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 6, poz. 86 z 19.02.1991 r. Rozp. Nr 16 Woj. Olsztyńskiego z 11.02.1991 r.
540	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - 3 szt.	350-500	22	m. Szymbark, b. Park, N od szpaleru- pomnika nr 539	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 6, poz. 86 z 19.02.1991 r. Rozp. Nr 16 Woj. Olsztyńskiego z 11.02.1991 r.
541	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - 3 szt.	350-500	22	Skraj pól i parku, przy drodze z Szymbarka do ZR Kamionka, N od pomnika nr 226	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 6, poz. 86 z 19.02.1991 r. Rozp. Nr 16 Woj. Olsztyńskiego z 11.02.1991 r.
542	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - 6 szt.	350-565	22	m. Szymbark, przy drodze na skraju b. Parku, NW od pomnika nr 540	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 6, poz. 86 z 19.02.1991 r. Rozp. Nr 16 Woj. Olsztyńskiego z 11.02.1991 r.
561	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	400	25	Grunty w. Gardzień	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 7, poz. 66 z 16.04.1992 r.
614	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> , grochodrzew	320 170	26 23	N-ctwo, blisko kempingu nadjez. GilWlk., poE stronie drogi Makowo-Sąpy	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 1, poz. 4 z 15.01.1993 r.
615	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> - aleja 38 szt.	225-380	21-23	Przy rozstajach dróg do Sąp, Makowa i Samborowa	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 1, poz. 4 z 15.01.1993 r.

616	dąb szypułkowy Quercus robur, buk pospolity Fagus syhatica- 36 szt, w tym 2 podwójne	365 290-490	29 29-30	700 m N od rozstajów dróg do Sqp, Makowa i Samborowa, po W stronie drogi, na skraju lasu po obu stronach cieku	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 1, poz. 4 z 15.01.1993 r.
617	dąb szypułkowy Quercus robur- z rozległymi napływami korzeniowymi	535	25	40 m N od rozstajów dróg do Sqp, Makowa i Samborowa, po W stronie drogi	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 1, poz. 4 z 15.01.1993 r.
827	jesion wyniosły Fraxinus excelsior	325	20	N-ctwo Łława, m. Szałkowo 36, posesja p. R. Grotmana	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 20 z poz. 202 z 08.09.1995 r.
961	Aleja 28 sztuk: lipa drobnolistna Tilia cordata- 26 szt., dąb szypułkowy Quercus robur-2 szt.	550- 305, 464-442	22-20	m. Gardzień, N-ctwo Łława, L-ctwo Srekw Starkowo oddz. 33	Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 152, poz. 2513 z 27.12.2001 r.
962	Grupa 14 sztuk drzew: lipa drobnolistna-12 szt. Tilia cordata, klon zwyczajny- 2 szt. Acer platanoides	486- 314, 280-254	23	m. Gardzień, N-ctwo Łława, fragment dawnej alei z Gardzenia do Szybarka	Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 152, poz. 2513 z 27.12.2001 r.
963	Grupa 6 sztuk drzew: lipa drobnolistna- 2 szt. Tilia cordata, buk pospolity-2 szt. Fagus syhatica, klon zwyczajny Acer platanoides-2 szt.	409-318 395-337 324-263	22	m. Gardzień, N-ctwo Łława, w centrum wsi	Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 152, poz. 2513 z 27.12.2001 r.

964	Grupa 8 sztuk drzew: dąb szypułkowy Quercus robur-3szt., lipa drobnolistna Tilia cordata- 2 szt., brzoza brodawkowata Betula pendula-2 szt., klon zwyczajny Acer platanoides	492- 365, 313- 312, 280- 248, 246	21-22, 25 23 23	m. Gardzień, N-ctwo Łtawa, w zachodniej części wsi, wzdłuż rowu	Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 152, poz. 2513 z 27.12.2001 r.
1259	dąb szypułkowy Quercus robur	416	26	oddz. 74 I leśnictwo Gardyny, na skarpie nad brzegiem Jeziora Jeziorak, 1 m od drogi asfaltowej	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r.
1260	dąb szypułkowy Quercus robur	403	26	oddz. 74 I leśnictwo Gardyny, na skarpie, 3 m od lini brzegowej Jeziora Jeziorak i 4 m od drogi asfaltowej	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r.
1261	dąb szypułkowy Quercus robur	415	25	oddz. 74 I leśnictwo Gardyny, na skarpie, 4 m od lini brzegowej Jeziora Jeziorak	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r.
1262	dąb szypułkowy Quercus robur	400	26	oddz. 74 I leśnictwo Gardyny, na skarpie, 3 m od Jeziora Jeziorak	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r.
1263	dąb szypułkowy Quercus robur	460	25	oddz. 74 I leśnictwo Gardyny, na skarpie, 3 m od drogi asfaltowej, 3 m od Jeziora Jeziorak	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r.
1264	dąb szypułkowy Quercus robur	380	25	oddz. 74 I leśnictwo Gardyny, 5 m od lini brzegowej Jeziora Jeziorak i 1 m od drogi asfaltowej	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r.
1265	dąb szypułkowy Quercus robur	350	25	oddz. 74 I leśnictwo Gardyny, 4 m od lini brzegowej Jeziora Jeziorak i 4 m od drogi asfaltowej	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r.

1266	jesion wyniosły Fraxinus Excelsior „Jesion Toeppena"	520	27	oddz. 73 k leśnictwo Gardyny, na skraju uprawy leśnej z zadrzewieniem rosnącym przy budynku gospodarczym w Sarnówku	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr73,poz. 1153 z 23.05.2007 r.
1267	grab pospolity Carpinus betulus	238	24	oddz. 74 j leśnictwo Gardyny, na skraju uprawy leśnej z zadrzewieniem rosnącym przy budynku gospodarczym w Sarnówku	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr73,poz. 1153 z 23.05.2007 r.
1268	lipa drobnolistna Tilia cordata	474	27	oddz. 74 k leśnictwo Gardyny, na skarpie, 1 m od drogi asfaltowej	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr73,poz. 1153 z 23.05.2007 r.
1276	Aleja: dqb szypułkowy Quercus robur-188 szt. grusza Pyrus -6szt. kasztanowiec Aesculus-3 szt. lipa drobnolistna Tilia cordata-23 szt. klon zwyczajny Acer platanoides-25 szt. wiąz górski Ulmus gabra-4 szt. inne gatunki-11 szt.	73-395 82-185 173-210 185-250 209-311 170	-	śródpolna aleja o długości ok. 3 km prowadząca z Kamionki w stronę Szymbarka, wzdłuż jeziora Szymbarskiego	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr73,poz. 1153 z 23.05.2007 r.
1277	Aleja: grab Carpinus betulus-39 szt. lipa drobnolistna Tilia cordata-121 szt. olsza czarna Alnus glutinosa-11 szt. dqb szypułkowy Quercus robur-18 szt. inne gatunki-10 szt.	70-314 140-550 80-300 220-394 80-328	-	śródpolna droga z Gardzenia, od starego koryta Osy w kierunku Szymbarka do skraju lasu oddz. 94 A, leśnictwo Gardyny	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr73,poz. 1153 z 23.05.2007 r.

1278	Aleja: dąb szypułkowy Quercus robur-6 szt. jesion Fraxinus-8 szt. klon zwyczajny Acer platanoides-12 szt. lipa drobnolistna Tilia cordata-49 szt. osika Populus tremula-1 szt. inne gatunki - 3 szt.	60-360 40-320 50-260 90-400 420 40-200	-	aleja prowadząca do Szymbarka w kierunku wschodnim od szosy Łąwa -Susz do drzewostanu oddz. 180, nadleśnictwo Łąwa, obr. Łąwa	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr73,poz. 1153 z 23.05.2007 r.
1279	Aleja: dąb szypułkowy Quercus robur-7 szt. klon zwyczajny Acer platanoides-24 szt. lipa drobnolistna Tilia cordata-25 szt. olsza czarna Alnus glutinosa-8 szt. wierzba Salix sp. -2 szt.	70-290 40-290 40-340 100-340 150-240	-	aleja od lasu oddz. 94 nadm. Łąwa, leśnictwo Gardyny w kierunku północno - zachodnim do szosy Łąwa -Susz	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr73,poz. 1153 z 23.05.2007 r.
1280	Aleja: dąb szypułkowy Quercus robur-32 szt. jesion Fraxinus-14 szt. kasztanowiec Aesculus-6 szt. klon zwyczajny Acer platanoides-93 szt. lipa drobnolistna Tilia cordata-51 szt. wiąz górski Ulmus gabra-9 szt. wierzba Salix sp. - 20 szt. grab Carpinus-3 szt. olsza czarna Alnus glutinosa-4 szt. topola Populus- 1 szt. inne gatunki-6 szt.	30-413 50-310 200-320 50-44 40-490 10-130 80-400 150-250 220-320 410 70-240	-	aleja śródpolna od Szymbarka w kierunku południowo - wschodnim do szosy Łąwa - Susz	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr73,poz. 1153 z 23.05.2007 r.

1290	modrzew europejski <i>Larix decidua</i>	340	33	w oddz. 265 n leśnictwo Śliwa, 24 m od drogi prowadzącej od szosy Boreczno - Urowo do Mózgowa oddz. 147 f, przy drodze	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr73, poz. 1153 z 23.05.2007 r. Dz. Urz. Woj.
-	sosna pospolita <i>Pinus sihestris</i>	270	28	asfaltowej łtowo - nadleśnictwo; drzewo rozwidłone na dwa pnie	Warm. - Maz. Nr 177, poz. 2598 z 18.11.2008 r.
-	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> „Danuta”	276	31	oddz. 143 c leśnictwo Narzym obręb leśny Dwukoły	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr 177, poz. 2598 z 18.11.2008 r.
212/27- 3/83	dąb szypułkowy- Quercus robur 3 szt.	311,235, 319	28	N-ctwo Dwukoły, oddz. 151b	Dz. Urz. WRN w- Ciechanowie Nr- 4 poz. 53 z- 31.12.1983 r. Kom. Woj- Ciech. z- 30.12.1983 r.
213/27- 4/83	dąb szypułkowy- Quercus robur	240	28	N-ctwo Dwukoły, oddz. 152a	Dz. Urz. WRN w- Ciechanowie Nr- 4 poz. 53 z- 31.12.1983 r. Kom. Woj- Ciech. z 30.12.1983 r.
317/37- 8/89	sosna pospolita- Pinus sifoestris	260	25	N-ctwo Dwukoły, L- ctwo Narzym, oddz.- 143, przy drodze	Dz. Urz. Woj- Ciech. Nr 12 poz- 345 z 20.12.1989- r. Żarz. Woj. Ciech- Nr 35/89 z- 30.11.1989 r.
339/40 0/90	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> - aleja 112 szt.	155-547	21	w. Białuty, wzdłuż drogi polnej Białuty- Wola w sąsiedztwie ur. Świńskie Bagno	Dz. Urz. Woj. Ciech. Nr 17 poz. 197 z 14.12.1990 r. Rozp. Woj. Ciech. Nr 3/90 z 1.12.1990 r.
1258	dąb szypułkowy- <i>Quercus robur</i>	336	34	oddz. 141 b, leśnictwo Narzym	Dz. Urz. Woj- Warm. - Maz. Nr- 73, poz. 1153 z- 23.05.2007 r.

1383	dąb bezszypułkowy Quercus petraea	305	29	oddz. 139 b, leśnictwo Narzym	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 155, poz. 2057 z 17.10.2007 r.
1385	Aleja: lipa drobnolistna Tilia cordata-29 szt. klon polny Acer platanoides-3 szt.	138-263 164-350	-	aleja zlokalizowana w zachodniej części boiska sportowego	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr 155, poz. 2057 z 17.10.2007 r.
1386	klon srebrzysty Acer saccharinum	323	15	ul. Dworcowa, przy rampie kolejowej	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr 155, poz. 2057 z 17.10.2007 r.
1387	klon srebrzysty Acer saccharinum	403	22	przy rampie kolejowej	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr 155, poz. 2057 z 17.10.2007 r.
-	dąb szypułkowy Quercus robur	380	26	oddz. 175 f, w odległości 15 m od drogi leśnej	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr 177, poz. 2598 z 18.11.2008 r.
-	sosna pospolita Pinus sifoestris	270	28	oddz. 147 f, przy drodze asfaltowej Łtowo-nadleśnictwo; drzewo rozwidłone na dwa pnie	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 177, poz. 2598 z 18.11.2008 r.
-	dąb szypułkowy Quercus robur „Danuta”	276	31	oddz. 143 c leśnictwo Narzym obręb leśny Dwukoły	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 177, poz. 2598 z 18.11.2008 r.
-	dąb bezszypułkowy Quercus sessilia	347	17	teren Zespołu Szkół Nr 2 im. Jana Pawła II w miejscowości Narzym	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 177, poz. 2598 z 18.11.2008 r.

Formy **Zasady** ochrony **pomników przyrody**:

Wprowadza się następujące zakazy dla ochrony obiektów – pomników przyrody: **wycinania**, niszczenia, uszkodzania, **zrywania pączków, kwiatów, owoców i liści**, a także **lub** przekształcania **obiektu pomników**, w tym umieszczania tablic, napisów i innych znaków oraz **zanieczyszczania terenu i wznoszenia budowli w pobliżu drzew** ~~wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających, rzeźbę terenu, uszkodzania i zanieczyszczania gleby, dokonywania zmian stosunków wodnych.~~

3.1.3. 3.3 Użytki ekologiczne

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości

ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania ~~unikatowych zasobów genowych i typów środowisk, takie jak:~~ różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne "oczka wodne", kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, i zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz w tym miejsca ich sezonowego przebywania lub rozrodu.

Zgodnie z danymi z „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Ławskiego na lata 2009-2012 z uwzględnieniem 2013-2016”, w gminie Łąwa występuje 5 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 24,04 ha:

- „Jezioro Łąjskie” (8,83 ha), obejmuje śródleśne oligotroficzne o nazwie ewidencyjnej Jezioro Głębokie, położone 1,5 km na północny-zachód od wsi Smolniki;
- „Jezioro Kociotek” (0,36 ha);
- „Jezioro Plajtek Mały” (4,02 ha);
- „Jezioro Plajtek Duży” (9,45 ha);
- „Jezioro Czarne” (1,12 ha).

~~Formy~~ Zasady ochrony użytków ekologicznych:

~~Zasady ochrony użytków ekologicznych regulują:~~

Użytki ekologiczne występujące na terenie Gminy Łąwa zostały powołane na mocy następujących rozporządzeń Wojewody Warmińsko-Mazurskiego:

- rozporządzenie Nr 40 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 lipca 2009 roku w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Jezioro Łąjskie” (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 105, poz. 1673).
- rozporządzenie Nr 62 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 lipca 2009 roku w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Kociotek” (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 105, poz. 1695).
- rozporządzenie Nr 64 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 lipca

2009 roku w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Plajtek Mały” (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 105, poz. 1697).

- rozporządzenie Nr 63 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 lipca 2009 roku w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Plajtek Duży” (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 105, poz. 1696).
- rozporządzenie Nr 33 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 lipca 2009 roku w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Jezioro Czarne” (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 105, poz. 1666).

Szczególnym celem ochrony użytku ekologicznego jest zachowanie ostoi wielu rzadkich gatunków roślin wodnych, bagiennych i torfowiskowych oraz ptaków wodno-błotnych.

~~Obowiązują formy ochrony zawarte w tych Rozporządzeniach, między innymi na obszarze użytku ekologicznego zabrania się:~~

W granicach użytków ekologicznych obowiązują zakazy określone w w/w rozporządzeniach powołujących odpowiednie Użytki Ekologiczne, a w szczególności:

- niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obszaru;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu;
- dokonywania zmian stosunków wodnych;
- likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu.

Projektowane użytki ekologiczne:

- stawy Gultynek Duży i Mały;
- śródpolne zabagnienie z kolonią czapli siwej k/Kamienia Dużego.

3.1.4. 3.4 Park Krajobrazowy Pojezierza Iławskiego

Utworzony **został** Rozporządzeniem Nr 120 Wojewody Olsztyńskiego i Wojewody Elbląskiego z dnia 17 maja 1993 r. (Dz. Urz. Nr 19 z 24 maja 1993 r. poz. 22).

Zasady zagospodarowania terenów parku zostały ustalone w: "Planie Ochrony Parku Krajobrazowego Pojezierza Iławskiego", zatwierdzonym Rozporządzeniem Nr 1 Wojewody Warmińsko – Mazurskiego z dnia 14 stycznia 2005r. w sprawie Planu Ochrony Parku Krajobrazowego Pojezierza Iławskiego oraz w Rozporządzeniu Nr 37 Wojewody Warmińsko – Mazurskiego z dnia 27 września 2005 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Pojezierza Iławskiego w części dotyczącej województwa warmińsko-mazurskiego (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 140 poz. 1649 z późn. zm.). **Ustalenia zawarte w w/w rozporządzeniach** są wiążące dla ustaleń niniejszego studium i planów zagospodarowania przestrzennego gminy Iława.

Teren parku i jego strefy ochronnej (otuliny) obejmuje północną część gminy Iława. W granicach parku z **wśród** jednostek osadniczych znajdują się Siemiany, natomiast w otulinie parku położone **jest są następujące miejscowości**: Makowo, Tynwałd, Wola Kamieńska, Szalkowo, Kamień Duży (część wschodnia) oraz Szymbark, Szczepkowo i Kamionka (część zachodnia).

~~Teren Parku Krajobrazowego Pojezierza Iławskiego i jego strefy ochronnej obejmuje północną część gminy Iława. Obszary parku i jego otulinę w planie jego zagospodarowania przestrzennego zostały podzielone na strefy o różnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych.~~

W planie ochrony obszar Parku i jego otuliny został podzielony na 3 rodzaje stref o różnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych.

Strefa R obejmuje najcenniejsze i najrzadsze elementy przyrody Parku warunkujące utrzymanie bioróżnorodności gatunkowej i genetycznej fauny i flory.

Strefa P obejmuje tereny leśne o mniejszych lecz istotnych wartościach

przyrodniczych, a także tereny rolnicze stosunkowo słabo przekształcone, charakteryzujące się zróżnicowanym krajobrazem oraz dużym udziałem roślinności naturalnej. Strefa P stanowi obszar buforowy dla strefy R.

Strefa E obejmuje tereny o znacznej wartości ekologicznej, ale poddanej większej antropopresji i większym przekształceniom krajobrazu.

~~Formy~~ Zasady ochrony parku:

W granicach Parku Krajobrazowego Pojezierza Iławskiego obowiązują przepisy z zakresu ochrony przyrody i środowiska, a także zawarte w rozporządzeniach Nr 1 Wojewody Warmińsko – Mazurskiego z dnia 14 stycznia 2005r. w sprawie Planu Ochrony Parku Krajobrazowego Pojezierza Iławskiego oraz w Rozporządzeniu Nr 37 Wojewody Warmińsko – Mazurskiego z dnia 27 września 2005 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Pojezierza Iławskiego w części dotyczącej województwa warmińsko-mazurskiego.

Plan Ochrony Parku Krajobrazowego Pojezierza Iławskiego szczegółowo ustala zasady i sposób zagospodarowania na terenie Parku, odnoszące się szczególnie do możliwości wznoszenia obiektów budowlanych, w tym inwentarskich, prowadzenia gospodarki rolnej, leśnej i turystycznej, ochrony krajobrazowej, jak również utrzymywania istniejącej substancji ~~budynkowej.~~ istniejącego zagospodarowania.

3.1.5. 3.5 Korytarze ekologiczne - Doliny rzek: Drwęcy, Osy i Iławki

- Dolina rzeki Drwęcy

Rzeka Drwęca stanowi zachodnią granicę gminy Iława. Tereny przyległe do prawego brzegu rzeki stanowią część doliny, która w sieci ekologicznej (według koncepcji „Econet - Polska”) posiada znaczenie międzynarodowe. Drwęca wraz z rzeką Iławką stanowią rezerwat przyrody, a granica doliny na odcinku od Tchorzanki do Stanowa w zasadzie pokrywa się z granicą obszaru chronionego krajobrazu. Na południe od wsi Tchorzanka naturalną granicę doliny stanowi kompleks leśny.

Formy Zasady ochrony:

Korytarz ekologiczny o znaczeniu ponadregionalnym. Obszar o wysokiej randze przyrodniczej i krajobrazowej, posiada predyspozycje do rozwoju wielofunkcyjnego: rolnictwo ekologiczne, turystyka. Dbłość o zachowanie naturalnego krajobrazu, zwiększanie lesistości, utrzymanie flory i fauny – są to konieczności dla tego obszaru. Wszelka działalność gospodarcza na terenach otaczających rzeki winna być podporządkowana systematycznemu podnoszeniu klasy ich czystości.

- Dolina rzeki Osy

Stanowi regionalny system ekologiczny wraz z zielenią towarzyszącą.

Formy Zasady ochrony:

Analogicznie – jak dla rzeki Drwęcy.

- Dolina rzeki Łtawki

Stanowi regionalny system ekologiczny wraz z zielenią towarzyszącą.

Formy Zasady ochrony:

Analogicznie – jak dla rzeki Drwęcy.

3.1.6. 3.6 Aleje i zadrzewienia o wartościach przyrodniczych i krajobrazowych usytuowane wzdłuż dróg

Obszar "Aleje Pojezierza Łtawskiego" obejmuje sieć alei przydrożnych i zadrzewień (w tym parków wiejskich) w krajobrazie rolniczym środkowej części Pojezierza Łtawskiego. W skład obszaru "Aleje Pojezierza Łtawskiego" wchodzi liczne otoczone alejami odcinki dróg gruntowych, w szczególności są to drogi łączące dawne majątki ziemskie w okolicach Kamieńca, Szymbarku i Gardzienia.

Wykaz alei:

1. Rudzienice – Kałduny, w kierunku do Ławic;
2. Ławice – Kałduny;

3. Łławice – Dół;
4. Dziarnówko – do drogi wojewódzkiej nr 536;
5. Gulb – Skarszewo;
6. Gulb – Wółka;
7. Gulb – Szwarcenowo;
8. Łława – Susz;
9. Mózgowo – Jędrychowo;
10. Segnowy – Nejdyki;
11. Ząbrowo – Kamionka;
12. Kamionka – Szymbark;
13. Szymbark – Gardzień;
14. Gardzień – w kierunku Piotrkowa (przy ścianie lasu);
15. Szymbark – przy jeziorze w kierunku rezerwatu „Krzywy Róg” i przy lesie;
16. Szymbark – w kierunku jeziora Ząbrowskiego;
17. Szymbark – przy młynie;
18. Trakt Napoleoński – Szymbark – w kierunku północnym;
19. Makowo – Tynwałd – Wola Kamieńska – Kamień Mały – Kamień Duży w kierunku Łławy.

Formy ochrony:

Na konieczną wycinkę drzew należy uzyskać zgodę Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

3.1.7. 3.7 Obszary chronionego krajobrazu

Obejmują przeważającą część terenu gminy, z wyjątkiem terenów w zachodniej części gminy w rejonie wsi: Ząbrowo, Gałdowo, Laseczno, Stradomno i Gulb oraz we wschodniej części gminy w rejonie wsi: Franciszkowo, Rudzienice, Kałduny, Dół.

Obszary chronionego krajobrazu w części obejmującej teren gminy Łława tworzą:

- „Obszar Chronionego Krajobrazu Pojezierza Łławskiego – A”;

- „Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy”;
- „Obszar Chronionego Krajobrazu Kanału Elbląskiego”.

Fermy Zasady ochrony obszarów chronionego krajobrazu:

W granicach wyżej wymienionych obszarów chronionego krajobrazu obowiązują przepisy z zakresu ochrony przyrody i środowiska, a także zawarte w uchwałach sejmiku województwa warmińsko-mazurskiego i rozporządzeniach wojewody warmińsko-mazurskiego:

- Rozporządzenie Nr 31 Wojewody Mazursko Warmińskiego z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Iławskiego (część A i B) (Dziennik Urzędowy Województwa Warmińsko – Mazurskiego Nr 71 z dnia 7 maja 2008);
- uchwała nr XVIII/437/16 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 czerwca 2016r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy;
- Uchwała nr VII/127/11 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 24 maja 2011r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Kanału Elbląskiego;
- Uchwała nr XIII/244/11 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2011r. zmieniająca uchwałę z dnia 24 maja 2011r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Kanału Elbląskiego;
- Uchwała nr XXI/488/13 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 lutego 2013r. zmieniająca uchwałę z dnia 24 maja 2011r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Kanału Elbląskiego;
- Uchwała nr XXXVII/752/14 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 maja 2014r. zmieniająca uchwałę z dnia 24 maja 2011r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Kanału Elbląskiego;

- Uchwała nr VII/168/15 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 maja 2015r. zmieniająca uchwałę z dnia 24 maja 2011r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Kanału Elbląskiego).

Zasady ochrony obszarów chronionego krajobrazu regulują:

- ~~Rozporządzenie Nr 31 Wojewody Mazursko-Warmińskiego z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Iławskiego (część A i B) (Dziennik Urzędowy Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr 71 z dnia 7 maja 2008);~~
- ~~Rozporządzenie Nr 50 Wojewody Mazursko-Warmińskiego z dnia 2 lipca 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy (Dziennik Urzędowy Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr 108 z dnia 9 lipca 2008);~~
- ~~Rozporządzenie Nr 111 Wojewody Mazursko-Warmińskiego z dnia 3 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Kanału Elbląskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr 176 z dnia 17 listopada 2008).~~

Na terenie obszarów chronionego krajobrazu **obowiązują** zakazy **określone w wyżej wymienionych rozporządzeniach i uchwałach.** Dotyczą **one** między innymi: lokalizowania nowych obiektów, zaliczanych do przedsięwzięć, mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska, lokalizacji budownictwa letniskowego, poza miejscami wyznaczonymi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, dokonywania zmian stosunków wodnych, organizowania rajdów motorowych i samochodowych, wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, **lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów obsługi turystyki wodnej, a także służących**

prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

~~3.8 Europejskie sieci i programy ochrony przyrody na terenie gminy~~

3.1.8. Obszary Natura 2000

Obszary objęte programem ~~formą ochrony przyrody~~ „Natura 2000”:

- Lasy Iławskie PLB 280005;
- Jezioro Karaś PLH 280003;
- Dolina Drwęczy PLH 280001;
- **Ostoja Iławska PLH 280053;**
- **Ostoja Radomno PLH 280035;**
- **Aleje Pojezierza Iławskiego PLH 280051.**

~~Obszary do objęcia programem „Natura 2000”:~~

- ~~• Ostoja Radomno PLH 280035;~~
- ~~• Ostoja Iławska PLH 280053;~~
- ~~• Aleje Pojezierza Iławskiego PLH 280051.~~

~~Formy~~ **Zasady** ochrony **obszarów Natura 2000**:

~~Dla obszaru Lasy Iławskie i Ostoja Iławska w części pokrywającej się z Parkiem Krajobrazowych Pojezierza Iławskiego zasady gospodarowania ustala plan ochrony Parku, na pozostałym obszarze Lasów Iławskich i Ostoi Iławskiej oraz innych obszarach Natury 2000,~~

Zgodnie z art. 33 ustawy o ochronie przyrody, zakazuje się podejmowania działań mogących osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000. Dotyczy to w szczególności działalności mogącej wpływać negatywnie na integralność obszaru lub na siedliska przyrodnicze oraz poszczególne gatunki roślin i zwierząt wymienione w załączniku nr I i II Dyrektywy 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

Na obszarze Natura 2000 Ostoja Iławska PLH 280053 obowiązują zapisy Zarządzenia Regionalnego Dyrektora ochrony Środowiska w Olsztynie i

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 31 marca 2015r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Łtawska PLH 280053 (Dz.Urz. Woj. Warm.-Maz. Z 2015r. poz.1319).

3.2. Ochrona pozostałych składników środowiska

Ochronę środowiska na terenie Gminy Łtawa należy zapewnić poprzez wprowadzanie odpowiednich zakazów i nakazów oraz stosownych zezwoleń w odniesieniu do poszczególnych zasobów środowiska. Wszystkie te zapisy należy uwzględniać przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

3.2.1. Ochrona wód

Zasady ochrony wód na terenie Gminy Łtawa:

- gospodarkę wodnościekową na terenach przeznaczonych pod lokalizację zabudowy należy realizować w formie równoległego uzbrajania w sieci wodociągowe i sieci kanalizacji sanitarnej;
- należy przeprowadzać modernizacje urządzeń melioracji wodnych, nie dopuszczać do wprowadzania odpadów, ścieków i innych zanieczyszczeń do wszystkich typów urządzeń melioracji wodnej;
- należy dążyć do wykluczenia możliwości zrzutu nieoczyszczonych ścieków do wód;
- należy dążyć do likwidacji nielegalnych wysypisk śmieci;
- należy dążyć do ochrony wód przed zanieczyszczeniami pochodzącymi z produkcji rolniczej – poprzez propagowanie rolnictwa ekologicznego;
- należy dążyć do wdrażania technologii o ograniczonym lub umiarkowanym zużyciu wody;
- należy dążyć do realizacji przebudowy urządzeń wodnych oraz odprowadzania oczyszczonych ścieków deszczowych lub komunalnych do wód powierzchniowych zgodnie z przepisami odrębnymi;

- w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy wprowadzać stosowne zapisy zapewniające ochronę ujęć wód, a także ochronę zadrzewień przybrzeżnych.

3.2.2. Ochrona powietrza

Zasady ochrony powietrza na terenie Gminy Łtawa:

- należy dążyć do zmniejszania obciążenia środowiska poprzez ograniczenie emisji pyłów i gazów między innymi poprzez preferowanie ograniczania użycia paliw wysoko emisyjnych, a także propagowanie stosowania odnawialnych źródeł energii;
- należy dążyć do wprowadzania technologii bezodpadowych i energooszczędnych.

3.2.3. Ochrona gruntów

Zasady ochrony gruntów na terenie Gminy Łtawa:

- należy dążyć do ograniczania zmian przeznaczenia gruntów rolnych wysokich klas bonitacyjnych oraz leśnych na cele nierolne i nieleśne;
- należy dążyć do dostosowania produkcji rolniczej do warunków środowiska, zasobności i produktywności gleb, zachowywania gruntów w dobrej kulturze rolnej;
- należy ograniczać nadmierne nawożenie gleb;
- należy przeciwdziałać procesom obniżania się wód gruntowych
- należy przeciwdziałać degradacji gleb związanych z procesami erozyjnymi i denudacyjnymi;
- należy dążyć do likwidacji dzikich składowisk śmieci na terenie Gminy.

3.2.4. Ochrona lasów

Zasady ochrony lasów na terenie Gminy Łtawa:

- gospodarka leśna powinna być prowadzona w oparciu o zasady powszechnej ochrony lasów, trwałości ich utrzymania, ciągłości i zrównoważonego wykorzystania ich wszystkich funkcji

oraz powiększania zasobów leśnych;

- należy dążyć do zachowania w stanie naturalnym lub zbliżonym do naturalnego wszystkich elementów biocenozy leśnej, jako warunku trwałości i równowagi ekosystemów przyrodniczych;
- należy dążyć do naturalnego odnowienia lasu;
- należy dążyć do minimalizowania stosowania zrębów zupełnych, pozostawianie na zrębach, w formie grup i kęp, nasienników drzew domieszkowych i dziuplastych w celu wzbogacenia bioróżnorodności.

4. Obszary oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków oraz opieki nad zabytkami wynikają z ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j., Dz.U. 2014 poz. 1446, z późn.zm.) oraz akty wykonawcze do ustawy, w tym m.in. rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 lipca 2011r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych. Ponadto w świetle art. 7 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie Gminnym (t.j., Dz.U. 2016 poz. 446, z późn.zm.) sprawy ochrony zabytków i opieki nad zabytkami należą również do zadań własnych Gminy.

Zgodnie z art. 4. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami ochrona zabytków polega, w szczególności, na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:

- a) zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- b) zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;

- c) udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- d) przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;
- e) kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- f) uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

4.1 Archeologia **Stanowiska archeologiczne**

Na terenie gminy licznie występują stanowiska archeologiczne, w tym wpisane do rejestru zabytków oraz objęte ochroną konserwatorską. Wśród nich znajdują się stanowiska o własnej formie krajobrazowej (grodziska, kurhany, kopce, groble), stanowiska płaskie duże (cmentarzyska, osady) oraz stanowiska płaskie małe (ślady osadnicze).

Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków

Tabela 6. Stanowiska archeologiczne:

GRUPA I				
STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE (O WŁASNEJ FORMIE KRAJOBRAZOWEJ)				
L.p.	Stanowisko	Numer stanowiska na obszarze	Rodzaj stanowiska	Nr rejestru data wpisu
a	b	c	d	e
1.	GULB	st. I (231.223) Laseczno X:871,92 Y:465,63	grodzisko półwyzynne	C-048 22.11.1968 r.
2.	ŁANIOCH	st. IX (231.221) Ząbrowo X:875,40 Y:471,32	grodzisko średniowieczne wyzynne	C-049 25.11.1968 r.
3.	LASECZNO MAŁE	st. I (231.223) Laseczno X:873,60 Y:464,20	Kopiec strażniczy	C-050 25.11.1968 r.
Formy ochrony: Na terenach występowania stanowisk archeologicznych o własnej formie krajobrazowej (GRUPA I), objętych wpisem do rejestru zabytków obowiązuje całkowity zakaz prowadzenia inwestycji.				

Tabela 7. Stanowiska archeologiczne objęte ochroną konserwatorską:

GRUPA I

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE O WŁASNEJ FORMIE KRAJOBRAZOWEJ (GRODZISKA, KURHANY, KOPCE, GROBLE)				
L.p.	Stanowisko	Numer stanowiska	Rodzaj stanowiska	Chronologia
a	b	c	d	e
1.	SIEMIANY	XV(24-52/26)	kurhan?	nieokreślona
2.	WOLA KAMIENSKA	I(27-53/4)	zamek	wczesne średniowiecze
3.	SMOLNIKI	I(29-53/10)	grodzisko	nieokreślona
Formy ochrony: Na terenach występowania stanowisk archeologicznych o własnej formie krajobrazowej (GRUPA I) obowiązuje całkowity zakaz prowadzenia inwestycji.				

GRUPA II				
STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE PŁASKIE DUŻE (CMENTARZYSKA, OSADY)				
L.p.	Stanowisko	Numer stanowiska	Rodzaj stanowiska	chronologia
a	b	c	d	średniowiecze
1.	SIEMIANY	XIX(24-52/5)	osada	nowożytność
2.	SEJNIKI	V(24-52/18)	osada?	nowożytność
3.	SEJNIKI	II(24-52/17)	huta szkła?	wczesna epoka żelaza
4.	SEJNIKI	XXVI(24-52/10)	osada?	okres rzymski średniowiecze
5.	SEJNIKI	XXVII(24-52/11)	osada? ślady osadn.	pradzieje
6.	SEJNIKI	XXVIII(24-52/12)	osada?	wczesna epoka żelaza
7.	SEJNIKI	XXIX(24-52/13)	osada?	późne średniowiecze nowożytność
8.	MAKOWO	I(25-53/10)	osada osada	późne średniowiecze
9.	MAKOWO	II(25-53/12)	osada	średniowiecze
10.	WOLA KAMIENSKA	VIII(26-53/17)	osada?	wczesna epoka żelaza
11.	TYNWAŁD	XIX(26-53/28)	cmentarzysko	okres wczesny rzymski epoka kamienia
12.	TYNWAŁD	XXIV(26-53/34)	osada? ślady osadn.	pradziejowe
13.	TYNWAŁD	XXVII(26-53/37)	cmentarzysko?	epoka kamienia okres wczesny rzymski? średniowiecze

14.	TYNWAŁD	XXIX(26-53/39)	śląd osadn. osada śląd osadn.	epoka kamienia wczesne średniowiecze
15.	TYNWAŁD	XXXIII(26-53/43)	osada osada	epoka kamienia wczesne średniowiecze
16.	TYNWAŁD	XXXIV(26-53/44)	osada? śląd osadn.	pradzieje OWR średniowiecze
17.	TYNWAŁD	XXXV(26-53/45)	osada?	okres wczesny rzymski
18.	TYNWAŁD	XL(26-53/50)	osada? śląd osadn.	okres wczesny rzymski średniowiecze
19.	TYNWAŁD	XLVII(26-53/57)	osada osada	wczesne średniowiecze? średniowiecze
20.	TYNWAŁD	XLIX(26-53/59)	śląd osadn. śląd osadn. śląd osadn. osada? śląd osadn. śląd osadn. śląd osadn. śląd osadn. osada? śląd osadn.	epoka kamienia wczesna epoka żelaza okres wczesny rzymski średniowiecze nieokreślona starożytność epoka kamienia wczesna epoka żelaza okres wczesny rzymski średniowiecze nieokreślona
21.	TYNWAŁD	LI(26-53/61)	śląd osadn. śląd osadn. osada śląd osadn.	epoka kamienia pradzieje średniowiecze nieokreślona
22.	TYNWAŁD	LIII(26-53/63)	śląd osadn. śląd osadn. śląd osadn. osada osada	epoka kamienia pradzieje okres wczesny rzymski? wczesne średniowiecze średniowiecze
23.	TYNWAŁD	LIV(26-53/64)	śląd osadn. osada? śląd osadn.	wczesne średniowiecze średniowiecze nieokreślona
24.	TYNWAŁD	LVI(26-53/66)	osada śląd osadn.	okres wczesny rzymski? średniowiecze
25.	TYNWAŁD	LX(26-53/72)	śląd osadn. osada?	pradzieje średniowiecze

26.	TYNWAŁD	LXI(26-53/73)	śląd osadn. osada	pradzieje średniowiecze
27.	TYNWAŁD	LXII(26-53/74)	śląd osadn. osada? śląd osadn.	epoka kamienia pradzieje średniowiecze
28.	FREDNOWY	XII(26-53/89)	śląd osadn. śląd osadn. osada?	okres wczesny rzymski? średniowiecze nowożytność
29.	MAKOWO	IX(26-53/93)	śląd osadn. osada?	średniowiecze nowożytność
30.	MAKOWO	IV(26-53/95)	osada?	epoka kamienia
31.	TYNWAŁD	LXXV(26-53/99)	śląd osadn. osada	epoka kamienia wczesna epoka żelaza
32.	TYNWAŁD	LXXVI(26-53/100)	osada?	średniowiecze
33.	ŁANIOCH	I(26-53/101)	cmentarzysko	wczesna epoka żelaza
34.	ŁANIOCH	II(26-53/102)	cmentarzysko	wczesna epoka żelaza
35.	ŁANIOCH	III(26-53/103)	cmentarzysko	wczesna epoka żelaza?
36.	FREDNOWY	XVI(26-53/104)	osada?	epoka kamienia
37.	TYNWAŁD	LXXVII(26-53/105)	cmentarzysko?	wczesna epoka żelaza
38.	FREDNOWY	XVIII(26-54/3)	śląd osadn. śląd osadn. osada	pradzieje epoka kamienia średniowiecze
39.	FREDNOWY	XXV(26-54/10)	śląd osadn. śląd osadn. osada osada?	pradzieje wczesne średniowiecze wczesne średniowiecze średniowiecze
40.	FREDNOWY	XXX(26-54/15)	osada?	średniowiecze
41.	FREDNOWY	XXXI(26-54/16)	śląd osadn. osada	wczesne średniowiecze średniowiecze
42.	FREDNOWY	XXXIII(26-54/18)	osada	średniowiecze
43.	MAKOWO	VI(26-54/20)	śląd osadn. osada?	epoka kamienia średniowiecze
44.	FREDNOWY	XXXV(26-54/21)	osada?	średniowiecze
45.	FREDNOWY	XXXVI(26-54/23)	osada?	średniowiecze

46.	WIEWIÓRKA	I(26-54/24)	osada osada cmentarzysko? śląd osadn. śląd osadn.	pradzieje wczesna epoka brązu okres wczesny rzymski wczesne średniowiecze? średniowiecze
47.	WIEWIÓRKA	III(26-54/26)	osada	wczesna epoka żelaza
48.	FRANCISZKO WO GÓRNE	XX(26-54/30)	śląd osadn. osada	pradzieje średniowiecze
49.	STANOWO- PRASNETA	I(26-54/34)	osada osada	średniowiecze nowożytność
50.	STANOWO	II(26-54/35)	śląd osadn. śląd osadn. osada śląd osadn.	epoka kamienia wczesna epoka brązu? okres wczesny rzymski średniowiecze
51.	STANOWO	III(26-54/36)	osada osada osada	wczesne średniowiecze wczesne średniowiecze średniowiecze
52.	STANOWO	VI(26-54/42)	osada?	wczesne średniowiecze
53.	STANOWO	XI(26-54/47)	śląd osadn. osada cmentarzysko?	epoka kamienia wczesne średniowiecze pradzieje
54.	SZAŁKOWO	VIII(27-52/4)	osada osada	wczesne średniowiecze wczesne nowożytność
55.	SZAŁKOWO	IX(27-52/5)	osada osada?	pradzieje średniowiecze
56.	ŁANIOCH	V(27-52/7)	osada?	pradzieje
57.	SZAŁKOWO	XII(27-52/23)	osada	nowożytność
58.	SZAŁKOWO	XIX(27-52/30)	osada	średniowiecze
59.	ŁANIOCH	VI(27-52/35)	osada?	średniowiecze?
60.	SZYMBARK	II(27-52/37)	śląd osadn. osada	pradzieje średniowiecze
61.	SZYMBARK	III(27-52/38)	śląd osadn. śląd osadn. osada	epoka kamienia pradzieje wczesne średniowiecze
62.	NEJDYKI	III(27-52/39)	osada	średniowiecze
63.	ŁANIOCH	VIII(27-52/40)	osada? cmentarzysko?	wczesna epoka żelaza?
64.	SZYMBARK	IV(27-52/41)	gródek straż.?	średniowiecze?

65.	KAMIONKA	III(27-52/51)	śląd osadn. osada? śląd osadn.	epoka kamienia średniowiecze nieokreślona
66.	KAMIONKA	IV(27-52/52)	śląd osadn. osada	pradzieje średniowiecze
67.	SZCZEPKOWO	IV(27-52/55)	osada?	średniowiecze
68.	SZCZEPKOWO	V(27-52/56)	dwór	średniowiecze nowożytność
69.	SZCZEPKOWO	VI(27-52/57)	osada	średniowiecze
70.	SZYMBARK	VII(27-52/59)	śląd osadn. osada	wczesne średniowiecze średniowiecze
71.	SZYMBARK	VIII(27-52/60)	śląd osadn. śląd osadn. osada	pradzieje średniowiecze wczesna nowożytność
72.	SZCZEPKOWO	VIII(27-52/63)	śląd osadn. osada? śląd osadn.	epoka kamienia wczesna epoka żelaza średniowiecze
73.	ŁANIOCH	X(27-52/68)	groby	średniowiecze
74.	RUDZIENICE	II(27-53/2)	cmentarzysko	okres rzymski
75.	NOWA WIEŚ	I(27-53/3)	osada	okres rzymski
76.	DÓŁ- ŁOWIZOWO	I(27-53/5)	cmentarzysko	wczesna epoka żelaza
77.	RUDZIENICE	IV(27-53/7)	osada osada	wczesna epoka żelaza wczesna średniowiecze
78.	RUDZIENICE (KAŁDUNKI)	VI(27-53/9)	osada	wczesna epoka żelaza
79.	RUDZIENICE	VII(27-53/12)	osada	późne średniowiecze
80.	RUDZIENICE	XI(27-53/19)	osada	2 poł. XV w.
81.	RUDZIENICE	XII(27-53/21)	osada	wczesne średniowiecze
82.	TYNWAŁD	LXXIX(27-53/22)	osada	wczesne średniowiecze
83.	RUDZIENICE KARŁOWO	XIV(27-53/24)	punkt osadn. osada	wczesne średniowiecze późna średniowiecze
84.	RUDZIENICE- KARŁOWO	XV(27-53/25)	osada	późne wczesne średniowiecze
85.	NOWA WIEŚ	II(27-53/26)	osada	późne średniowiecze
86.	NOWA WIEŚ	V(27-53/29)	osada	późne średniowiecze
87.	NOWA WIEŚ	VI(27-53/30)	osada	okres nowożytny
88.	NOWA WIEŚ	VII(27-53/31)	osada	późne średniowiecze
89.	NOWA WIEŚ	IX(27-53/33)	osada	późne średniowiecze
90.	NOWA WIEŚ	X(27-53/34)	osada	wczesne średniowiecze

91.	WOLA KAMIEŃSKA	III(27-53/37)	osada	wczesne średniowiecze
92.	WOLA KAMIEŃSKA- WINDYKI	IV(27-53/38)	osada osada	wczesne średniowiecze późne średniowiecze
93.	KAMIEŃ MAŁY	I(27-53/39)	osada	wczesne średniowiecze
94.	KAŁDUNY	VI(27-53/40)	śląd osadn. osada	wczesne średniowiecze późne średniowiecze
95.	KAŁDUNY	VIII(27-53/42)	punkt osadn. osada	wczesne średniowiecze późne średniowiecze
96.	KAŁDUNY	IX(27-53/43)	osada	późne średniowiecze
97.	KAŁDUNY	XI(27-53/45)	osada	późne średniowiecze
98.	KAŁDUNY	XII(27-53/46)	punkt osadn. osada	wczesne średniowiecze 2 poł. XIV w.
99.	KAŁDUNY- ŁOWIZOWO	XIII(27-53/47)	osada	późne średniowiecze
100.	KAMIEŃ MAŁY	II(27-53/50)	osada	wczesne średniowiecze
101.	KAMIEŃ MAŁY	III(27-53/52)	osada	późne średniowiecze
102.	SZAŁKOWO	VI(27-53/53)	śląd osadn. osada	okres rzymski wczesne średniowiecze
103.	SZAŁKOWO	I(27-53/55)	osada osada	wczesne średniowiecze późne średniowiecze
104.	SZAŁKOWO	III(27-53/57)	osada	późne średniowiecze
105.	RUDZIENICE- KARŁOWO	XVIII(27-53/60)	osada	W.Ś.R.
106.	MAŹYKI	I(27-54/4)	grób szkieletowy	okres rzymski
107.	MAŹYKI	III(27-54/6)	cmentarzysko	wczesna epoka żelaza
108.	MAŹYKI	IV(27-54/7)	osada	późne średniowiecze
109.	FRANCISZKO WO GÓRNE	I(27-54/10)	osada	wczesna epoka żelaza
110.	FRANCISZKO WO DOLNE	III(27-54/13)	osada?	wczesne średniowiecze
111.	BOREK	I(27-54/14)	osada	nowożytność
112.	BOREK	II(27-54/15)	osada	wczesne średniowiecze
113.	FRANCISZKO WO GÓRNE	V(27-54/24)	osada	późne średniowiecze
114.	MAŹYKI DĄBROWO	VII(27-54/34)	osada	wczesne średniowiecze
115.	MAŹYKI	XVII(27-54/50)	cmentarzysko	okres rzymski

116.	FRANCISZKO WO GÓRNE	XVI(27-54/58)	osada	późne średniowiecze
117.	MAŁYKI	XXIII(27-54/60)	osada	późne średniowiecze
118.	MAŁYKI	XXIV(27-54/61)	osada	późne średniowiecze
119.	MAŁYKI	XXVI(27-54/63)	osada	późne średniowiecze
120.	MAŁYKI	XXX(27-54/67)	osada	późne średniowiecze
121.	MAŁYKI	XXXI(27-54/68)	osada	późne średniowiecze
122.	MAŁYKI	XXXVII(27-54/96)	osada	późne średniowiecze
123.	MAŁYKI	XXXVIII(27-54/97)	osada	późne średniowiecze
124.	MAŁYKI	XIV(27-54/99)	osada	późne średniowiecze
125.	MAŁYKI	XXXV(27-54/101)	śląd osadn. osada	wczesne średniowiecze późne średniowiecze
126.	WIKIELEC	II(28-52/8)	śląd osadn. osada osada? osada? śląd osadn.	neolit? VEB/HC-D okres rzymski wczesne średniowiecze starożytność
127.	STRADOMNO	X(28-52/9)	śląd osadn. osada?	? starożytność
128.	STRADOMNO	I(28-52/10)	śląd osadn. osada? śląd osadn.	? wczesne średniowiecze średniowiecze
129.	STRADOMNO	II(28-52/11)	śląd osadn. osada?	wczesna epoka żelaza wczesne średniowiecze
130.	STRADOMNO	III(28-52/12)	osada? śląd osadn.	wczesne średniowiecze średniowiecze
131.	WIKIELEC	V(28-52/21)	osada?	średniowiecze
132.	WIKIELEC	VI(28-52/24)	osada?	średn./ późne średn.
133.	RADOMEK	II(28-52/29)	osada?	średniowiecze
134.	RADOMEK	I(28-52/30)	osada śląd osadn.	średniowiecze wczesne średniowiecze
135.	DZIARNY	III(28-53/8)	osada	średniowiecze
136.	DZIARNY	VI(28-53/11)	osada	średniowiecze
137.	DZIARNY	VII(28-53/12)	osada? osada	wczesne średniowiecze średniowiecze
138.	DÓŁ	III(28-53/14)	osada?	średniowiecze
139.	ŁAWICE	I(28-53/18)	cmentarzysko?	wczesna epoka żelaza
140.	ŁAWICE	II(28-53/19)	osada	średniowiecze
141.	ŁAWICE	III(28-53/20)	osada śląd osadn.	kultura łużycka średniowiecze

142.	DÓŁ	V(28-53/21)	osada śląd osadn.	wczesna epoka żelaza średniowiecze
143.	DÓŁ	VI(28-53/22)	osada śląd osadn. śląd osadn.	kultura łużycka okres wczesny rzymski średniowiecze
144.	ŁAWICE	IV(28-53/23)	śląd osadn. osada osada?	epoka kamienia wczesne średniowiecze wczesne średniowiecze
145.	ŁAWICE	V(28-53/24)	osada śląd osadn.	wczesne średniowiecze średniowiecze
146.	ŁAWICE	VII(28-53/26)	osada	średniowiecze
147.	TCHÓRZANKA	I(28-53/27)	osada osada? osada	kultura łużycka późny laten okres wczesny rzymski
148.	ŁAWICE	IX(28-53/41)	śląd osadn. osada	epoka kamienia wczesne średniowiecze
149.	GRAMOTY	XI(28-54/8)	osada? śląd osadn.	wczesne średniowiecze średniowiecze
150.	GRAMOTY	XIV(28-54/11)	osada	średniowiecze
151.	DZIARNÓWKO	I(29-53/9)	śląd osadn. osada?	wczesne średniowiecze? średniowiecze
152.	SMOLNIKI- MAŁY BÓR	II(29-53/11)	osada?	średniowiecze
153.	SMOLNIKI- MAŁY BÓR	III(29-53/12)	osada	nowożytność

GRUPA III				
STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE PŁASKIE MAŁE (ŚLADY OSADNICZE)				
L.p.	Stanowisko	Numer stanowiska	Rodzaj stanowiska	Chronologia
a	b	c	d	e
1.	SIEMIANY	XXII(24-52/8)	śląd osadn.	pradzieje
2.	SIEMIANY	XXI(24-52/7)	śląd osadn.	średniowiecze
3.	SIEMIANY	XVIII(24-52/4)	śląd osadn. śląd osadn.	pradzieje średniowiecze
4.	SEJNIKI	IV(24-52/17)	śląd osadn.	pradzieje
5.	SEJNIKI	VI(24-52/19)	śląd osadn.	mezolit
6.	SIEMIANY	VII(24-52/15)	śląd osadn.	epoka kamienia
7.	SIEMIANY	IX(24-52/16)	śląd osadn.	epoka kamienia
8.	SIEMIANY	IX(24-52/14)	śląd osadn.	starożytność
9.	SIEMIANY	X(24-52/17)	śląd osadn.	wczesna epoka żelaza

10.	SIEMIANY	VI(24-52/13)	śląd osadn.	starożytność
11.	SIEMIANY	XI(25-53/18)	śląd osadn.	starożytność
12.	SIEMIANY	XIV(25-53/21)	śląd osadn.	starożytność
13.	SIEMIANY	XII(25-53/19)	śląd osadn.	starożytność
14.	SIEMIANY	XIII(25-53/20)	śląd osadn. śląd osadn.	starożytność wczesne średniowiecze
15.	FREDNOWY	VII(26-53/14)	śląd osadn. śląd osadn.	mezolit epoka kamienia
16.	SZAŁKOWO	V(26-53/16)	śląd osadn. śląd osadn.	wczesna epoka żelaza średniowiecze
17.	WOLA KAMIEŃSKA	IX(26-53/18)	śląd osadn.	pradzieje
18.	WOLA KAMIEŃSKA	X(26-53/19)	śląd osadn. śląd osadn.	epoka kamienia pradzieje
19.	TYNWAŁD	XXVIII(26-53/38)	śląd osadn. śląd osadn. śląd osadn.	pradzieje średniowiecze nieokreślona
20.	TYNWAŁD	XXX(26-53/40)	śląd osadn. śląd osadn.	średniowiecze epoka kamienia
21.	TYNWAŁD	XXXI(26-53/41)	śląd osadn. śląd osadn.	średniowiecze nieokreślona
22.	TYNWAŁD	XXXVIII(26-53/48)	śląd osadn. śląd osadn. śląd osadn. śląd osadn.	epoka kamienia okres wczesny rzymski? średniowiecze nieokreślona
23.	TYNWAŁD	XXXIX(26-53/49)	śląd osadn. śląd osadn.	pradzieje wczesne średniowiecze
24.	TYNWAŁD	XLI(26-53/51)	śląd osadn. śląd osadn.	epoka kamienia średniowiecze
25.	TYNWAŁD	XLII(26-53/52)	śląd osadn.	pradzieje
26.	TYNWAŁD	XLIII(26-53/53)	śląd osadn.	epoka kamienia
27.	TYNWAŁD	XLIV(26-53/54)	śląd osadn. śląd osadn. śląd osadn.	epoka kamienia średniowiecze nieokreślona
28.	TYNWAŁD	XLV(26-53/55)	śląd osadn. śląd osadn. śląd osadn.	pradzieje wczesne średniowiecze średniowiecze
29.	TYNWAŁD	XLVI(26-53/56)	śląd osadn.	epoka kamienia
30.	TYNWAŁD	XLVIII(26-53/58)	śląd osadn.	średniowiecze
31.	TYNWAŁD	L(26-53/60)	śląd osadn.	okres wczesny rzymski
32.	TYNWAŁD	LII(26-53/62)	śląd osadn.	średniowiecze
33.	TYNWAŁD	LV(26-53/65)	śląd osadn. śląd osadn.	epoka kamienia średniowiecze
34.	TYNWAŁD	LVII(26-53/67)	śląd osadn. śląd osadn.	epoka kamienia pradzieje
35.	WOLA KAMIEŃSKA	-53/68)	śląd osadn. śląd osadn.	epoka kamienia pradzieje
36.	RUDZIEŃCIE	XVII(26-53/68)	śląd osadn.	epoka kamienia

37.	TYNWAŁD	LIX(26-53/71)	śląd osadn. śląd osadn.	wczesne średniowiecze? średniowiecze
38.	TYNWAŁD	LXIII(26-53/75)	śląd osadn. śląd osadn.	okres wczesny rzymski średniowiecze
39.	TYNWAŁD	LXIV(26-53/76)	śląd osadn. śląd osadn. śląd osadn.	pradzieje wczesne średniowiecze? średniowiecze
40.	TYNWAŁD	LXV(26-53/77)	śląd osadn. śląd osadn.	pradzieje średniowiecze
41.	TYNWAŁD	LXVI(26-53/78)	śląd osadn.	średniowiecze
42.	TYNWAŁD	LXVII(26-53/79)	śląd osadn.	epoka kamienia
43.	TYNWAŁD	LXVIII(26-53/80)	śląd osadn.	pradzieje
44.	TYNWAŁD	LXIX(26-53/81)	śląd osadn.	średniowiecze
45.	TYNWAŁD	LXX(26-53/82)	śląd osadn.	pradzieje
46.	TYNWAŁD	LXXI(26-53/83)	śląd osadn.	epoka kamienia
47.	TYNWAŁD	LXXII(26-53/84)	śląd osadn.	epoka kamienia
48.	FREDNOWY	VIII(26-53/85)	śląd osadn.	średniowiecze
49.	FREDNOWY	IX(26-53/86)	śląd osadn. śląd osadn. śląd osadn.	pradzieje średniowiecze nieokreślona
50.	FREDNOWY	X(26-53/87)	śląd osadn.	średniowiecze
51.	FREDNOWY	XI(26-53/88)	śląd osadn.	średniowiecze
52.	FREDNOWY	XIII(26-53/90)	śląd osadn.	pradzieje
53.	FREDNOWY	XIV(26-53/91)	śląd osadn.	epoka kamienia
54.	FREDNOWY	XV(26-53/92)	śląd osadn. śląd osadn.	pradzieje średniowiecze
55.	MAKOWO	III(26-53/94)	śląd osadn.	średniowiecze
56.	MAKOWO	V(26-53/96)	śląd osadn.	średniowiecze
57.	TYNWAŁD	LXXIII(26-53/97)	śląd osadn.	epoka kamienia
58.	TYNWAŁD	LXXIV(26-53/98)	śląd osadn.	średniowiecze
59.	TYNWAŁD	LXXVIII(26-53/106)	śląd osadn.	wczesne średniowiecze
60.	ŁANIOCH	IV(26-53/107)	śląd osadn.	nieokreślona
61.	FREDNOWY	XVII(26-54/2)	śląd osadn. śląd osadn.	wczesna epoka żelaza średniowiecze
62.	FREDNOWY	XIX(26-54/4)	śląd osadn.	średniowiecze
63.	FREDNOWY	XXI(26-54/6)	śląd osadn. śląd osadn.	epoka kamienia średniowiecze
64.	FREDNOWY	XXII(26-54/7)	śląd osadn. śląd osadn. śląd osadn.	epoka kamienia wczesne średniowiecze średniowiecze
65.	FREDNOWY	XXIII(26-54/8)	śląd osadn.	średniowiecze
66.	FREDNOWY	XXIV(26-54/9)	śląd osadn.	wczesne średniowiecze
67.	FREDNOWY	XXVI(26-54/11)	śląd osadn.	średniowiecze
68.	FREDNOWY	XXVII(26-54/12)	śląd osadn. śląd osadn. śląd osadn.	pradzieje wczesna epoka żelaza średniowiecze
69.	FREDNOWY	XXVIII(26-54/13)	śląd osadn.	średniowiecze
70.	FREDNOWY	XXIX(26-54/14)	śląd osadn.	średniowiecze

71.	FREDNOWY	XXXII(26-54/17)	śląd osadn.	średniowiecze
72.	FREDNOWY	XXXIV(26-54/19)	śląd osadn. śląd osadn. śląd osadn.	epoka kamienia średniowiecze nieokreślona
73.	MAKOWO	VII(26-54/22)	śląd osadn. śląd osadn. śląd osadn.	kultura łużycka okres wczesny rzymski średniowiecze
74.	WIEWIÓRKA	II(26-54/25)	śląd osadn.	średniowiecze
75.	FRANCISZKO WO G.	XVII(26-54/27)	śląd osadn.	nieokreślona
76.	FRANCISZKO WO G.	XIX(26-54/28)	śląd osadn.	wczesna epoka żelaza
77.	MĄTYKI	XXXIX(26-54/29)	śląd osadn.	wczesna epoka żelaza
78.	WIEWIÓRKA	IV(26-54/31)	śląd osadn. śląd osadn.	epoka kamienia średniowiecze
79.	FRANCISZKO WO G.	XXI(26-54/32)	śląd osadn.	okres wczesny rzymski
80.	FRANCISZKO WO G.	XXII(26-54/33)	śląd osadn.	epoka kamienia
81.	STANOWO	IV(26-54/37)	śląd osadn. śląd osadn.	wczesna epoka żelaza? średniowiecze
82.	FRANCISZKO WO G.	XXIII(26-54/38)	śląd osadn. śląd osadn.	późny laten średniowiecze
83.	FRANCISZKO WO G.	XXIV(26-54/39)	śląd osadn.	średniowiecze
84.	FRANCISZKO WO G.	XXVIII(26-54/40)	śląd osadn.	wczesna epoka żelaza
85.	STANOWO	V(26-54/41)	śląd osadn.	średniowiecze
86.	STANOWO	VII(26-54/43)	śląd osadn. śląd osadn.	pradzieje średniowiecze
87.	STANOWO	VIII(26-54/44)	śląd osadn. śląd osadn.	epoka kamienia wczesna epoka żelaza
88.	STANOWO	IX(26-54/45)	śląd osadn. śląd osadn. śląd osadn.	epoka kamienia średniowiecze nieokreślona
89.	STANOWO	X(26-54/46)	śląd osadn. śląd osadn. śląd osadn.	epoka kamienia wczesne średniowiecze? średniowiecze
90.	SZAŁKOWO	VII(27-52/3)	śląd osadn.	pradzieje
91.	SZAŁKOWO	X(27-52/21)	śląd osadn.	średniowiecze
92.	SZAŁKOWO	XIII(27-52/24)	śląd osadn.	średniowiecze
93.	SZAŁKOWO	XIV(27-52/25)	śląd osadn.	średniowiecze
94.	SZAŁKOWO	XV(27-52/26)	śląd osadn.	średniowiecze
95.	SZAŁKOWO	XVI(27-52/27)	śląd osadn. śląd osadn.	wczesne średniowiecze średniowiecze
96.	SZAŁKOWO	XVII(27-52/28)	śląd osadn.	średniowiecze
97.	SZAŁKOWO	XVIII(27-52/29)	śląd osadn.	średniowiecze
98.	NEJDYKI	I(27-52/33)	śląd osadn.	pradzieje
99.	NEJDYKI	II(27-52/34)	śląd osadn.	epoka kamienia

100.	NEJDYKI	VII(27-52/36)	śląd osadn.	wczesna epoka żelaza
101.	KAMIONKA	I(27-52/42)	śląd osadn. śląd osadn.	epoka kamienia średniowiecze
102.	SZYMBARK	V(27-52/43)	śląd osadn.	średniowiecze
103.	NEJDYKI	IV(27-52/44)	śląd osadn. śląd osadn.	pradzieje średniowiecze
104.	NEJDYKI	V(27-52/45)	śląd osadn. śląd osadn.	epoka kamienia średniowiecze
105.	NEJDYKI	VI(27-52/46)	śląd osadn.	epoka kamienia
106.	NEJDYKI	VII(27-52/47)	śląd osadn. śląd osadn.	epoka kamienia średniowiecze
107.	NEJDYKI	VIII(27-52/48)	śląd osadn. śląd osadn.	epoka kamienia średniowiecze
108.	NEJDYKI	IX(27-52/49)	śląd osadn. śląd osadn.	Nieokreślona średniowiecze
109.	KAMIONKA	II(27-52/50)	śląd osadn. śląd osadn.	pradzieje średniowiecze
110.	SZCZEPKOWO	II(27-52/53)	śląd osadn.	średniowiecze
111.	SZCZEPKOWO	III(27-52/54)	śląd osadn.	epoka kamienia
112.	SZYMBARK	VI(27-52/58)	śląd osadn. śląd osadn.	pradzieje średniowiecze
113.	SZYMBARK	IX(27-52/61)	śląd osadn.	średniowiecze
114.	SZCZEPKOWO	VII(27-52/62)	śląd osadn.	średniowiecze
115.	SZCZEPKOWO	I(27-52/65)	śląd osadn.	średniowiecze
116.	RUDZIENICE	III(27-53/6)	punkt osad.	wczesna epoka żelaza
117.	RUDZIENICE (KAŁDUNKI)	V(27-53/8)	śląd osadn.	wczesna epoka żelaza
118.	KAŁDUNY JULIN	I(27-53/10)	śląd osadn.	średniowiecze
119.	KAŁDUNY- GRAMOTY	II(27-53/11)	śląd osadn.	wczesna epoka żelaza
120.	RUDZIENICE (SZUBIENICZNA G.)	IX(27-53/14)	śląd osadn.	wczesne średniowiecze
121.	RUDZIENICE	X(27-53/15)	śląd osadn.	okres rzymski
122.	KAŁDUNY	IV(27-53/17)	śląd osadn.	lneolit ?
123.	NOWA WIEŚ	III(27-53/27)	śląd osadn.	wczesne średniowiecze
124.	NOWA WIEŚ	VIII(27-53/32)	punkt osad.	okres rzymski
125.	NOWA WIEŚ	IV(27-53/35)	śląd osadn.	neolit
126.	KAMIEŃ DUŻY	II(27-53/36)	punkt osad.	wczesne średniowiecze
127.	KAŁDUNY	X(27-53/44)	punkt osad.	wczesne średniowiecze
128.	WOLA KAMIEŃSKA	VI(27-53/48)	śląd osad.	wczesne średniowiecze
129.	WOLA KAMIEŃSKA- WINDYKI	II(27-53/51)	punkt osad.	wczesne średniowiecze
130.	KAMIEŃ DUŻY	I(27-53/54)	śląd osad.	wczesne epoka żelaza
131.	RUDZIENICE- KARŁOWO	XVI(27-53/59)	punkt osad.	wczesne średniowiecze

132.	MAŁYKI	V(27-54/8)	punkt osad.	wczesna epoka żelaza
133.	MAŁYKI	VI(27-54/9)	śląd osadn.	okres rzymski
134.	FRANCISZKO WO D.	I(27-54/11)	śląd osadn.	wczesne średniowiecze
135.	FRANCISZKO WO D.	II(27-54/12)	punkt osad. śląd osadn.	młoda epoka kamienia wczesna epoka żelaza
136.	BOREK	III(27-54/16)	śląd osadn.	epoka kamienia
137.	FRANCISZKO WO G.	III(27-54/19)	śląd osadn.	wczesne średniowiecze
138.	FRANCISZKO WO D.	IV(27-54/21)	śląd osadn.	wczesne średniowiecze
139.	BOREK	V(27-54/22)	śląd osadn.	wczesne epoka żelaza
140.	FRANCISZKO WO G.	VII(27-54/27)	śląd osadn.	wczesne średniowiecze?
141.	FRANCISZKO WO G.	VIII(27-54/28)	śląd osadn.	wczesne średniowiecze
142.	GROMOTY- DĄBROWO	III(27-54/35)	śląd osadn.	starożytność
143.	MAŁYKI	VIII(27-54/36)	śląd osadn.	starożytność
144.	MAŁYKI	IX(27-54/37)	śląd osadn.	wczesne średniowiecze
145.	MAŁYKI	X(27-54/38)	śląd osadn.	starożytność
146.	FRANCISZKO WO G.	XXV(27-54/39)	śląd osadn.	starożytność
147.	MAŁYKI	XII(27-54/40)	śląd osadn.	starożytność
148.	MAŁYKI	XIII(27-54/41)	śląd osadn.	okres rzymski
149.	FRANCISZKO WO G.	XI(27-54/43)	śląd osadn.	starożytność
150.	MAŁYKI	XV(27-54/46)	śląd osadn.	starożytność
151.	FREDNOWY	V(27-54/49)	śląd osadn.	starożytność
152.	MAŁYKI	XXI(27-54/54)	śląd osadn.	wczesne średniowiecze
153.	FRANCISZKO WO G.	XV(27-54/57)	śląd osadn.	starożytność
154.	MAŁYKI	XXVII(27-54/64)	śląd osadn.	wczesne średniowiecze
155.	MAŁYKI	XXXIII(27-54/74)	śląd osadn.	młoda epoka kamienia
156.	GROMOTY	XVI(27-54/92)	śląd osadn.	starożytność
157.	GROMOTY	VI(27-54/95)	śląd osadn.	starożytność
158.	MAŁYKI	XXXVI(27-54/114)	śląd osadn.	młoda epoka kamienia
159.	KARAŚ	IV(28-52/4)	śląd osadn.	wczesne średniowiecze
160.	KARAŚ	V(28-52/5)	śląd osadn.	okres rzymski?
161.	KARAŚ	VI(28-52/6)	śląd osadn.	VEB/HC-D
162.	WIKIELEC	I(28-52/7)	śląd osadn. śląd osadn. śląd osadn.	wczesne średniowiecze średniowiecze nieokreślona
163.	STRADOMNO	VI(28-52/13)	śląd osadn.	starożytność
164.	STRADOMNO	V(28-52/14)	śląd osadn.	okres rzymski
165.	STRADOMNO	IV(28-52/15)	śląd osadn.	wczesne średniowiecze
166.	STRADOMNO	VII(28-52/16)	śląd osadn.	średniowiecze

167.	STRADOMNO	VIII(28-52/17)	śląd osadn. śląd osadn.	wczesne średniowiecze średniowiecze
168.	STRADOMNO	IX(28-52/18)	śląd osadn.	średniowiecze
169.	WIKIELEC	IV(28-52/19)	śląd osadn. śląd osadn.	średniowiecze ?
170.	CZERWONA KARCZMA	I(28-52/20)	śląd osadn.	średniowiecze
171.	WIKIELEC	VII(28-52/22)	śląd osadn.	średniowiecze
172.	WIKIELEC	VIII(28-52/23)	śląd osadn. śląd osadn.	wczesne średniowiecze średniowiecze
173.	WIKIELEC	III(28-52/25)	śląd osadn.	średniowiecze
174.	RADOMEK	IV(28-52/27)	śląd osadn. śląd osadn.	neolit? wczesne średniowiecze
175.	RADOMEK	III(28-52/28)	śląd osadn.	okres rzymski
176.	DZIARNY	II(28-53/7)	śląd osadn.	średniowiecze
177.	DZIARNY	IV(28-53/9)	śląd osadn.	epoka kamienia
178.	DZIARNY	V(28-53/10)	śląd osadn.	epoka kamienia
179.	DÓŁ	II(28-53/13)	śląd osadn.	epoka kamienia
180.	DZIARNY	VIII(28-53/15)	śląd osadn.	schyłek neolit
181.	DZIARNY	IX(28-53/16)	śląd osadn.	wczesne średniowiecze/ średniowiecze
182.	DÓŁ	IV(28-53/17)	śląd osadn.	średniowiecze
183.	ŁAWICE	VI(28-53/25)	śląd osadn. śląd osadn.	neolit pradzieje
184.	TCHÓRZANKA	II(28-53/28)	śląd osadn.	wczesne średniowiecze
185.	TCHÓRZANKA	III(28-53/29)	śląd osadn.	schyłek paleolit
186.	TCHÓRZANKA	IV(28-53/30)	śląd osadn. śląd osadn. śląd osadn. śląd osadn.	schyłek paleolit pradzieje wczesne średniowiecze średniowiecze
187.	TCHÓRZANKA	V(28-53/31)	śląd osadn.	epoka kamienia
188.	TCHÓRZANKA	VI(28-53/32)	śląd osadn.	wczesna epoka żelaza
189.	TCHÓRZANKA	VII(28-53/33)	śląd osadn.	średniowiecze
190.	ŁAWICE	VIII(28-53/34)	śląd osadn. śląd osadn.	epoka kamienia średniowiecze
191.	DZIARNÓWKO	II(28-53/35)	śląd osadn.	średniowiecze
192.	DZIARNÓWKO	III(28-53/36)	śląd osadn.	średniowiecze
193.	DZIARNÓWKO	IV(28-53/37)	śląd osadn.	epoka kamienia
194.	DZIARNÓWKO	V(28-53/38)	śląd osadn.	średniowiecze
195.	DZIARNY	X(28-53/39)	śląd osadn.	średniowiecze
196.	DZIARNY	XI(28-53/40)	śląd osadn.	średniowiecze
197.	GRAMOTY	VIII(28-54/5)	śląd osadn.	wczesne średniowiecze
198.	GRAMOTY	IX(28-54/6)	śląd osadn.	wczesne średniowiecze
199.	GRAMOTY	X(28-54/7)	śląd osadn.	średniowiecze
200.	GRAMOTY	XII(28-54/9)	śląd osadn. śląd osadn.	wczesne średniowiecze średniowiecze
201.	GRAMOTY	XIII(28-54/10)	śląd osadn.	średniowiecze

202.	SMOLNIKI	IV(29-53/13)	śląd osadn. śląd osadn.	pradzieje średniowiecze
203.	SMOLNIKI	V(29-53/14)	śląd osadn. śląd osadn.	średniowiecze nieokreślona
204.	SMOLNIKI	VI(29-53/15)	Śląd osadn.	średniowiecze
205.	SMOLNIKI	VII(29-53/16)	śląd osadn.	epoka kamienia
206.	SMOLNIKI	VIII(29-53/17)	śląd osadn.	średniowiecze
Formy ochrony: Na terenach występowania stanowisk archeologicznych płaskich małych (GRUPA III) dopuszczalne jest prowadzenie inwestycji, lecz z wymaganym nadzorem archeologicznym. W uzasadnionych przypadkach może nastąpić przekwalifikowanie terenu na konieczność przeprowadzenia ratowniczych badań archeologicznych. Obowiązuje uzyskiwanie warunków do projektowania od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.				

4.2. Dziedzictwo kultury

Parki

Pozostałością założeń dworskich na terenie gminy są parki zabytkowe, z których 4 wpisane są do rejestru zabytków. Najwartościowsze są parki w Szymbarku i Gardzieniu. Pozostałe parki znajdują się w Stanowie i w Szczepkowie.

Obiekty

Obiekty budownictwa i architektury przejawiają typowe cechy regionu Warmii i Mazur. Znajdują się wśród nich ciekawe zespoły architektoniczno – krajobrazowe, jak np. zespół folwarczny w Szymbarku, przedstawiający interesujące wartości kulturowe. Na szczególną uwagę jednak zasługują zespoły podworskie, złożone z kilku, niekiedy kilkunastu obiektów architektonicznych, połączonych często z parkiem podworskim lub jego pozostałościami.

Część obiektów przedstawia zły stan techniczny, inne obiekty natomiast, jak np. cmentarze ewangelickie, parki podworskie występują w formie śladowej.

Obiekty architektoniczne jednak są na ogół w stanie zadowalającym o dużej wartości zabytkowej, którą obok układów i form budynków, podkreśla historycznie zachowany układ ruralistyczny – założenia

urbanistyczne, osie i punkty widokowe, wnętrza krajobrazowe.

Tabela8. Wypis z rejestru wojewódzkiego obiektów zabytkowych na terenie gminy Łtawa

Miejscowość	Numer	Obiekt	Nr Rejestru	Data Wpisu
FRANCISZKOWO		DWÓR	A-912	18 maja 1968
FREDNOWY		KOŚCIÓŁ TRÓJCY PRZENAJSWIĘTSZEJ WRAZ Z CMENTARZEM PRZYKOŚCIELNYM	A-704	16 listopada 1967
GAŁDOWO		KOŚCIÓŁ ŚW WOJCIECHA	A-58	28 listopada 1949
GARDZIEN		DAWNY PARK DWORSKI	A-4457	16 lutego 2007
LASECZNO		KOŚCIÓŁ MATKI BOSKIEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ	A-59	28 listopada 1949
RUDZIENICE		KOŚCIÓŁ NMP KRÓLOWEJ POLSKI	A-3003	25 stycznia 1990
STANOWO		PARK	A-3600/O	25 kwietnia 1984
SZCZEPKOWO		PARK DWORSKI	A-3871	22 lutego 1996
SZYMBARK		-	A-4100	8 lutego 1999
SZYMBARK	1	DOM (W OBRĘBIE ZABUDOWAŃ FOLWARCZNYCH)	A-731	28 listopada 1967
SZYMBARK		ORANŻERIA Z OTOCZENIEM 50 - 100 M.	A-720	22 listopada 1967
SZYMBARK		MŁYN	A-2428	1 sierpnia 1988
SZYMBARK		ZAMEK	A-518	10 lipca 1959
SZYMBARK		ZAŁOŻENIE PARKOWO - KRAJOBRAZOWE	A-3865	27 grudnia 1995
SZYMBARK		STELMACHÓWKA	A-2446	1 września 1988
SZYMBARK	43	DOM	A-2427	1 sierpnia 1988
SZYMBARK	11	LEŚNICZÓWKA	A-2426	1 sierpnia 1988
SZYMBARK		OGRODZENIE ZESPOŁU ZAMKOWO- FOLWARCZNEGO	A-3042	20 kwietnia 1990
SZYMBARK		POCZTA, OB. PRZEDSZKOLE	A-3051	20 czerwca 1990
SZYMBARK		RYBACZÓWKA	A-3052	20 czerwca 1990
ZĄBROWO		KOŚCIÓŁ PARAFIALNY Z CMENTARZEM PRZYKOŚCIELNYM	A-722	22 listopada 1967

Tabela 9. Obiekty objęte ochroną konserwatorską:

L.p.	Miejscowość	Charakterystyka obiektu
a	b	c
1.	DZIARNÓWKO	1. Dawny Młyn Wodny- Elektrownia Wodna- budynek z przełomu XIX i XX w., położony nad rzeką Łtawką, położony w odległości ok. 2 km od miejscowości Dziarny. Budynek murowany z cegły i kamienia polnego, 2- kondygnacyjny z użytkowym poddaszem, przykryty dachem dwuspadowym. 2. Budynek magazynowy- budynek murowany z cegły, otynkowany. Pierwotnie 2- kondygnacyjny. W budynku znajdują się 3 garaże i część mieszkalna. 3. Budynek mieszkalny- budynek z 2 połowy XIX w., murowany z cegły, otynkowany. Dach naczółkowy kryty wtórnie eternitem.
2.	DZIARNY	1. Zespół folwarczny- założenie z przeł. 4 ćwierci XIX i pocz. XX w. Zespół położony na planie zbliżonym do prostokąta o kompozycji geometrycznie zwartej. Składa się z części folwarcznej obejmującej dawne podwórze i przylegający do niego park oraz kolonii robotników. Budynki murowane, obecnie znacznie przebudowane lub rozebrane. W części założenia współczesne budynki gospodarcze. W kolonii domów robotników folwarcznych zachowały się trzy budynki.
3.	FREDNOWY	1. Założenie folwarczne, niegdyś dworsko- parkowo- folwarczne- założenie z przełomu XIX i XX w. Do czasów obecnych założenie zachowało się w stanie reliktowym. Pierwotnie składało się z części dworsko- parkowej, podwórza folwarchnego i domów robotników folwarku. Park w znacznej części z zachowanym drzewostanem. W miejscu rozebranego dworu budynek mieszkalny. Podwórze na rzucie prostokąta, zabudowa praktycznie nie istnieje. Pozostały dwa domy robotników oraz obora. Układ dróg pozostaje czytelny.
4.	GAŁDOWO	1. Zespół dworsko- folwarczny, niegdyś dworsko- parkowo- folwarczny- założenie z XIX w. Zespół zachowany w formie reliktu, jego pierwotny układ został zatarty jeszcze przed 1945r. Nie zachował się park. Dwór znacznie przekształcony, zezpecony przebudowaniami w bardzo złym stanie technicznym.
5.	KAMIEŃ DUŻY	1. Zespół dworsko- pałacowy i folwarczny- założenie z przełomu XIX i XX w. Nieczytelna dawna kompozycja zespołu w części gospodarczej. Na obszarze podwórza zbudowano nowe obiekty wśród zachowanej dawnej stajni i obory. Dwór w niewielkiej części zachowany. Park zaniedbany. 2. Dom ogrodnika nr 1- budynek z 4-tej ćwierci XVIII w., murowany z cegły, otynkowany, na planie prostokąta, podpiwniczony, parterowy. Dach czterospadowy kryty dachówką ceramiczną holenderką. Stan techniczny zadowalający.

6.	LASECZNO	1. Zespół dworsko- folwarczny- założenie z przełomu XIX i XX w. Układ zespołu silnie przekształcony. Czytelne pozostają granice parku, jednak park nie zachował się. Dwór przebudowany na potrzeby szkoły podstawowej z rozbudowaną bryłą. Zabudowa podwórza folwarcznego zachowana w stanie reliktu, większość obiektów uległa spaleni w 1928r. 2. Stodoła nr 40, obecnie stodoła z częścią mieszkalną i inwentarską- budynek z przełomu XIX i XX w., o konstrukcji mieszanej, częściowo z cegły, częściowo szkieletowy z wypełnieniem ceglanym (mur pruski). Dach dwuspadowy kryty blachą. Obiekt zachował szereg pierwotnych cech.
7.	ŁAWICE	1. Zespół folwarczny- założenie z przełomu XIX i XX w. Stan zachowania zespołu jako całości jest zły. Pierwotna kompozycja słabo czytelna. Całkowitej degradacji uległo podwórze folwarku. Większość budynków rozebrano, zatarciu uległy trakty komunikacyjne. Pierwotny wygląd zachowały jedynie domy robotników folwarku- murowane na planie prostokątnym, jednokondygnacyjne z poddaszem krytym dachami dwuspadowymi o dużym lub niewielkim spadku. 2. Kuźnia nr 11- obecnie magazyn. Budynek z początku XX w., położony na terenie zespołu folwarcznego. Murowany z cegły oraz o konstrukcji szkieletowej wypełnianej cegłą (mur pruski) na planie prostokątnym z wysuniętym podcieniem. Dach dwuspadowy kryty dachówką karpiówką.
8.	RUDZIENICE	1. Zespół dworsko- parkowy i folwarczny- założenie z XVIII w., oraz przełomu XIX i XX w. Zespół w części gospodarczej zmienił swój dawny układ kompozycyjny. W miejscu nie zachowanych obiektów zbudowano nowe budynki. Nie zachował się dwór- na kondygnacji piwnic zbudowano 2-kondygnacyjny budynek mieszkalny. W części mieszkalnej robotników zachował się prawie w całości dawny układ budynków.
9.	SEGNOWY	1. Zespół folwarczny- założenie z XIX w. Układ przestrzenny zespołu zachowany w dawnym kształcie. Zachował się dom dzierżawcy, plac podwórzowy i kolonia mieszkalna robotników folwarku. Duża ilość budynków nie zachowała się bądź uległa znacznemu przekształceniu.
10.	STANOWO	1. Zespół folwarczny, niegdyś pałacowo- parkowo- folwarczny- założenie z przełomu XIX i XX w. Założenie zachowane w stanie szczątkowym. Zachował się układ przestrzenny całego założenia, ale niewiele pozostało z dawnej zabudowy. Pałac spalony w 1945r., po wojnie rozebrany. Park zachowany w dawnych granicach, lecz z nieczytelnym układem. Większość obiektów zostało rozebranych, za wyjątkiem spichlerza, obory i rzędcówki.

11.	TYNWAŁD	1. Założenie folwarczne, dawniej dworsko- parkowo- folwarczne- założenie z 3-ciej ćwierci XIX w. Założenie zachowane w stanie szczątkowym. Dwór nie istnieje, w jego miejscu nowy budynek mieszkalny. Większość zabudowy przebudowana, w postępującej ruinie lub nie istnieje. Na terenie podwórza folwarcznego powstała nowa zabudowa. W szczątkowym stanie pozostaje park.
12.	ZĄBROWO	1. Dwór nr 60- budynek z 1-szej połowy XIX w., murowany z cegły, na kamiennej podmurówce, otynkowany. Obiekt na planie prostokątnym, dwutraktowy, parterowy, z czarną kuchnią pośrodku. Dach dwuspadowy kryty eternitem. Obiekt rozebrany. 2. Dom nr 61- budynek z przełomu XVIII i XIX w., murowany z cegły, na kamiennej podmurówce, otynkowany. Obiekt na planie prostokąta, parterowy, podpiwniczony. Dach mansardowy z facjatkami, kryty dachówką cementową. 3. Kuźnia nr 67- budynek z 3-ciej ćwierci XIX w., ceglano- kamienny na kamiennej podmurówce, częściowo tynkowany. Obiekt parterowy na planie prostokątnym, dach dwuspadowy, kryty dachówką podwójną karpiówką. Stan techniczny zły.

Zabytkowe założenia zieleni

Tabela 10. – Parki krajobrazowe i podworskie **Założenia parkowe** wpisane do rejestru zabytków

L.p.	Miejscowość	Nr rejestru data wpisu	Charakterystyka obiektu
a	b	c	d
1.	GARDZIEN	Wpis do rej. przygotow.	1. Park pałacowy- założenie o pow. 7,0 ha pochodzące z przełomu XVIII i XIX w. Użytkownik- Urząd Gminy Łtawa.
2.	STANOWO	A- 3600 25.04.1984r.	1. Park dworski- założenie o pow. 3,0 ha pochodzące z XIX w. Park zachowany w dawnych granicach, z zachowanym starodrzewem, lecz znacznie zarośnięty i z nieczytelnym układem.
3.	SZCZEPKOWO	A- 1542 22.02.1996r.	1. Park dworski.
4.	SZYMBARK	A – 1491 27.12.1995r.	1. Park dworski- założenie o pow. 50 ha pochodzące z XVIII w., przylegające do folwarku, obejmuje: dawny zwierzyniec, szpaler lipowy, cmentarz rodowy, aleję sosno`wq.

Tabela 11. – Parki krajobrazowe i podworskie **Założenia parkowe** objęte ochroną konserwatorską

L.p.	Miejscowość	Charakterystyka obiektu
a	b	c
1.	DZIARNY	1. Park dworski- założenie z przełomu XIX i XX w., na terenie założenia folwarcznego.
2.	FREDNOWY	1. Park dworski- założenie typu krajobrazowego z XIX w., na terenie założenia folwarcznego. W znacznej części zachowany drzewostan z przewagą lip, grabów i jesionów. Na ochronę zasługuje szpaler grabowy przy pld- zach. granicy parku.
3.	KAMIEŃ DUŻY	1. Park dworski- założenie z przełomu XIX i XX w., na terenie założenia folwarcznego. Park zaniedbany, z nieczytelnym układem ścieżek spacerowych.
4.	LASECZNO	1. Park dworski- założenie z przełomu XIX i XX w., na terenie założenia folwarcznego. Obecnie czytelne są granice dawnego parku, wydzielone grabowymi szpalerami, park jednak nie zachował się- obecnie boisko szkolne i łtka.
5.	RUDZIENICE	1. Park dworski- założenie o pow. 1,0 ha pochodzące z XIX w. Użytkownik- Przedsiębiorstwo Hodowli Roślin.
6.	TYNWAŁD	1. Park dworski - założenie z 3-ciej ćwierci XIX w., na terenie założenia folwarcznego. Park zachował się w stanie szczątkowym.

Formy ochrony:

Ochronie podlegają układy kompozycji zieleni zgodne z historycznym założeniem. Strefa ochrony wokół obiektów obejmuje elementy, mające wpływ na kształtowanie przestrzeni, objętej ochroną oraz oddziałujące na sam obiekt chroniony.

Na terenie parków możliwa jest lokalizacja obiektów z nimi związanych, po uprzedniej analizie historycznej, kompozycji układu i w sposób zgodny z warunkami konserwatorskimi.

Obowiązuje uzyskiwanie warunków do projektowania od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Cmentarze zabytkowe

Tabela 12. Cmentarze zabytkowe wpisane do rejestru zabytków:

L.p.	Miejscowość	Nr rejestru data wpisu	Charakterystyka obiektu
a	b	c	d
1.	FREDNOWY	A - 3690 18.05.1968r.	1. Cmentarz parafialny - założony w XVIII w., stanowi własność Parafii Rzymsko- Katolickiej. Cmentarz czynny o powierzchni 0,99 ha położony jest na wzniesieniu w centrum wsi, przy kościele.

Formy ochrony:

Ochronie podlegają wartościowe pod względem kulturowo – krajobrazowym układy kompozycji przestrzennej, zgodne z historycznym założeniem. Strefa ochrony wokół obiektów wpisanych do rejestru zabytków obejmuje elementy, mające wpływ na kształtowanie przestrzeni, objętej ochroną oraz oddziałujące na sam obiekt chroniony.

Obowiązuje uzyskiwanie warunków do projektowania od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Tabela 13. Cmentarze zabytkowe objęte ochroną konserwatorską:

L.p.	Miejscowość	Charakterystyka obiektu
a	b	c
1.	BOREK	1. Cmentarz ewangelicki – założony w 1 połowy XIX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,05 ha położony jest 400 m od wsi na południowy wschód w kierunku rzeki Drwęcy, porośnięty starodrzewem.
2.	DÓŁ	1. Cmentarz ewangelicki – założony w 2 połowy XIX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,16 ha położony jest ok. 200 m na północ od wsi przy drodze polnej w kierunku Kałdun.
3.	DZIARNY	1. Cmentarz ewangelicki – założony na przełomie XIX i XX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,04 ha położony jest na zachodnim skraju wsi, przy drodze polnej.

4.	DZIARNÓWKO	1. Cmentarz ewangelicki – założony w XIX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,56 ha położony jest 200 m na wschód od wsi przy szosie do Łtawy.
5.	FRANCIDZKOWO DOLNE	1. Cmentarz ewangelicki – założony w XIX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,18 ha położony jest 200 m na wschód od wsi, w kierunku rzeki Drwęcy.
6.	FRANCISZKOWO GÓRNE	1. Cmentarz ewangelicki – założony w XIX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,46 ha położony jest na północno-zachodnim skraju wsi.
7.	GROMOTY	1. Cmentarz ewangelicki – założony w XIX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,21 ha położony jest na północnym skraju wsi, przy drodze do Kałdun.
8.	GULB	1. Cmentarz ewangelicki – założony w XX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,16 ha położony jest w środku wsi, przy szkole. 2. Cmentarz ewangelicki - założony w XIX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,16 ha położony jest na wschód od wsi, w lesie, przy drodze do Skarszewa.
9.	KAŁDUNY	1. Cmentarz ewangelicki – założony w 2 połowie XIX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,30 ha położony jest 1,5 km na północ od wsi przy drodze polnej do Rudzienic.
10.	KAMIEŃ DUŻY	1. Cmentarz ewangelicki – założony w połowie XIX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,18 ha położony jest w centrum wsi, po zachodniej stronie szosy z Łtawy do Ostródy.
11.	KARAŚ	1. Cmentarz ewangelicki – założony na przełomie XIX i XX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,19 ha położony jest na skraju wsi, przy drodze z Szeplerzyny do Łtawy.
12.	LASECZNO	1. Cmentarz ewangelicki – założony w XIX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,80 ha położony jest przy drodze polnej z Laseczna do wsi Gulb. 2. Cmentarz parafialny – założony na przełomie. XVIII i XIX w., stanowi własność Parafii Rzymsko- Katolickiej. Cmentarz czynny o powierzchni 0,57 ha położony jest 50 m na wschód od drogi z Laseczna do Ząbrowa. 3. Cmentarz ewangelicki – założony w XIX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,01 ha położony jest 100 m od leśniczówki, około 2 km na południowy wschód od Laseczna.

13.	ŁAWICE	1. Cmentarz ewangelicki – założony w 2 połowie XIX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,25 ha położony jest 300 m na południe od wsi przy drodze do Gromot. 2. Cmentarz ewangelicki – założony w XX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,25 ha położony jest 800 m na południe od wsi przy drodze do Gromot.
14.	MAŁY BÓR	1. Cmentarz ewangelicki – założony w końcu XIX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,04 ha położony jest 50 m na południowy zachód od zabudowań, w lesie, nad rzeką Łtawką.
15.	MAŁYKI	1. Cmentarz ewangelicki – założony w XIX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,59 ha położony jest we wsi około 100 m na wschód od drogi z Małyk do Rudzienic.
16.	MÓZGOWO	1. Cmentarz ewangelicki – założony w 1 połowie XX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,30 ha położony jest przy drodze polnej ze wsi Gulb do Mózgowa, około 1 km na południowy wschód od Mózgowa.
17.	NEJDYKI	1. Cmentarz ewangelicki – założony w XVIII w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,31 ha położony jest przy drodze polnej ze Stradomna do Ząbrowa.
18.	NOWA WIEŚ	1. Cmentarz ewangelicki - założony w XX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,71 ha położony jest 500 m na północ od wsi przy drodze polnej.
19.	RUDZIENICE (KAŁDUNKI- soł. Rudzienice)	1. Cmentarz parafialny – założony w XIX w., stanowi własność Parafii Rzymsko – Katolickiej. Cmentarz czynny o powierzchni 1,25 ha położony jest około 600 m na wschód w kierunku Kałdunek.
20.	SARNÓWKO	1. Cmentarz ewangelicki – założony w 2 połowie XIX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,08 ha położony jest we wsi obok leśniczówki. Prowadzi do niego aleja złożona z kasztanowców.

21.	SĄPY	1. Cmentarz ewangelicki – założony w 2 połowie XIX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,24 ha położony jest na północnym skraju wsi, 100 m od zabudowań. 2. Cmentarz ewangelicki – założony na przełomie XIX i XX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,16 ha położony jest 2 km na południe od wsi, w lesie, obok szosy do Tynwałdu. 3. Cmentarz ewangelicki – założony na przełomie XIX i XX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,05 ha położony jest w lesie około 1 km na południe od wsi. Prowadzi do niego droga polna.
22.	SIEMIANY	1. Cmentarz parafialny – założony w 2 połowie XIX w., stanowi własność Parafii Rzymsko- Katolickiej. Cmentarz czynny o powierzchni 0,5 ha położony jest na zachodnim skraju wsi, przy drodze polnej. Na uwagę zasługują świerki i choina kanadyjska.
23.	SKARSZEWO	1. Cmentarz ewangelicki – założony w 2 połowie XIX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,04 ha położony jest na zachodnim skraju wsi, w polu.
24.	STANOWO	1. Cmentarz ewangelicki – założony w XIX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,16 ha położony jest w lesie, w pobliżu wsi, w kierunku północnym od szosy Łtawa- Ostróda.
25.	STRADOMNO	1. Cmentarz ewangelicki – założony w XIX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,55 ha położony jest około 150 m na południe od drogi z Łtawy do Stradomna.
26.	SZAŁKOWO	1. Cmentarz ewangelicki – założony w XX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,14 ha położony jest w rozwidleniu dróg z Łtawy do Susza i z Łtawy do Siemian.
27.	SZCZEPKOWO	1. Cmentarz ewangelicki – założony w 2 połowie XIX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,25 ha położony jest około 200 m na wschód od wsi i drogi do Łtawy.
28.	SZEPLERZYNA	1. Cmentarz ewangelicki – założony w 1 połowie XIX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,09 ha położony jest około 100 m na wschód od drogi do Karasia przy drodze polnej do Radomka.
29.	SZYMBARK	1. Cmentarz ewangelicki – założony w 2 połowie XIX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,23 ha położony jest około 700 m na północ od wsi, przy zachodniej stronie szosy do Starzykowa i Piotrkowa.

30.	TYNWAŁD	1. Cmentarz ewangelicki – założony w końcu XIX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 1,0 ha położony jest na północnym skraju wsi, przy szosie w kierunku Urowa. Na uwagę zasługuje drzewostan świerkowy. 2. Cmentarz ewangelicki – założony w XIX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,05 ha położony jest w centrum wsi.
31.	WIKIELEC	1. Cmentarz ewangelicki – założony w 2 połowie XIX w., stanowi własność Parafii Ewangelickiej. Cmentarz nieczynny o powierzchni 0,40 ha położony jest około 100 m na północny wschód od wsi, przy szosie do Łtawy.
32.	ZĄBROWO	1. Cmentarz parafialny – założony na przełomie XVIII i XIX w., stanowi własność Parafii Rzymsko – Katolickiej. Cmentarz czynny o powierzchni 1,1 ha położony jest na skraju wsi, przy drodze do Szymbarka.
Formy ochrony – jak dla cmentarzy wpisanych do rejestru zabytków.		

Tabela 14. Obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków w gminie Łtawa

	Miejscowości	Liczba obiektów w danej miejscowości
1	Franciszkowo	21
2	Ząbrowo	15
3	Siemiany	14
4	Szymbark	13
5	Gałdowo, Gromoty	12
6	Szałkowo	9
7	Mózgowo	8
8	Ławice, Pikus, Tynwałd	7
9	Laseczno, Rudzienice	6
10	Dół, Gardzień, Dziarny	5
11	Karaś, Mątyki, Skarszewo, Wiewiórki, Wikielec,	4
12	Kałoduny, Prasneń, Stradomno, Smolniki	3
13	Borek, Dziarnówko, Makowo, Nowa wieś, Piec Jeziorna, Sąpy, Stanowo, Szeplerzyzna, Wola Kamieńska	2
14	Gulb, Julin, Radomek, Starzykowo, Szczepkowo, Tłokowisko	1

Uwaga: Karty gminnej ewidencji zabytków znajdują się na płycie DVD.

Formy ochrony

Obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków podlegają ochronie ze względu na typowe cechy budownictwa regionalnego, szczególnie w kształcie i pokryciu dachu, kształcie i wystroju otworów okiennych i drzwiowych, wystroju elewacji, detalu architektonicznym i bezpośrednim otoczeniu. W przypadku remontu, przebudowy, odnowy elewacji itp. dokumentacja budowlana powinna być zaopiniowana przez Gminną Komisję Architektoniczno – Urbanistyczną.

4.3. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Dla Gminy Łława ustala się następujące zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

- a)** ochronie podlegają obiekty i obszary wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków, która zawiera również obiekty i obszary ujęte w Wojewódzkim Rejestrze Zabytków;
- b)** w przypadku obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków prowadzenie wszelkich działań inwestycyjnych w obiektach i obszarach objętych ochroną oraz w ich otoczeniu powinno być zgodne z przepisami odrębnymi;
- c)** w przypadku obiektów i obszarów posiadających wartości zabytkowe, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków prowadzenie działań inwestycyjnych musi być zgodne z przepisami odrębnymi;
- d)** ustala się zakaz dokonywania zmian w budynkach historycznych, mogących doprowadzić do utraty wartości zabytkowej. Remonty budynków historycznych należy prowadzić na zasadach pozwalających zachować jako eksponowane walory zabytkowe elewacji tj. kompozycję elewacji, detal architektoniczny, rodzaj wykończenia elewacji, historyczny rodzaj materiałów budowlanych;
- e)** wszystkie inwestycje budowlane oraz działania mogące prowadzić

do zmiany wyglądu budynków lub obszarów wpisanych do rejestru zabytków lub mogące naruszać ich ekspozycję, w tym montaż wszelkiego rodzaju urządzeń technicznych, tablic i reklam muszą być zgodne z przepisami odrębnymi;

- f)** w odniesieniu do nowej zabudowy obowiązuje zasada dostosowania do sąsiadujących obiektów historycznych o tej samej funkcji pod względem gabarytów, wysokości, bryły (w tym kierunku kalenicy, spadku połaci dachowych) oraz pokrycia dachów, formy architektonicznej, materiałów budowlanych (dachówka ceramiczna, cegła, kamień, tynki o tradycyjnej fakturze, drewno itp.);
- g)** w odniesieniu do zabytków archeologicznych ochronie podlegają nawarstwienia kulturowe Gminy Łtawa, a wszelkie prace ziemne podejmowane na ich terenie należy prowadzić zgodnie z przepisami odrębnymi;
- h)** wszelkie prace inwestycyjne dotyczące zabytkowych parków i cmentarzy należy prowadzić zgodnie z przepisami odrębnymi;
- i)** w odniesieniu do zabytkowych parków i cmentarzy ochroną należy objąć drzewostan, elementy małej architektury, nagrobki, kaplice, ogrodzenia, a także kompozycję przestrzenną (aleje, układ kwater);
- j)** w obrębie cmentarzy obowiązuje ochrona układu przestrzennego (alei, układu kwater), ochrona zabytkowego drzewostanu, ochrona historycznych nagrobków i innych elementów małej architektury tj. ogrodzenia, pompy wodne, kaplice;
- k)** w obrębie parków obowiązuje: ochrona układu przestrzennego i historycznego sposobu zagospodarowania, ochrona zabytkowego drzewostanu, ochrona historycznych elementów małej architektury, ochrona historycznej kompozycji założenia, nakaz zachowania istniejącej rzeźby terenu, zakaz lokalizacji inwestycji mogących negatywnie oddziaływać na środowisko przyrodnicze, zakaz prowadzenia inwestycji mogących negatywnie wpłynąć na poziom

i jakość wód gruntowych, nakaz prowadzenia nadziemnych i naziemnych sieci infrastruktury, zakaz podziałów niezgodnych z historyczną parcelacją, nakaz zachowania i konserwacji historycznych obiektów małej architektury, nakaz ochrony zieleni wysokiej.

Działalność inwestycyjną na obszarach objętych ochroną konserwatorską można prowadzić zgodnie z zasadami integracji konserwatorskiej, to jest:

- zachowania i kontynuacji historycznych układów zabudowy;
- ochronie istniejących obiektów zabytkowych;
- nawiązania formą, detalem architektonicznym i rozplanowaniem nowej zabudowy do zabudowy tradycyjnej;
- zachowania historycznych zespołów osiedleńczych wraz z siecią dróg i istniejącą zielenią wysoką;
- zachowania zasadniczych elementów historycznego rozplanowania nowej zabudowy tradycyjnej;
- zachowania zasadniczych elementów historycznego rozplanowania ulic i placów;
- przebudowy obiektów dysharmonijnych;
- stosowania tradycyjnych materiałów budowlanych;
- adaptacji istniejących obiektów do nowej funkcji pod warunkiem utrzymania ich charakteru.

5. — Kierunki modernizacji i rozbudowy układu komunikacyjnego

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

5.1. Komunikacja kolejowa

Przez teren gminy Łtawa przebiegają następujące linie kolejowe:

- linia kolejowa magistralna nr 009 Warszawa – Łtawa – Gdańsk, dwutorowa, zelektryfikowana, **będąca częścią linii E 65**
- linia kolejowa pierwszorzędna nr 353 Poznań – Toruń – Łtawa – Olsztyn – Korsze – Skandawa, dwutorowa, zelektryfikowana;

- ~~linia kolejowa drugorzędna nr 251 Tama Brodzka – Łtawa, jednotorowa, niezelektryfikowana.~~

Istniejące linie kolejowe 009 i 353 mają znaczenie w ruchu na poziomie państwowym. W przypadku linii Tama Brodzka – Łtawa ruch został zawieszony, **a linia zamknięta** ~~a wszelkie prace projektowe, dotyczące tego obiektu, przekazano lokalnym samorządom.~~

- przecinający obszar gminy odcinek linii kolejowej E 65 Warszawa – Gdańsk – Gdynia stanowi fragment europejskiego ciągu transportowego Północ – Południe jako element korytarza VI **paneuropejskiego, łączącego regiony nadbałtyckie z obszarami położonymi nad morzem Adriatyckim i na Bałkanach.** ~~projektowanego do modernizacji z dostosowaniem kursowania pociągów pasażerskich do prędkości $V = 160$ km/h.~~ **Linia została zmodernizowana i przygotowana do jazdy pociągów z prędkością 160km/h. PKP planują zmodernizowanie linii na odcinku Warszawa-Gdynia i wyposażenie do w brakujące urządzenia systemu informacji kabinowej, dostosowując ją do możliwości jazdy z prędkością 200 km/h**

5.2. Komunikacja drogowa

Drogowy układ komunikacyjny na terenie gminy posiada następujący podział funkcjonalny:

5.2.1. Układ nadrzędny, do którego zalicza się drogi krajowe

- droga krajowa o funkcji międzyregionalnej Nr 16 **Dolna Grupa** - Grudziądz – Olsztyn – Augustów – **Ogrodniki – granica państwa** ~~przewidywana~~ w klasie technicznej GP (główna ruchu przyspieszonego), **postulowana do podniesienia do klasy S.**

5.2.2. Układ podstawowy, do którego zalicza się drogi wojewódzkie

- droga wojewódzka Nr 536 Łtawa – Samplawa, stanowiąca ważne powiązanie dla województw: mazowieckiego, warmińsko-mazurskiego i pomorskiego. ~~Konieczna jest przebudowa do klasy technicznej G~~

Droga została przebudowana do klasy technicznej G;

- droga wojewódzka Nr 521 Kwidzyn - Iława, stanowiąca ważne powiązanie dla województw: mazowieckiego, warmińsko-mazurskiego i pomorskiego. Konieczna jest przebudowa do klasy technicznej G

Droga została przebudowana do klasy technicznej G.

Drogi wojewódzkie stanowią doskonałe uzupełnienie dla drogi krajowej nr 16, ich przebudowy i modernizacje przyczynią się do poprawy warunków jazdy nie tylko przejezdnych ale także samych mieszkańców gminy i powiatu.

5.2.3 Układ uzupełniający, do którego zalicza się drogi powiatowe

Tabela 15. Drogi powiatowe

Lp.	Numer drogi powiatowej	Przebieg drogi powiatowej
1	1206 N	Gałdowo – Ząbrowo
2	1208 N	Ogrodzieniec – Trupel – Laseczno – Szymbark – Gardzeń
3	1210 N	Segnowy – Stradomno – Wikielec
4	1212 N	Tynwałd – Rudzienice – Gierłoż – Turznica
5	1214 N	Kałduny – Rożental – Wałdyki
6	1240 N	Dziarny – Kałduny
7	1297 N	Różanki – Gałdowo – Gulb
8	1313 N	Iława – Karaś – dr. nr 1299 N (Wonna)
9	1329 N	Boreczno – Iława
10	1333 N	Iława – Radomno – Nowe Miasto Lubawskie
11	1307 N	Susz – Jerzwałd – Dobrzyki
12	1311 N	Kamieniec – Bądze – Jerzwałd – dr. woj. Nr 521 (Iława)
13	1327 N	Wola Kamieńska – Lipowy Dwór
14	1341 N	Rodzone – Mały Bór
15	1339 N	dr. woj. 536 – Dziarny – Małyki – Franciszkowo – Frednowy

5.2.4. Układ lokalny, do którego zalicza się drogi gminne publiczne

Lp.	Numer drogi *	Przebieg drogi	Nawierzchnia
1.		Nowa Wieś – Zatorze (dz. nr 262/1, 294, 221 – Nowa Wieś)	gruntowa
2.		Kwiry – Wola Kamieńska (dz. nr 251, 245, 247 – Wola Kamieńska)	gruntowa
3		Tynwałd – Makowo (dz. nr 175, 14/1, 12/7 – Makowo, 63/1, 63/3, 80/3, 80/4, 79/1, 74 – Tynwałd)	gruntowa

4	-	Tynwałd – Jazdówki (dz. nr 41/2, 2, 86, 151 – Tynwałd)	nakładka asfaltowa
5	-	Gałdowo (dz. nr 330/1 – Gałdowo)	gruntowa
6	-	Ząbrowo – obwodnica (dz. nr 282/1 – Ząbrowo)	betonowa ze spryskiem
7	-	Wola Kamieńska – Kwiry (dz. nr 252 – Wola Kamieńska)	gruntowa
8	-	Szałkowo – Kwiry (dz. nr 141/1, 241/6 – Szałkowo)	częściowo: betonowa ze spryskiem i gruntowa
9	-	Nowa Wieś – Cmentarz (dz. nr 26/2, 49 – Nowa Wieś)	gruntowa
10	-	Kamionka – Ząbrowo (dz. nr 23 – Kamionka, 40, 578/1, 578/2 – Ząbrowo)	-Gruntowa
11	-	Kamionka – Nejdyki (dz. nr 49, 38, 43 – Nejdyki)	gruntowa
12	-	Tynwałd – Jezierzycy (dz. nr 57 – Tynwałd)	gruntowa
13	-	Ząbrowo (dz. nr 31, 101, 208 – Ząbrowo)	gruntowa
14	-	Dziarnówko – Ławice (dz. nr 80/3, 80/2 – Ławice)	gruntowa
15	-	Ząbrowo (dz. nr 482 – Ząbrowo)	nakładka asfaltowa
16	-	Kałduny (dz. nr 15/1 – Kałduny)	gruntowa
17	-	Rudzienice – Mątyki (dz. nr 40, 27 – Mątyki, 283 – Rudzienice)	gruntowa
18	-	Frednowy – Mątyki (dz. nr 359, 360 – Frednowy, 111 – Mątyki)	gruntowa
19	-	Starzykowo (dz. nr 104 – Starzykowo)	betonowa
20	-	Skarszewo – Wonna (dz. nr 222 – Gulb)	betonowa ze spryskiem
21	-	Szybark (dz. nr 101, 82/2 – Szybark)	częściowo: gruntowa, nakładka asfaltowa
22	-	Nowa Wieś – obok stadionu (dz. nr 122 – Nowa Wieś)	gruntowa
23	-	Łaseczno (dz. nr 338 – Łaseczno)	betonowa ze spryskiem
24	-	Stradomno – Skarszewo – dr. przez las (dz. nr 217/1, 218/6 – Jezioro Karaś)	gruntowa
25	-	Radomek (dz. nr 191 – Radomek)	-gruntowa
26	-	od dr. 521 do Kamionki (dz. nr 3107/2, 3108, 3109, 3110, 3115 – Łaniech)	gruntowa

• aktualna numeracja dróg nie została ustalona

Tabela 16. Drogi gminne

Lp.	Numer drogi	Przebieg	Nawierzchnia
1	146001 N	gr. gm. (Piotrkowo) – Starzykowo – Starzykowo kol.	betonowa
2	146002 N	dr. pow. nr. 1208 N (Starzykowo) – Starzykowo kol.	asfaltowa
3	146003 N	gr. gm. (Babięty Wielkie) – Ząbrowo	betonowa
4	146004 N	gr. gm. (Chełmżyca) – dr. pow. nr. 1208 N (Ząbrowo)	betonowa
5	146005 N	Ząbrowo (stacja PKP) – dr. pow. nr. 1208 N	asfaltowa
6	146006 N	gr. gm. (Jakubowo Kisielickie) – dr. pow. nr. 1297 N (Gałdowo)	betonowa

7	146007 N	gr. gm. – dr. pow. nr. 1297 N (Gałdowo)	betonowa
8	146008 N	dr. gm. nr. 146007 N – dr. pow. nr. 1297 N (Gałdowo)	betonowa
9	146009 N	dr. kraj. nr. 16 (Laseczno Małe) – dr. pow. nr. 1208 N (Laseczno)	betonowa
10	146010 N	dr. kraj. nr. 16 – dr. pow. nr. 1208 N (Laseczno)	betonowa
11	146011 N	(Jędrychowo) – Mózgowo – dr. pow. nr. 1297 N -	betonowa
12	146012 N	Gulb – gr. gm. (Wonna)	betonowa
13	146013 N	Gulb – Skarszewo	betonowa
14	146014 N	dr. pow. nr. 1210 N – Nejdyki – Kamionka	gruntowa
15	146015 N	dr. pow. nr. 1313 N – dr. pow. nr. 1210 N (Wikielec)	utw. pow.
16	146016 N	Karaś – Radomek	betonowa
17	146017 N	Szeplerzyzna – dr. gm. nr. 146016 N (Radomno)	betonowa
18	146018 N	Makowo – dr. pow. nr. 1329 N	gruntowa
19	146019 N	Wilczany – Frednowy – dr. pow. nr. 1339 N	gruntowa, betonowa
20	146020 N	dr. pow. nr. 1339 N (Frednowy) – dr. kraj. nr. 16	asfaltowa
21	146021 N	dr. kraj. nr. 16 – Rudzienice (stacja PKP)	asfaltowa
22	146022 N	Frednowy - dr. kraj. nr. 16 – Rudzienice – Kałduny - Ławice	asfaltowa, gruntowa, betonowa
23	146023 N	dr. kraj. nr. 16 (Kałdowo) – Rudzienice – dr. gm. nr. 146022 N	gruntowa
24	146024 N	dr. pow. nr. 1212 N (Rudzienice) – dr. pow. nr. 1214 N	betonowa
25	146025 N	dr. pow. nr. 1240 N (Dół) – dr. pow. nr. 1339 N (Ławice)	gruntowa
26	146026 N	dr. pow. nr. 1339 N – dr. pow. nr. 1214 N (Gramoty)	asfaltowa, betonowa
27	146027 N	dr. kraj. nr. 16 – Franciszkowo – Franciszkowo Dolne	asfaltowa
28	146028 N	droga we wsi Ząbrowo (dz. nr 80 – obręb Ząbrowo)	gruntowa
29	146029 N	droga we wsi Mózgowo (dz. nr 184 – obręb Mózgowo)	gruntowa
30	146030 N	droga we wsi Stradomno (dz. nr 30 – obręb Stradomno)	gruntowa
31	146031 N	droga we wsi Stradomno (dz. nr 90, 77 – obręb Stradomno)	gruntowa
32	146032 N	droga we wsi Stradomno (dz. nr 8 – obręb Stradomno)	gruntowa
33	146033 N	droga we wsi Stradomno (dz. nr 9 – obręb Stradomno)	gruntowa
34	146034 N	Laseczno - Nejdyki (dz. nr 234 – obręb Laseczno, nr 104/2 – obręb Nejdyki)	betonowa
35	146035 N	droga we wsi Laseczno (dz. nr 119 – obręb Laseczno)	betonowa
36	146036 N	droga we wsi Zazdrość (dz. nr 169 – Gulb, nr 59, 61 – obrzeb Zazdrość)	betonowa
37	146037 N	droga we wsi Gulb (dz. nr 9 – obręb Gulb)	gruntowa
38	146038 N	Mózgowo – rz. Osa (dz. nr 70 – obręb Mózgowo)	gruntowa
39	146039 N	droga we wsi Gałdowo (dz. nr 330/3 – obręb Gałdowo)	gruntowa
40	146040 N	droga we wsi Siemiany (dz. nr 301/2 – obręb Siemiany)	gruntowa
41	146041 N	Makowo - Kwiry (dz. nr 51, 15 – obręb Tynwałd, nr 241/7, 241/8, 241/5, 241/6 – obręb Wola Kamieńska, dz. nr 74 – obrzeb Makowo, dz. nr 141/1, 241/6 – Szatkowo)	asfaltowa, betonowa

42	146042 N	Wola Kamieńska – Kamień Mały (dz. nr 270, 269, 272 – obręb Wola Kamieńska, nr 47, 48/1 – obręb Kamień Mały)	gruntowa
43	146043 N	Franciszkowo – Franciszkowo Dolne (dz. nr 158, 157 – obręb Franciszkowo)	gruntowa
44	146044 N	Mątyki - Kałdunki (dz. nr 13 – obręb Mątyki, nr 14, 11 – obręb Gromoty, 331 – obręb Rudzienice)	gruntowa
45	146045 N	Ławice – Tchórzanka (dz. nr 116/1, 116/8, 116/7, 116/5 116/4, 116/2, 151, 57/2, cz. 57/1 – obręb Ławice, nr 2, 11, cz. 72, 36 – obręb Tchórzanka)	gruntowa
46	146046 N	droga we wsi Dąbrowa (działki nr 101, 123 – obręb Gromoty)	asfaltowa
47	146047 N	droga we wsi Gromoty (dz. nr 217, 261 – obręb Gromoty, nr 56 – obręb Tchórzanka)	asfaltowa
48	146048 N	droga we wsi Gromoty (dz. nr 268 – obręb Mątyki, nr 140, 176 – obręb Gromoty)	gruntowa
49	146049 N	Ławice - Kozianka (dz. nr 144 – obręb Ławice, nr 15, 14 – obręb Dziarnówko, nr 123/5, 124 – obręb Dziarny)	gruntowa
50	146050 N	droga we wsi Ławice (cz. dz. nr. 80/2, 80/5 – obręb Ławice)	gruntowa
51	146051 N	droga we wsi Wikielec (dz. nr 93, 145/1 – obręb Wikielec)	gruntowa
52	146052 N	droga we wsi Wikielec (dz. nr 148/1, cz. 147/3 – obręb Wikielec)	gruntowa
53	146053 N	droga we wsi Wikielec (dz. nr 147/1 – obręb Wikielec)	gruntowa
54	146054 N	droga we wsi Karaś (dz. nr 56/3 – obręb Karaś)	gruntowa
55	146055 N	Lipy - Gromoty (dz. nr 89 – obręb Gromoty)	asfaltowa
56	146056 N	Rudzienice - Karłowo (dz. nr 304/3, 304/1, 304/2, 303, 296 – obręb Rudzienice)	gruntowa
57	146057 N	Rudzienice - Kałdunki (dz. nr 282/3, 282/1, 282/2, 286 – obręb Rudzienice)	betonowa
58	146058 N	Mątyki– Borek- Franciszkowo Dolne (dz. nr 59 – obręb Borek, nr 233 – obręb Mątyki; dz. nr 62 – obręb Borek, nr cz.150, 153, 159, 160, 161 – obręb Franciszkowo Dolne)	gruntowa
59	146059 N	Borek – Franciszkowo Dolne (dz. nr cz. 64 – obręb Borek, nr 151 – obręb Franciszkowo Dolne)	asfaltowa
60	146060 N	Nowa Wieś – Kamień Duży (dz. nr 49, 71, 168 – obręb Nowa Wieś, nr 67 – obręb Kamień Duży)	asfaltowa
61	146061 N	droga we wsi Nowa Wieś (dz. nr 155/29, 155/26 – obręb Nowa Wieś)	gruntowa
62	146062 N	droga we wsi Nowa Wieś (dz. nr 155/30, 157 – obręb Nowa Wieś)	gruntowa
63	146063 N	droga w sołectwie Nowa Wieś - ul. Przemysłowa (dz. nr 191 – obręb Nowa Wieś)	kost. bet.
64	146064 N	Nowa Wieś – Zatorze (dz. nr 262/1, 294, 221 – Nowa Wieś)	gruntowa
65	146065 N	Kwiry - Wola Kamieńska (dz. nr 251 – Wola Kamieńska)	gruntowa
66	146066 N	Tynwałd - Makowo (dz. nr 175, 14/1, 12/7 – Makowo, 63/1, 63/3, 80/3, 80/4, 79/1, 74 – Tynwałd)	asfaltowa

67	146067 N	Tynwałd - Jażdżówki (dz. nr 41/2, 2, 86, 151 – Tynwałd)	asfaltowa
68	146068 N	Gałdowo (dz. nr 330/1 – Gałdowo)	gruntowa
69	146069 N	Ząbrowo – obwodnica (dz. nr 282/1 – Ząbrowo)	gruntowa
70	146070 N	Wola Kamieńska - Kwiry (dz.nr 252 – Wola Kamieńska)	betonowa
71	146071 N	Nowa Wieś – Cmentarz (dz. nr 26/2, 49 – Nowa Wieś)	gruntowa
72	146072 N	Kamionka - Ząbrowo (dz. nr 23 – Kamionka, 40, 578/1, 578/2 – Ząbrowo)	gruntowa, betonowa
73	146073 N	Tynwałd - Jezierzycy (dz. nr 57 – Tynwałd)	gruntowa
74	146074 N	Ząbrowo (dz. nr 31, 101, 208 - Ząbrowo)	gruntowa
75	146075 N	Kałduny (dz. nr 15/1 – Kałduny)	gruntowa
76	146076 N	Rudzienice - Mątyki (dz. nr 40, 27 – Mątyki, 283 – Rudzienice)	gruntowa
77	146077 N	Frednowy - Mątyki (dz. nr 359, 360 – Frednowy, 111 – Mątyki)	gruntowa
78	146078 N	Stradomno - Skarszewo – (Wonna) (dz. nr 71 – obręb Stradomno, dz. nr 217/1, 218/6 - obręb Karaś, dz. nr 222 – Gulb)	asfaltowa, betonowa
79	146079 N	Szymbark (dz. nr 101, 82/2 – Szymbark)	asfaltowa, gruntowa
80	146080 N	Nowa Wieś – obok stadionu (dz. nr 122 – Nowa Wieś)	gruntowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Iławie

5.2.5. Zasady i kierunki modernizacji drogowego układu komunikacyjnego

Zasady i kierunki dotyczące infrastruktury drogowej, jej powiązań funkcjonalnych oraz użytkowania i zagospodarowania, mające na celu dostosowanie ciągów komunikacyjnych do odpowiednich przepisów odrębnych i poprawy bezpieczeństwa użytkowników:

- ~~zgodnie z „Koncepcją Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju”, droga krajowa Nr 16 postulowana do wpisania w program budowy dróg ekspresowych;~~
- Zgodnie z „Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego” droga krajowa nr 16 postulowana jest do podniesienia do klasy S;
- w ciągu drogi Nr 16 konieczna jest budowa obwodnicy drogowej miasta Iławy oraz korekta przebiegu drogi Nr 16 w miejscowości Laseczno i Stanowo;
- należy przewidzieć możliwość zmiany przebiegu drogi krajowej nr 16

w Strefie II na terenie leśnictwa Rydzewo w celu ominięcia występujących siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku nr I Dyrektywy 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory;

- dla dróg wojewódzkich minimalna szerokość drogi w liniach rozgraniczających wynosi 25 m, dla dróg powiatowych 20 m, dla dróg gminnych 15 m;
- konieczna jest budowa urządzeń technicznych umożliwiających migrację zwierząt w ciągu dróg przecinających szlaki migracyjne;
- lokalizacja zabudowy mieszkalnej lub innej związanej z długotrwałym pobytem ludzi w pobliżu drogi krajowej nr 16 winna spełniać obowiązujące przepisy ochrony przed hasałem;
- **obsługa komunikacyjna obszarów położonych przy drodze krajowej powinna odbywać się poprzez drogi niższej kategorii, na zasadach określonych w przepisach odrębnych;**
- budowa wzdłuż dróg krajowych oraz dróg wojewódzkich miejsc obsługi podróżnych i parkingów w związku z rozwojem ruchu turystycznego;
- ~~obwodnica Łtawa – Nowa Wieś – wzdłuż torów kolejowych Łtawa – Olsztyn;~~
- obejście drogi Łtawa – Stradomno (przez teren leśny) z pominięciem przejazdu kolejowego w poziomie szyn;
- zmiana przebiegu drogi powiatowej w obrębie Siemiany;
- utrzymywanie odpowiedniej pielęgnacji drzewostanu wzdłuż dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych w celu poprawiania przejezdności, z jednoczesnym poszanowaniem alei przydrożnych;
- budowa parkingów i miejsc postojowych, **przy zachowaniu ochrony środowiska, komfortu życia mieszkańców i środowiska przyrodniczego;**
- budowa systemów kanalizacji deszczowej dla dróg położonych w pobliżu rzek i jezior;
- budowa chodników **i ścieżek rowerowych** na terenach

zabudowanych;

- modernizacja skrzyżowań drogowych;
- modernizacja dróg gminnych z wymianą nawierzchni gruntowych na nawierzchnię utwardzoną, dla zachowania przejezdności przez cały rok. W planach na najbliższe lata przewidziano przebudowę dróg: Franciszkowo – Franciszkowo Dolne – Borek; Wola Kamieńska – Windyki, budowę dróg: Stradomno – Skarszewo; Szatkowo – Tynwałd – Makowo. Pozostałe drogi, wymagające modernizacji, znajdują się w planach inwestycyjnych w miarę posiadanych środków, w tym pozyskiwanych środków unijnych;
- wzdłuż wszystkich dróg mogą być lokalizowane, w zależności od potrzeb: zajazdy, hotele, stacje benzynowe i inne usługi turystyczne.

5.3. Drogi wodne

Rozbudowana sieć wodna stwarza możliwość transportu drogą wodną. Istnieje połączenie wodami z Łtawy przez jeziora Jeziorak i Jezioro Dauby, Kanałem Łtawskim, Jeziorem Drwęckim do Ostródy. W obecnych uwarunkowaniach gospodarczych drogi wodne mają znaczenie turystyczne.

5.4. Kierunki modernizacji rozbudowy sieci infrastruktury technicznej

5.4.1. Zaopatrzenie w wodę

Sieć wodociągowa prawie w 100% zaopatruje w wodę pitną mieszkańców gminy. Długość sieci wynosi 281 444,6 km, liczba użytkowników od roku 1990 wzrosła prawie trzykrotnie i wynosi 11993. w roku 2014 wyniosła 12 546 osób.

Ujęcia wody pitnej znajdują się w następujących miejscowościach:

Tabela 17. Ujęcia wody pitnej znajdują się w następujących miejscowościach:

L.p.	Nazwa ujęcia	Pobór wody podziemnej w 2008 r. [m ³ /r]	Średnia dobową produkcja wody w 2014 r. [m ³ /d]	Ilość zaopatrywanych osób w 2014 r.
1	Gulb	46000	1377	1377
2	Franciszkowo	55200	1558	1558
3	Frednowy	62400	981	981
4	Karaś	33718	1741	1741
5	Kałoduny	84400	1986	1986
6	Ławice	20500	824	824
7	Małtyki	55850	-	-

8	Siemiany	15850	307	307
9	Wola Kamieńska	42962	1158	1158
10	Ząbrowo	55796	260	2614
RAZEM		472676 m ³	10192 m ³	12546

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Wiele odcinków sieci wodociągowej jest wyeksploatowanych i wymaga wymiany. Dotyczy to głównie części sieci na wschodniej części gminy. W pierwszej kolejności przewidziana jest przebudowa sieci Franciszkowo, Stanowo, Frednowy, Pikus oraz Wikielec. W zakresie modernizacji sieci wodociągowej w Gminie Iława planowana jest wymiana rurociągu PVC DN100 na PE DN 200 – 7400 m, wymiana rurociągu azbestocementowego DN 150 na PE DN 150.

Rozbudowy sieci będą wymagały miejscowości, dla których wyznaczono nowe tereny pod zainwestowanie. Dotyczy to następujących miejscowości: Dół, Dziarnówko, Dziarny, Franciszkowo, Franciszkowo Dolne, Franciszkowo Górne, Frednowy, Gałdowo, Gromoty, Gulb, Jezierzycy, Julin, Kamień Duży, Kałdunki, Kałduny, Kamień Mały, Kamionka, Karaś, Laseczno, Ławice, Makowo, Mątyki, Mózgowo, Nowa Wieś, Pikus, Radomek, Rudzienice, Segnowy, Siemiany, Skarszewo, Stanowo, Stradomno, Szałkowo, Szeplerzyzna, Szymbark, Tynwałd, Wiewiórki, Wikielec, Wola Kamieńska, Zazdrość (kolonia), Ząbrowo.

Z tego tytułu stacje uzdatniania wody wymagać będą modernizacji i rozbudowy. W pierwszej kolejności przewiduje się rozbudowę stacji w Ząbrowie i Ławicach oraz modernizację ujęcia w Rudzienicach. Do przebudowy planowane są stacje uzdatniania wody w Kałdunach oraz w Woli Kamieńskiej.

5.4.2. Kierunki działań w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych

- Uchwałą Nr XXXV/678/09 Sejmiku Województwa Warmińsko –

Mazurskiego z dnia 24 listopada 2009 r. została wyznaczona zgodnie z załącznikiem do uchwały aglomeracja Iława z oczyszczalnią w Dziarnach, obejmującą następujące miejscowości: miasto Iława, Szwałkowo, Kwiry, Kamień Duży, Radomek, Karaś, Szeplerzyzna, Wikielec, Dziarnówko, Dziarny, Ławice, Smolniki, Tchórzanka, Nowa Wieś, Frednowy, Mątyki, Rudzienice, Rudzienice-Kałdunki, Rudzienice-Karłowo, Kałduny, Julin, Łowizowo, Gromoty, Dół, Franciszkowo, Franciszkowo Dolne, Borek, Jażdżówki, Jezierzyce, Tynwałd, Wola Kamieńska, Makowo, Szymbark, Ząbrowo, Segnowy, Nejdyki, Laseczno, Laseczno Małe, Stradomno i Skarszewo;

- na terenie gminy skanalizowane są następujące miejscowości: Szwałkowo, Kwiry, Kamień Duży, Radomek, Karaś, Szeplerzyzna, Wikielec i Nowa Wieś, **Szymbark, Ząbrowo, Segnowy, Nejdyki, Laseczno, Stradomno, Smolniki, Dziarny, Dół, Ławice, Gromoty, Kałduny, Mątyki, Rudzienice, Frednowy, Tynwałd, Makowo, Siemiany, Wola Kamieńska**, w których korzysta z usług kanalizacyjnych około ~~45%~~ **76%** liczby mieszkańców gminy;
- długość sieci kanalizacyjnej w gminie wynosi ~~89 km~~ **193,53 km**, w tym **kanalizacji grawitacyjnej 79,64 km**, a **łocznej 113, 89 km**. Dalsze wyposażenie w sieć kanalizacyjną obejmować będzie miejscowości wyznaczone w aglomeracji iławskiej, a następnie pozostałe miejscowości;
- jako zasadę przyjmuje się uzbrojenia terenu poprzez jednoczesną budowę sieci wodociągowej i sanitarnej;
- w rozwiązaniach technicznych zastosowanie możliwości kanalizacji grawitacyjnej lub mieszanej: grawitacyjno-ciśnieniowej;
- nowe obszary zabudowy, wyznaczone w „studium”, powinny być obejmowane kompleksowymi rozwiązaniami sieci wodociągowej i kanalizacyjnej;
- miasto i gminę obsługuje mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia

ścieków w Dziarnach, o przepustowości około 31,10 tys. m³/d, która zabezpiecza potrzeby gminy w pełnym zakresie i posiada możliwości obsługi rozbudowywanej sieci. Oczyszczone ścieki są odprowadzane do rzeki Łławki i dalej do rzeki Drwęcy. Planowana jest modernizacja oczyszczalni, uwzględniająca między innymi redukcję związków biogennych;

- uzupełniającą rolę w gminie pełni oczyszczalnia ścieków w Szymbarku, przeznaczona docelowo do likwidacji. Wydajność oczyszczalni wynosi 18,9 tys. m³/d;
- ścieki z miejscowości Siemiany zostały odprowadzone do oczyszczalni ścieków w sąsiedniej gminie Susz. Zgodnie z podpisanym porozumieniem pomiędzy gminami, rozbudowę kanalizacji sanitarnej zbiorczej przewiduje się w pierwszej kolejności w wiejskich jednostkach o wiodących funkcjach osadniczych, rozwiniętych usługach i bazie turystyczno-wypoczynkowej, na terenach wymagających szczególnej ochrony, między innymi na terenie Parku Krajobrazowego Pojezierza Łławskiego oraz na obszarach otaczających jezioro Jeziorak i pozostałe jeziora;
- dla rozproszonej zabudowy odprowadzenie ścieków sanitarnych do szczelnych zbiorników bezodpływowych należy traktować jako rozwiązania przejściowe. Stosowanie przydomowych oczyszczalni z odprowadzaniem oczyszczonych ścieków w grunt uzależnione będzie od odpowiedniej wielkości powierzchni działki i rodzaju gruntu umożliwiającego takie rozwiązanie.

5.4.3. Kanalizacja deszczowa

- na terenie gminy brak jest systemów kanalizacji deszczowej. W miarę możliwości finansowych, należy uzbrajać tereny powierzchni utwardzonych, ze szczególnym uwzględnieniem terenów przyjeziornych.

5.4.4. Gospodarka odpadami

- na terenie gminy nie ma czynnego składowiska odpadów komunalnych. Wszystkie odpady komunalne kierowane są do ZUOK Rudno, **gdzie zlokalizowana jest Regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK), obsługująca Gminę Iława. Instalacja ta przyporządkowana jest do Zachodniego Regionu gospodarki odpadami, zgodnie z Planem gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022, przyjętym Uchwałą Nr XXIII/523/16 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2016r.;**
- ~~szacuje się, że 60% mieszkańców objętych jest zbiórką odpadów. Należy zbiórką odpadów objąć wszystkich mieszkańców gminy;~~
- niezbędne jest podniesienie poziomu utylizacji i segregacji odpadów. W pierwszej kolejności należy wyposażyć w pojemniki do segregacji odpadów miejscowości i skupiska zabudowy, które jeszcze ich nie posiadają;
- należy poprawić organizację odbioru odpadów z terenów, gdzie prowadzone są intensywne formy turystyki i rekreacji. Dotyczy to głównie szlaków turystycznych wzdłuż jeziora Jeziorak oraz pozostałych, jak również campingów, pól namiotowych i parkingów;
- Gmina Iława uwzględniona jest w planie gospodarki odpadami, opracowanego dla związku gmin regionu ostródzko – iławskiego „Czyste środowisko”, z perspektywą do roku 2015, jednakże opracowanie takie powinno być aktualizowane i zawierać również zasady zagospodarowania odpadów, ich unieszkodliwianie, budowy instalacji do odzysku, kompostowni odpadów, zasady lokalizacji biogazowni, sortowni i podobnych obiektów, stosownie do aktualnych rozwiązań technologicznych. Lokalizacja tych obiektów i urządzeń powinna być podporządkowana zasadom ochrony środowiska,

zachowując odpowiednie odległości od elementów środowiskowych objętych ochroną oraz od skupisk zabudowy mieszkaniowej.

Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego przewiduje zmiany w zakresie rozwiązań organizacyjnych i techniczno-technologicznych w gospodarce odpadami, w ramach których następować ma poprzez :

- wdrożenie systemu gospodarki odpadami komunalnymi wynikającymi z przepisów ustawy o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw;
- intensywny rozwój selektywnego zbierania oraz sortowania selektywnie zebranych odpadów komunalnych;
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych zbieranych jako zmieszane;
- przyspieszenie działań w zakresie tworzenia ponadgminnych i gminnych systemów odbierania, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych ze szczególnym uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji;
- zakończenie budowy regionalnych zakładów zagospodarowania odpadów komunalnych;
- rozwój wytwarzania paliwa alternatywnego z odpadów komunalnych;
- zwiększenie ilości mieszkańców objętych zorganizowanym systemem zbierania/odbierania odpadów komunalnych;
- zmniejszenie masy odpadów komunalnych składowanych na składowiskach odpadów;
- zwiększenie ilości odpadów ulegających biodegradacji poddawanych odzyskowi, w tym również w celach energetycznych (spalanie drewna, papieru oraz produkcja biogazu).

W zakresie gospodarki komunalnej, Plan Gospodarki Odpadami dla Związku Gmin Regionu Ostródzko - Łtawskiego "Czyste Środowisko" określa między innymi następujące cele, kierunki i zadania, których realizatorem będzie także Gmina Łtawa, z uwagi na przynależność do związku:

- minimalizowanie ilości wytwarzanych odpadów oraz ograniczanie ich niebezpiecznych właściwości;
- współpraca w tworzeniu systemowej gospodarki odpadami komunalnymi w układzie ponadlokalnym;
- zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów;
- przeciwdziałanie powstawaniu nielegalnych składowisk odpadów;
- utrzymanie kontroli nad zakładem przetwarzania odpadów komunalnych;
- wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów;
- popularyzacja organizacji systemu odbioru odpadów nad wodami, na terenach leśnych oraz przy szlakach komunikacyjnych;
- monitoring usuwania oraz prawidłowego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest znajdujących się na terenie gminy;
- prowadzenie działań na rzecz zwiększania świadomości ekologicznej mieszkańców;
- doskonalenie systemu selektywnego zbierania odpadów, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu;

5.4.5. Gospodarka ciepła

- gospodarka ciepła na terenie gminy opiera się o własne kotłownie lokalne i indywidualne źródła ciepła. Kotłownie opalane są głównie paliwem stałym (węgiel) oraz coraz częściej projektowanymi kotłowniami na olej opałowy lekki typu Ekoterm. W miejscowości Nowa Wieś wszystkie nowoprojektowane kotłownie są opalane gazem ziemnym;
- istniejące źródła ciepła zaspokajają poszczególnych odbiorców, jednakże stan techniczny tych obiektów w większości nie odpowiada obowiązującym normom, a ich niska sprawność, wysoki poziom emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, czy wysokie koszty

eksploatacji sprawiają, że stają się one nieekonomiczne;

- w związku z tym zachodzi konieczność modernizacji źródeł ciepła, co prowadzi do racjonalizacji wykorzystania energii i ochrony powietrza atmosferycznego. Następować to powinno przez eliminację nierentownych źródeł ciepła w wyniku kompleksowego zastosowania automatyki i najnowszych technologii oczyszczania spalin oraz przez udział gazu ziemnego jako paliwa opałowego w przypadkach sfinansowania przez zainteresowanych użytkowników realizacji sieci rozdzielczej gazowej, w celu przyłączenia ich nieruchomości;
- energia cieplna pochodzi z lokalnych lub indywidualnych kotłowni. Takie rozwiązanie ma swoje uzasadnienie w przypadku rozproszonej zabudowy. Podstawowym nośnikiem energii cieplnej jest węgiel, drewno, następnie gaz płynny.

5.4.6. Gazownictwo

- teren gminy zasilany jest w gaz ziemny przewodowy z sieci magistralnej wysokiego ciśnienia, prowadzonej z miejscowości Szyldak do miasta Łławy. Na terenie gminy gaz ziemny występuje w miejscowości Nowa Wieś, gdzie znajduje się stacja redukcyjna pierwszego stopnia o przepustowości 3000m³/h;
- przewidziana jest rozbudowa gazociągu w kierunku Szatkowa;
- w polityce przestrzennej gminy zakłada się budowy sieci rozdzielczej niskiego ciśnienia w obszarach wiejskich, jednakże bez udziału środków budżetowych gminy;
- ~~należy podjąć negocjacje z firmą w sprawie budowy gazociągu.~~ W pierwszej kolejności przewiduje się poprowadzenie sieci przez miejscowości: Frednowy, Franciszkowo, Stanowo, Kamień Duży, a następnie obsługę kolejnych oraz terenów rekreacyjnych.
- w odpowiednich programach, należy zarezerwować tereny niezbędne do realizacji gazociągu;

- realizacja sieci gazowych powinna przebiegać zgodnie z przepisami odrębnymi.

5.4.7. Elektroenergetyka

- „GPZ ŁłAWA” jest stacją z napowietrzną rozdzielnią 110 kV, z jednosystemową sekcjonowaną 32 polową rozdzielnią 15 kV. Zasilony jest on czterema liniami napowietrznymi WN 110 kV (Ostróda, Nowe Miasto Lubawskie, Susz i Łasin). Wszystkie te linie przebiegają przez teren gminy;
- na obszarze gminy zlokalizowana jest stacja elektroenergetyczna 110/15 kV GPZ Łława Wschód
- sieć energetyczna SN 15 kV, zasilająca stacje transformatorowo-rozdzielcze 15/0,4 kV, znajdujące się w obszarze gminy Łława, wyprowadzona jest ze stacji 110/15 kV „GPZ ŁłAWA”, zlokalizowanej na terenie miasta Łława;
- linie SN 15 kV wykonane są głównie jako napowietrzne. Linie kablowe występują jedynie w rejonach zalesionych i zasilających stacje transformatorowe 15/0,4 kV ośrodków wypoczynkowych: rejon Smolnik, okolice Makowa, Chmielówki, Sarnówka, Tynwałdu nad jez. Jeziorak oraz okolice Kalitki nad jez. Gil Wielki. Ponadto kable występują w okolicy m. Frednowy, Przejazd, Nowa Wieś (przejście przez tory PKP);
- w okolicy miejscowości Przejazd znajduje się punkt rozdzielczy sieci 15 kV „PZ Przejazd”. Sieć terenowa SN 15 kV powiązana jest z liniami wyprowadzonymi z GPZ-ów, obsługujących sąsiednie gminy;
- istniejący stan sieci oraz jego układ w sposób zadawalający zapewnia odbiorcom dostawę energii elektrycznej. Każde dodatkowe zapotrzebowanie mocy elektrycznej realizowane będzie poprzez modernizację istniejących stacji transformatorowych 15/0,4 kV (wymiana transformatorów) lub budowę nowych stacji 15/0,4 kV z podłączeniem do istn. układu sieci 15 kV – w zależności od lokalizacji

nowych odbiorców;

- dopuszcza się budowę, modernizację oraz wymianę sieci i urządzeń elektroenergetycznych w zakresie niskich i średnich napięć, zarówno w wykonaniu napowietrznym, jak i kablowym w zależności od potrzeb oraz realizację nowych sieci elektroenergetycznych w wykonaniu kablowym lub napowietrznym, stacji transformatorowych w wykonaniu słupowym lub wewnętrznym, pod warunkiem zgodności z przepisami odrębnymi;
- sieć terenowa SN 15 kV podlegać będzie sukcesywnej modernizacji, polegającej na wymianie przewodów na liniach napowietrznych na izolowane, z wykorzystaniem istniejących konstrukcji wsporczych;
- lokalizacje nowych linii energetycznych średniego napięcia, stacji transformatorowych 15/0,4kV i linii niskiego napięcia należy przewidzieć na terenach ogólnodostępnych oraz w miarę możliwości wzdłuż granic działek itp.;
- przy wymianie sieci napowietrznych na kablowe w pierwszej kolejności powinny być brane pod uwagę miejscowości turystyczne;
- na terenie gminy przewiduje się budowę dodatkowej stacji GPZ zlokalizowanej w miejscowości Nowa Wieś.
- Na terenie gminy przewiduje się przebudowę istniejącej linii jednotorowej 110kV relacji GPZ Łtawa Wschód – GPZ Lubawa na linię dwutorową 110kV (w ramach istniejącej trasy linii);
- nowopowstające sieci średniego i niskiego napięcia należy w pierwszej kolejności lokalizować w ciągach komunikacyjnych na zasadach określonych w przepisach odrębnych;
- dla projektowanych i istniejących linii WN, SN i nN, zarówno napowietrznych, jak i kablowych strefy ochronne ustala się z uwzględnieniem powszechnie obowiązujących norm, przepisów i zasad branżowych. Dopuszcza się zmniejszenie stref ochronnych zgodnie z przepisami odrębnymi

5.4.8. Telekomunikacja

- stacjonarna sieć telekomunikacyjna zabezpiecza potrzeby gminy;
- wskazane jest opracowanie programu wyposażenia miejscowości w połączenia internetowe.

5.4.9. Energetyka odnawialna

Największe możliwości rozwoju odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Łtawa związane są z wykorzystywaniem biomasy, ze względu na rolniczy charakter gminy. Biomasa może być używana zarówno do bezpośredniego spalania, jak i produkcji biopaliw oraz biogazu. Stosowanie biomasy w celu pozyskiwania energii cieplnej powinno stać się alternatywą dla metod pozyskiwania ciepła za pomocą paliw konwencjonalnych.

Na terenie Gminy Łtawa dopuszcza się lokalizowanie urządzeń do spalania lub przetwarzania biomasy celem uzyskania energii lub paliw. Inwestycje takie należy lokalizować w odległości nie zagrażającej istniejącej zabudowie w szczególności nie pogarszającej jakości życia mieszkańców terenów zurbanizowanych.

W wyznaczonych na rysunku studium kierunkach rozwoju terenów specjalnych dopuszcza się lokalizowanie instalacji fotowoltaicznych.

6. Obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym.

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym, określone w Studium stanowią zadania własne gminy. Zadania te określone są w strategicznych dokumentach gminy i powinny być finansowane z udziałem środków własnych budżetu gminy. Wśród dokumentów wyróżnia się: Strategię rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Łtawa na lata 2016-2030, Zintegrowaną Strategię Rozwoju Społeczno- Gospodarczego Ostródzko - Łtawskiego Obszaru Funkcjonalnego, Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Ostródzko -

Łtawskiego Obszaru Funkcjonalnego, Wieloletnia Prognozę Finansową Gminy Łtawa.

Powyższe dokumenty przewidują między innymi realizację następujących zadań:

- przebudowa dróg gminnych;
- budowa chodników;
- budowa ścieżek rowerowych;
- budowa nowych sieci wodociągowych i kanalizacyjnych;
- uporządkowanie gospodarki ściekowej na nieskanalizowanych terenach gminy;
- uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie ośrodków wypoczynkowych w Makowie;
- przebudowa stacji uzdatniania wody;
- kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej;
- rozwój dziedzictwa naturalnego przez zagospodarowanie rzeki Drwęczy w miejscowości Franciszkowo Dolne – budowa stancji wodnej;
- urządzenie i zagospodarowanie terenu plaży, pola namiotowego oraz kąpieliska wraz z budową pomostu i mola oraz wyposażeniem w jednostkę pływającą w Siemianach;
- zagospodarowanie brzegów jeziora Tynwałdzkiego, odtworzenie zabytkowej dzwonnicy, utworzenie Izby Archeologicznej w budynku szkoły w Tynwałdzie;
- budowa wieży obserwacyjnej wraz ze ścieżką edukacyjną przy Jeziorze Karaś w Karasiu;
- urządzenie infrastruktury turystycznej nad jez. Gulbińskim – między innymi budowa punktu widokowego w Lasecznie Małym oraz budowa i urządzenie pomostów i kąpielisk w Lasecznie Małym, Gulbiu i Mózgowie;

- uzbrojenie gminnych terenów inwestycyjnych w miejscowości Franciszkowo;
- budowa centrum aktywności społecznej w Nowej Wsi;
- budowa elementów małej architektury oraz wyposażenie świetlic wiejskich na terenie gminy;
- budowa centrum kulturalno - rekreacyjnego w Stradomnie;
- modernizacja obiektów sportowych na terenie gminy;
- przebudowa budynku świetlicy wiejskiej w Mątykach (przebudowa budynku świetlicy oraz wyposażenie);
- utworzenie centrum rekreacyjno-sportowego na terenie parku w Mątykach;
- rewitalizacja zabytkowego parku w Stanowie;
- zagospodarowanie centrum wsi w Ząbrowie na cele wypoczynku oraz zagospodarowanie terenu przy rzece Osa w Ząbrowie;
- zagospodarowanie centrum wsi w Lasecznie na cele wypoczynku i rekreacji;
- rewitalizacja parku w miejscowości Frednowy dla potrzeb rekreacji i sportu;
- zagospodarowanie plaży wiejskiej w Siemianach dla celów rekreacyjnych;
- stworzenie miejsca sportu i rekreacji nad jeziorem Jeziorak w Kwirach;
- urządzenie kąpieliska i plaży nad jeziorem Łabędź w miejscowościach Nowa Wieś i Rudzienice-Karłowo;
- urządzenie plenerowych miejsc spotkań przy świetlicach wiejskich oraz centrach wsi Gminy Łtawa;
- urządzenie i doposażenie placów zabaw w poszczególnych miejscowościach Gminy Łtawa;
- budowa szkoły podstawowej z salą gimnastyczną wraz z urządzeniem terenu w Gromotach.

~~Przedsięwzięcia, które gmina będzie realizować jako cele publiczne o znaczeniu lokalnym ze środków własnych i środków zewnętrznych w tym pozyskiwanych z programów wspieranych przez Unię Europejską:~~

- ~~• budowa i przebudowa dróg gminnych;~~
- ~~• modernizacja sieci wodociągowej;~~
- ~~• budowa systemów kanalizacji sanitarnej w pierwszej kolejności miejscowości aglomeracji iławskiej;~~
- ~~• rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej wzdłuż brzegów jeziora Jeziorak;~~
- ~~• modernizacja wiejskich boisk sportowych;~~
- ~~• remont obiektów zabytkowych z przeznaczaniem ich na cele turystyczne i usługowe w Szymbarku;~~
- ~~• pozyskiwanie gruntów w administracji Agencji Nieruchomości Rolnych na cele publiczne;~~
- ~~• realizacja lokalnych ścieżek rowerowych;~~
- ~~• urządzenie kąpielisk w Nowej Wsi, wsi Dół, Tynwałdzie i Szatkowie;~~
- ~~• modernizacja obiektów służby zdrowia w Ząbrowie, Rudzienicach i Siemianach;~~
- ~~• modernizacja i budowa obiektów oświatowych.~~

7. Obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów zadań rządowych.

Zadania służące realizacji celów publicznych o znaczeniu ponadlokalnym wynikają z uwarunkowań zawartych w następujących dokumentach:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko - Mazurskiego przyjęty Uchwałą Nr VII/164/15 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 maja 2015r.;

- Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020;
- Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020;
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko - Mazurskiego na lata 2014-2020.

Zadania z zakresu gospodarki przestrzennej służące realizacji celów publicznych określone w poszczególnych programach:

- Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020 – rozwój sieci szerokopasmowych;
- Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020 – przebudowa i modernizacja sieci kolejowych włączonych w transeuropejską sieć transportową (TEN-T);
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 – wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich; inwestycje na drogach wojewódzkich w ramach dołączenia do sieci TEN-T.

Wśród inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, określonych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, dla terenu gminy Iława przewiduje się realizację następujących inwestycji:

- rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 521 na odcinku Susz – Iława;
- rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 536 na odcinku Iława – Samplawa;
- modernizacja linii kolejowej E65/C-E65 na odcinku Warszawa – Gdynia w zakresie warstwy nadrzędnej LCS, ERTMS/ETCS/GSM-R, DSAT oraz zasilania układu trakcyjnego;
- rozbudowa systemu zdalnej diagnostyki dla automatyki kolejowej i rozjazdów na liniach kolejowych E 65/C-E65 oraz nr 8 i 64 – prace przygotowawcze;
- modernizacja linii kolejowej Gdańsk-Warszawa do prędkości

161-200km/h;

- modernizacja linii kolejowej Inowrocław-Korsze do prędkości 101-120km/h;
- przebudowa linii 110kV Iława – Iława Wschód – Lubawa – Ostróda – Gietrzwałd na dwutorową;
- przebudowa linii 110kV Iława – Nowe Miasto Lubawskie;
- modernizacja linii 110kV Iława – Pern;
- realizacja gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Samborowo – Iława;
- ochrona cennych zasobów przyrodniczych na terenie parków krajobrazowych Pomorza, Kujaw, Warmii i Mazur przed nadmierną i niekontrolowaną presją turystów. Powstanie małej infrastruktury turystycznej w celu skanalizowania ruchu turystycznego i stworzenie warunków do uprawiania turystyki nieinwazyjnej na obszarach chronionych (Welski Park Krajobrazowy).

~~Według planu zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego, uchwalonego przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego Uchwałą Nr XXXIII/505/02 z dnia 12 lutego 2002 r., w granicach administracyjnych gminy Iława nie przewiduje się realizacji zadań rządowych.~~

~~W opracowanych programach wojewódzkich, w tym w planie zagospodarowania przestrzennego województwa, jako zadania ponadlokalne przyjęto:~~

- ~~przebudowę drogi krajowej Nr 16 do parametrów klasy GP;~~
- ~~w ciągu drogi Nr 16 konieczna jest budowa obwodnicy drogowej miasta Iławy oraz korekta przebiegu drogi Nr 16 Łasecznie i Stanowie;~~
- ~~przebudowę układu podstawowego dróg wojewódzkich Nr 536 i Nr 521 do wymaganych klas technicznych;~~
- ~~budowę ponadlokalnych sieci i urządzeń infrastruktury technicznej;~~
- ~~budowę międzynarodowej trasy rowerowej Olsztyn – Iława – Kwidzyń.~~

8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m² 2000m² oraz obszary przestrzeni publicznej

- na terenie gminy łtawa nie występują obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych;
- nie wyznacza się obszarów wymagających scaleń i podziałów nieruchomości;
- ~~rozmieszczenie obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m² jest możliwe na podstawie ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.~~
- nie wyznacza się obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m²;
- nie wyznacza się obszarów przestrzeni publicznej.

9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Aktualnie obowiązujące plany miejscowe w całości pokrywają teren Gminy Łtawa. Część z nich stanowią plany, których treść zawiera braki w porównaniu z wymaganą ustawowo treścią opracowania, ponadto niektóre z nich nie uwzględniają obecnych uwarunkowań środowiskowych, występują także takie, które posiadają zapisy niezgodne z prawem i obecnymi standardami sporządzania planów. Te ostatnie powinny zostać zaktualizowane w pierwszej kolejności.

Zakłada się również, że opracowane zostaną plany miejscowe w celach przygotowywania gruntów do procesów inwestycyjnych, zgodnie z wyznaczonymi w Studium kierunkami rozwoju, w tym pod działalność usługową, a także w celach wyznaczania nowych obszarów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej.

- ~~tereny przeznaczone w niniejszym „studium” jako tereny projektowanej zabudowy mieszkalno-usługowej wymagać będą sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla następujących jednostek osadniczych: Siemiany, Ząbrowo;~~
- ~~dla pozostałych jednostek osadniczych, dla terenów wyznaczonych w niniejszym „studium” do projektowanej zabudowy, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego będą sporządzane stosownie do aktualnych potrzeb;~~
- sporządzenie planów miejscowych obowiązywać będzie:
 - ~~dla lokalizacji farm wiatrowych dopuszczonych strefie II i III w obszarach oddalonych od terenów zabudowanych;~~
 - dla terenów przeznaczonych na eksploatację kopalin.

Granice opracowania planów miejscowych będą określane, w zależności od potrzeb, uchwałami Rady Gminy Łtawa o przystąpieniu do opracowania planu.

10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

10.1. ~~Rolnictwo~~ Tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Na całym obszarze gminy należy chronić gleby wyższych klas bonitacyjnych - ~~klasy III i IVa~~, ograniczając inwestowanie do obszarów wskazanych w „studium”, **ponadto należy dążyć do:**

- **utrzymywania funkcji rolniczych na obszarach o znacznym potencjale rolniczym;**
- **prowadzenia polityki sprzyjającej powstawaniu gospodarstw o znacznych arealach, umożliwiających ukierunkowanie produkcji**

rolnej oraz skuteczne ograniczanie zanieczyszczenia środowiska,

- sprzyjania powstawaniu gospodarstw agroturystycznych i produkcji żywności ekologicznej, stosując preferencje podatkowe, szkolenia i inne;
- wspierania działalności gospodarczej uzupełniającej działalność rolniczą;
- dostosowywania rolnictwa do funkcjonowania w standardach międzynarodowych.

W obszarze ~~Iławskiego Parku Krajobrazowego~~ **Parku Krajobrazowego Pojezierza Iławskiego**, obszarach chronionego krajobrazu oraz w miarę możliwości na pozostałych terenach należy:

- utrzymywać naturalne zadrzewienia, zakrzaczenia śródpolne i oczka wodne;
- ograniczać nawożenia gruntów gnojowicą, a przypadku jej stosowania przestrzegać zasad nawożenia;
- utrzymywać łąki i pastwiska, przeciwdziałać ich zarastaniu;
- nie lokalizować nowych ferm hodowlanych w strefie I i IV,
- prowadzone melioracje i regulowanie odpływu wód winny uwzględniać możliwości rozwoju naturalnego flory i fauny;
- gromadzenie nawozów organicznych powinno odbywać się na izolowanych płytach gnojowych, zabezpieczonych przed przesiąkaniem odcieków do gruntu;
- przeznaczyć grunty najłabsze pod zalesienie;
- w strefie II i III możliwość powiększania istniejących, lokalizowania nowych ferm hodowli drobiu pod warunkiem zachowania ochrony środowiskowej gleby i powietrza;
- utrzymywać użytki zielone w dolinach rzek Drwęcy, Osy i Iławki.

10.2. ~~Gospodarka leśna~~ **Tereny leśnej przestrzeni produkcyjnej**

Gospodarka leśna powinna być ukierunkowana na działania

zmierzające do takiego ukształtowania struktury lasów oraz ich wykorzystania, aby możliwe było zachowanie produktywności, bioróżnorodności i potencjału ochronnego i regeneracyjnego. Ochrona lasów, ich trwałości i ciągłości, a w szczególności zwiększanie obszarów zalesionych powinno stać się podstawą gospodarki leśnej. Gospodarkę leśną należy prowadzić w oparciu o niżej wymienione zasady:

- ~~las~~ zajmują 41,50% powierzchni gminy. Gospodarka leśna prowadzona jest w oparciu o zasady: powszechnej ochrony lasów, trwałości utrzymania lasów, ciągłości i zrównoważonego wykorzystania wszystkich funkcji lasów, powiększania zasobów leśnych;
- utrzymywanie stabilnych stosunków wodnych, w celu utrzymania jak największej różnorodności biologicznej wobec wszystkich grup roślin i zwierząt;
- promowania zadrzewień śródpolnych dla wzbogacenia krajobrazu, zwiększenia retencji wody oraz poprawy warunków klimatu lokalnego;
- na terenach rezerwatów i w ich otoczeniu gospodarka leśna powinna być podporządkowana w pierwszej kolejności celom przyrodniczym;
- właściciele lasów, dla zapewnienia ich powszechnej ochrony, obowiązani są do kształtowania równowagi w ekosystemach leśnych, podnoszenia naturalnej odporności drzewostanów, a zwłaszcza do wykonywania zabiegów profilaktycznych, zapobiegających zagrożeniom pożarami; także do wykrywania i zwalczania szkodliwych organizmów oraz ochrony gleby i wód leśnych;
- w gospodarce leśnej należy uwzględnić przyszłe potrzeby projektowanych rezerwatów:
 - „Żurawinowe Bagno” o powierzchni 52,4 ha, położone na północno-wschodnim skraju wsi Smolniki. Obejmuje torfowisko niskie i przejściowe wraz z otaczającym drzewostanem;

- „Buczyna na Łaniochu” o powierzchni 214,5 ha, położony 4 km na wschód od wsi Gardzień, obejmuje las bukowy o bogatym runie.
- jednym z celów wojewódzkiego programu ochrony środowiska jest prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej, ujętej kompleksowo w uchwalonym przez Zarząd Województwa w 2001 roku „Wojewódzkim programie zwiększania lesistości na lata 2001-2010”;
- prowadzenia zalesień terenów o słabej bonitacji gleb, mało przydatnych do innych celów, pod zalesienie mogą być przeznaczane grunty dotychczas użytkowane jako rolnicze, w pierwszej kolejności najmniej przydatne dla rolnictwa.

11. ~~Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi~~ i **szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się** mas ziemnych

Na terenie gminy występują obszary **szczególnego** zagrożenia powodzią od rzek Drwęca, Liwa i Osa, o wysokim i średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (10% i 1%), wyznaczone zgodnie z aktualnymi mapami zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego, opracowanymi w ramach projektu „Informatyczny system osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami” oraz zgodnie ze Studium ochrony przeciwpowodziowej. ~~w Studium ochrony przeciwpowodziowej, sporządzonym przez dyrektora RGZW w Gdańsku.~~

- ~~• W wyżej wymienionym Studium określono tereny zagrożone powodzią od rzeki Osy, Drwęcą oraz Liwy~~

Na terenach zagrożonych powodzią, **zgodnie z art.88l ust.1** . zakazuje się ~~lokalizacji obiektów budowlanych z wyłączeniem sieci przesyłowych infrastruktury technicznej oraz dróg.~~ **wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym:**

- **wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych;**
- **sadzenia drzew i krzewów z wyjątkiem plantacji wiklinowych**

na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmacniania brzegów, obwałowań lub odsypisk;

- zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód oraz brzegu morskiego, a także utrzymywaniem, odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie.

Ponadto istnieje zakaz lokalizowania nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania.

- ~~Studium Ochrony Przeciwpowodziowej w zakresie Obszarów Bezpośredniego Zagrożenia Powodzią dla rzek: Liwy, Drwęcy, Osy stanowi załącznik do Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Łąwa~~

Z zakazów obowiązujących na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, jeśli nie utrudni to zarządzania ryzykiem powodziowym, może zwolnić w drodze decyzji odpowiedni Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej.

Ponadto część gminy Łąwa, położona jest w zasięgu obszaru o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi tj. raz na 500 lat, na którym ustawa nie wprowadza ograniczeń w zagospodarowaniu.

Na terenie Gminy Łąwa nie występują zewidencjonowane obszary narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych.

12. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

Na terenie Gminy Łtawa występuje jeden teren górniczy o statusie aktualnego – Łtawa III oraz dwa tereny górnicze o statusie zniesionych: Łtawa II i Dziarnówko.

Eksploatacja złóż powinna odbywać się z zachowaniem wymogów ochrony środowiska, w tym ochrony złoża i obiektów budowlanych, z nimi sąsiadujących. Na terenach górniczych mogą być lokalizowane jedynie obiekty i urządzenia bezpośrednio związane z eksploatacją kopalin.

Po wyeksploatowaniu kruszyw należy przeprowadzić rekultywację terenów górniczych w kierunkach: rolnym, leśnym, wodnym lub łączącym wymienione zgodnie z wymaganiami określonymi w oparciu o ustalony kierunek rekultywacji.

- na terenie gminy nie występują obszary lub obiekty, dla których w złożu kopaliny wyznacza się filar ochronny;
- dla złóż kopalin w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy uwzględniać pasy ochronne od granic złoża, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- ~~wyeksploatowane złoża podlegają rekultywacji z przeznaczeniem terenu kopalni pod zalesienie lub pozostawienie w postaci zbiornika wodnego.~~

13. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412 oraz z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 153, poz. 1271 Dz.U. z 2015r. poz. 2120)

- na terenie gminy Łtawa nie występują pomniki zagłady i ich strefy ochronne w rozumieniu przepisów o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady

14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rewitalizacji, rekultywacji lub remediacji, tereny zdegradowane

- zabudowane tereny przeważnie po byłych Państwowych Gospodarstwach Rolnych, wymagające rehabilitacji lub przekształceń, występują jedynie w miejscowości Szymbark.
- rekultywacji podlegać będą obszary po eksploatacji kruszyw, a także zamykane dzikie wysypiska śmieci. Rekultywację należy prowadzić w kierunkach: rolnym, leśnym, wodnym lub łączącym wymienione zgodnie z wymaganiami określonymi w oparciu o ustalony kierunek rekultywacji.
- Na obszarze Gminy nie wyznaczono terenów zdegradowanych

15. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej

Do terenów zamkniętych w myśl ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne należą: tereny jednostek wojskowych oraz tereny kolejowe.

Na obszarze Gminy Łtawa występują tereny zamknięte kolei, wyznaczone w Decyzji nr 3 Ministra Infrastruktury i rozwoju w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych.

Ze względu na ogólny charakter Studium, identyfikacji, czy dana działka leży w granicach terenów zamkniętych należy każdorazowo dokonywać na podstawie aktualnego wykazu terenów zamkniętych.

- na terenie gminy nie wyznacza się stref ochronnych dla istniejących terenów zamkniętych.

16. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym

Gmina Łtawa należy do Ostródzko-Łtawskiego Obszaru Funkcjonalnego. Umowę partnerstwa w sprawie utworzenia obszaru funkcjonalnego podpisali

4 listopada 2013r. przedstawiciele Gminy Miejskiej Ostróda, Gminy Miejskiej Łława, Gminy Ostróda, Gminy Łława, Gminy Miłomłyn, Gminy Morąg, Powiatu Ostródzkiego oraz partnerów wspierających (organizacji pozarządowych).

„Zintegrowana Strategia Rozwoju Ostródzko-Łławskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2015-2025” wyznacza kierunki wspólnych działań dla jednostek leżących w granicach obszaru funkcjonalnego. Jego głównym celem jest interdyscyplinarna koordynacja i standaryzacja działań pomiędzy różnymi podmiotami życia społeczno-gospodarczego funkcjonującymi na obszarze.

W ramach obszarów funkcjonalnych zakłada się trzy zasadnicze obszary współdziałania: prosta wymiana wiedzy, współdziałanie w postaci tworzenia wspólnych standardów i stanowisk oraz najdalej idąca forma – wspólna realizacja określonych przedsięwzięć.

17. Synteza ustaleń Studium oraz uzasadnienie przyjętych rozwiązań

• Cel opracowania

Celem Studium jest sformułowanie polityki przestrzennej gminy w oparciu o występujące uwarunkowania środowiskowe, społeczne, ekonomiczne, kulturowe, przestrzenne oraz wynikające z potrzeb mieszkańców gminy. Opracowanie wykonano na podstawie analiz uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, z uwzględnieniem opracowań strategicznych sporządzanych na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym.

• Synteza uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego Gminy Łława

Gmina Łława położona jest w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego. Jej powierzchnia wynosi 424,0 km², zamieszkiwana jest przez ok. 12800 osób. Strukturę administracyjną tworzy 76 miejscowości, gmina posiada 27 sołectw.

Gmina posiada charakter rolniczy. Użytki rolne stanowią blisko 41% jej powierzchni, lasy 44% powierzchni gminy, natomiast udział powierzchni wód, głównie jezior, wynosi 7,2% powierzchni gminy. Potencjał przemysłowy

stanowi kilkanaście niedużych zakładów wytwórczych, głównie związanych z obróbką drewna oraz przetwórstwem spożywczym. Znaczący udział w potencjale gospodarczym gminy mają fermy hodowli drobiu. Walory przyrodnicze w postaci dużych powierzchni leśnych i wód sprzyjają rozwojowi turystyki.

Część obszaru gminy Łtawa leży w obszarze chronionego krajobrazu Pojezierza Łtawskiego część A i B, obszarze chronionego krajobrazu Kanału Elbląskiego oraz w obszarze krajobrazu chronionego Doliny Dolnej Drwęcy. Północna część terenu gminy położona jest w obszarze Parku Krajobrazowego Pojezierza Łtawskiego. Na obszarze gminy występują również obszary Natura 2000: Lasy Łtawskie PLB 280005; Jezioro Karaś PLH 280003; Dolina Drwęcy PLH 280001; Ostoja Łtawska PLH 280053; Ostoja Radomno PLH 280035; Aleje Pojezierza Łtawskiego PLH 280051.

Sieć dróg na terenie gminy Łtawa jest dobrze rozbudowana, obejmuje drogi zaliczane do kategorii dróg krajowych - Nr 16, wojewódzkich - drogi Nr 536 oraz Nr 521, oraz powiatowych i gminnych. Przez teren gminy przebiegają również linie kolejowe - linia magistralna E – 65 Gdańsk – Łtawa – Warszawa – Żylinia oraz linia pierwszorzędna I nr 353 – Poznań – Łtawa – Olsztyn – Korsze – Skandawa.

- **Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów**

W następstwie przeprowadzonej analizy uwarunkowań w gminie Łtawa wyznaczono cztery strefy przestrzenne o zróżnicowanych predyspozycjach rozwojowych, składające się na działania polityki przestrzennej gminy:

- Strefa I Krajobrazowa – obejmująca północno-zachodnią część gminy, charakteryzująca się licznymi walorami środowiskowymi, objęta formami ochrony przyrody, dla której głównym kierunkiem zagospodarowania jest zabudowa mieszkaniowa i rekreacyjna;
- Strefa II Rolnicza - obejmująca południowo-zachodnią część gminy, stanowiąca obszar wykorzystywany głównie rolniczo z dopuszczeniem

zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, usługowej, a także w mniejszym zakresie gospodarczej i produkcyjnej;

- Strefa III Rolniczo – gospodarcza - obejmująca północno-wschodnią i wschodnią część gminy, stanowiąca obszar rozwoju funkcji mieszkaniowych, rolniczych, gospodarczych i przemysłowych, jak również rekreacyjnych na terenach atrakcyjnych turystycznie;

- Strefa IV Leśna - obejmująca południową część gminy, kompleks leśny, charakteryzująca się zasobami i walorami przyrodniczymi objętymi prawnymi formami ochrony.

- **Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy**

Kierunki zmian przestrzennych oraz rozkład funkcjonalno-przestrzenny gminy Łtawa został wyznaczony na podstawie istniejącego zagospodarowania oraz zapotrzebowania na nowe tereny inwestycyjne związane z rozwojem gminy. W studium określono tereny otwarte, odpowiadające aktualnemu wykorzystaniu lub przeznaczeniu terenów oraz wyznaczono kierunki rozwoju zabudowy mieszkaniowo-usługowej i zagrodowej, zabudowy turystyki i rekreacji, zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów, w tym tereny eksploatacji złóż kopalin oraz tereny specjalne.

Dla terenów tych określono w studium zasady zagospodarowania oraz podstawowe wskaźniki, stanowiące główne wytyczne, które należy respektować przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W pierwszej kolejności planowana zabudowa powinna stanowić uzupełnienie już istniejącej zabudowy, powstawać na terenach wyposażonych w sieci infrastruktury technicznej oraz terenach skomunikowanych.

W studium określone zostały tereny podlegające ograniczeniom i zakazom zabudowy, wynikającym z przepisów odrębnych oraz uwarunkowań środowiskowych, przyrodniczych, kulturowych, a także wynikających z lokalizacji inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej,

komunikacji oraz odnawialnych źródeł energii.

- **Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów: ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk**

Znaczna część terenu gminy objęta jest prawnymi formami ochrony przyrody. Ponadto na terenie gminy znajdują się liczne rezerваты przyrody: „Jezioro Karaś”, „Jasne” i „Rzeka Drwęca”, w tym planowane do powołania: „Żurawinowe Bagno”, „Krzywy Róg”, „Buczyna na Łaniochu”, „Borowe Bagno” oraz pomniki przyrody, użytki ekologiczne, obszary chronionego krajobrazu, a także obszary Natura 2000. Ponadto na terenie gminy występują liczne zbiorowiska leśne, wodne, bagienne - torfowe, łąkowe i synantropijne.

Ochrona zasobów przyrodniczych wynika z przepisów prawa dotyczących poszczególnych form ochrony przyrody. Celem polityki gminy, ujętym w studium z zakresu ochrony środowiska jest utrzymanie ciągłości przestrzennej i eksponowanie obszarów cennych przyrodniczo, zapobieganie degradacji ziemi oraz tworzenie powiązań terenów zieleni i wód powierzchniowych.

- **Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków dóbr kultury współczesnej**

Na terenie gminy występują obiekty i obszary wpisane do rejestru oraz do ewidencji zabytków oraz liczne stanowiska archeologiczne, w tym wpisane do rejestru zabytków oraz objęte ochroną konserwatorską. W większości obiekty zabytkowe są w stanie zadowalającym o dużej wartości zabytkowej, którą obok układów i form budynków, podkreśla historycznie zachowany układ ruralistyczny – założenia urbanistyczne, osie i punkty widokowe, wnętrza krajobrazowe. Część obiektów przedstawia zły stan techniczny, nieliczne obiekty występują w formie śladowej.

W studium zostały opisane zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, które określają, jakie obiekty i obszary podlegają ochronie.

- **Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej**

Przebiegające przez teren gminy Łława linie kolejowe: magistralna nr 009 Warszawa – Łława - Gdańsk i pierwszorzędna nr 353 Poznań – Toruń – Łława – Olsztyn – Korsze – Skandawa, mają znaczenie w ruchu na poziomie państwowym.

Na układ komunikacyjny gminy Łława składają się: droga krajowa o funkcji międzyregionalnej Nr 16 Dolna Grupa - Grudziądz – Olsztyn – Augustów – Ogrodniki – granica państwa, droga wojewódzka Nr 536 Łława – Samplawa, stanowiąca ważne powiązanie dla województw: mazowieckiego, warmińsko-mazurskiego i pomorskiego, droga wojewódzka Nr 521 Kwidzyn – Łława. Drogi wojewódzkie stanowią doskonałe uzupełnienie dla drogi krajowej nr 16, ich przebudowy i modernizacje przyczynią się do poprawy warunków jazdy. Drogi powiatowe stanowią układ uzupełniający, drogi gminne układ lokalny.

Studium określa zasady i kierunki modernizacji układu komunikacyjnego, mające na celu dostosowanie ciągów komunikacyjnych do odpowiednich przepisów odrębnych i poprawy bezpieczeństwa użytkowników.

Sieć wodociągowa prawie w 100% zaopatruje w wodę pitną mieszkańców gminy, jednakże Wiele jej odcinków jest wyeksploatowanych i wymaga wymiany. Z usług sieci kanalizacji sanitarnej korzysta około 76% mieszkańców gminy. Dalsze wyposażenie w sieć kanalizacyjną obejmować będzie miejscowości wyznaczone w aglomeracji łławskiej, a następnie pozostałe miejscowości.

Na terenie gminy nie ma czynnego składowiska odpadów komunalnych. Wszystkie odpady komunalne kierowane są do ZUOK Rudno, gdzie zlokalizowana jest Regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK), obsługująca Gminę Łława. Gmina uwzględniona jest w planie gospodarki odpadami, opracowanego dla związku gmin regionu ostródzko – łławskiego „Czyste środowisko”.

Gospodarka ciepłna na terenie gminy opiera się o własne kotłownie

lokalne i indywidualne Źródła ciepła. Istniejące Źródła ciepła zaspokajają poszczególnych odbiorców, jednakże stan techniczny tych obiektów w większości nie odpowiada obowiązującym normom.

Teren gminy zasilany jest w gaz ziemny przewodowy z sieci magistralnej wysokiego ciśnienia, prowadzonej z miejscowości Szyldak do miasta Łławy.

Przez teren gminy przebiegają cztery linie napowietrzne wysokiego napięcia WN 110 kV (Ostróda, Nowe Miasto Lubawskie, Susz i Łasin). Sieć energetyczna średniego napięcia SN 15 kV, zasilająca stacje transformatorowo-rozdzielcze 15/0,4 kV, znajdujące się w obszarze gminy Łława, wyprowadzona jest ze stacji 110/15 kV „GPZ ŁłAWA”, zlokalizowanej na terenie miasta Łława. Linie SN 15 kV wykonane są głównie jako napowietrzne. Istniejący stan sieci oraz jego układ w sposób zadowalający zapewnia odbiorcom dostawę energii elektrycznej.

Największe możliwości rozwoju odnawialnych Źródeł energii na terenie Gminy Łława związane są z wykorzystywaniem biomasy, ze względu na rolniczy charakter gminy. Na terenie Gminy Łława dopuszcza się lokalizowanie urządzeń do spalania lub przetwarzania biomasy celem uzyskania energii lub paliw. W wyznaczonych na rysunku studium kierunkach rozwoju terenów specjalnych dopuszcza się lokalizowanie instalacji fotowoltaicznych.

- **Obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym.**

Realizacja inwestycji celu publicznego stanowi zadania własne gminy. Zadania te określone są w strategicznych dokumentach gminy i powinny być finansowane z udziałem środków własnych budżetu gminy. Wśród zadań studium wymienia: przebudowy i modernizacje dróg, budowę chodników i ścieżek rowerowych, modernizację i budowę sieci infrastruktury technicznej, budowę obiektów użyteczności publicznej.

- **Obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym zgodnie z ustaleniami plany zagospodarowania przestrzennego województwa i ustalenia**

programów rządowych.

Zadania służące realizacji celów publicznych o znaczeniu ponadlokalnym wynikają z uwarunkowań zawartych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko –Mazurskiego, Programie Operacyjnym Polska Cyfrowa 2014-2020, Programie Operacyjnym Polska Wschodnia 2014-2020, Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Warmińsko - Mazurskiego na lata 2014-2020.

- **Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz obszary przestrzeni publicznej.**

Na terenie gminy Łława nie występują obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, nie wyznaczono również obszarów wymagających scaleń i podziałów nieruchomości oraz obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m², jak również obszarów przestrzeni publicznej.

- **Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne**

Aktualnie obowiązujące plany miejscowe w całości pokrywają teren Gminy Łława. Część z nich stanowią plany, których treść zawiera braki w porównaniu z wymaganą ustawowo treścią opracowania, ponadto niektóre z nich nie uwzględniają obecnych uwarunkowań środowiskowych, występują także takie, które posiadają zapisy niezgodne z prawem i obecnymi standardami sporządzania planów. Zakłada się, że opracowane zostaną plany miejscowe w celach przygotowywania

gruntów do procesów inwestycyjnych, zgodnie z wyznaczonymi w Studium kierunkami rozwoju oraz w zależności od potrzeb.

- **Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.**

Studium wskazuje na konieczność ochrony gleb wyższych klas bonitacyjnych, poprzez ograniczanie ich zainwestowania oraz utrzymywanie funkcji rolniczych. Zgodnie z zapisami, na terenie gminy należy dążyć do prowadzenia polityki sprzyjającej powstawaniu gospodarstw o znacznych arealach, sprzyjania powstawaniu gospodarstw agroturystycznych i produkcji żywności ekologicznej oraz wspierania działalności gospodarczej uzupełniającej działalność rolniczą.

Gospodarka leśna powinna być ukierunkowana na działania zmierzające do takiego ukształtowania struktury lasów oraz ich wykorzystania, aby możliwe było zachowanie produktywności, bioróżnorodności i potencjału ochronnego i regeneracyjnego.

- **Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych**

Na terenie gminy występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, o wysokim i średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (10% i 1%), określone na rysunku studium, wyznaczone zgodnie z aktualnymi mapami zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego, opracowanymi w ramach projektu „Informatyczny system osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami” oraz Studium ochrony przeciwpowodziowej.

- **Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny**

Na terenie Gminy Łława występuje jeden teren górniczy o statusie aktualnego – Łława III oraz dwa tereny górnicze o statusie zniesionych: Łława II i Dziarnówko.

- **Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych**

oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady

Na terenie gminy Łława nie występują pomniki zagłady i ich strefy ochronne w rozumieniu przepisów o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady

- **Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji rekultywacji lub remediacji, tereny zdegradowane**

Rehabilitacji lub przekształceń wymagają tereny po byłych Państwowych Gospodarstwach Rolnych w miejscowości Szymbark. Rekultywacji podlegać będą obszary po eksploatacji kruszyw, a także zamykane dzikie wysypiska śmieci. Na obszarze Gminy nie wyznaczono terenów zdegradowanych.

- **Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej**

Na obszarze Gminy Łława występują tereny zamknięte kolei, dla których obowiązują zasady zgodnie z przepisami odrębnymi.

- **Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym**

Gmina Łława należy do Ostródzko-Łławskiego Obszaru Funkcjonalnego, co określa ją, jako obszar wymagający restrukturyzacji i rozwoju nowych funkcji. Celem jest podejmowanie działań prowadzących do rozwoju gospodarczego i społecznego obszaru.

ZALĄCZNIKI

~~I. Wykaz map tematycznych~~

- ~~1. Kierunki zagospodarowania przestrzennego elektroenergetyki~~
- ~~2. Kierunki zagospodarowania przestrzennego infrastruktury technicznej~~
- ~~3. Kierunki zagospodarowania przestrzennego dóbr kultury i archeologia~~

~~4. Kierunki zagospodarowania przestrzennego dóbr kultury – obiekty zabytkowe~~

~~II. Wykaz obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków (na płycie DVD)~~

~~III. Studium Ochrony Przeciwpowodziowej w zakresie Obszarów Bezpośredniego Zagrożenia Powodzią dla rzek: Liwy, Drwęcy, Osy (na płycie CD)~~

Wykaz tabel

Tabela 1. Podstawowe wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów – Strefa I Krajobrazowa	36
Tabela 2. Podstawowe wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów – Strefa II Rolnicza	37
Tabela 3. Podstawowe wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów – Strefa III Rolniczo-Gospodarcza.....	38
Tabela 4. Podstawowe wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów – Strefa IV Leśna	39
Tabela 5. Pomniki przyrody	45
Tabela 6. Stanowiska archeologiczne	66
Tabela 7. Stanowiska archeologiczne objęte ochroną konserwatorską	67
Tabela 8. Wypis z rejestru wojewódzkiego obiektów zabytkowych na terenie gminy Łtawa	82
Tabela 9. Obiekty objęte ochroną konserwatorską	83
Tabela 10. Założenia parkowe wpisane do rejestru zabytków	86
Tabela 11. Założenia parkowe objęte ochroną konserwatorską	86
Tabela 12. Cmentarze zabytkowe wpisane do rejestru zabytków	87
Tabela 13. Cmentarze zabytkowe objęte ochroną konserwatorską	87
Tabela 14. Obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków w gminie Łtawa	91
Tabela 15. Drogi powiatowe	96
Tabela 16. Drogi gminne	97
Tabela 17. Ujęcia wody pitnej	102